

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

Tasarım Merkezi

Fizibilite Raporu

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

Tasarım Merkezi

Fizibilite Raporu

2020
E K İ M

Tasarım Merkezi Fizibilitesi

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
2018 Yılı Fizibilite Desteği Kapsamında

Tasarım Merkezi Fizibilitesi

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası

Alt Yüklenici

ASKON DANIŞMANLIK

KAHRAMANMARAŞ
KASIM 2020

Yayının Adı: Tasarım Merkezi Fizibilitesi
Yayının Konusu: Tekstil
Yayını Hazırlayanlar: Sefa Öngel
Aynur Öngel
Burak Günal
Elife Fırtına
Sayfa Sayısı: 102

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı

İletişim: Haraparası Mah. Yavuz Sultan Selim Cad.
Birinci Tabakhane Sk. No:20 Antakya / HATAY 31060
Tel: +90 (326) 225 14 15
Fax: +90 (326) 225 14 52
e-posta: bilgi@dogaka.gov.tr
web Adres: www.dogaka.gov.tr

Yayın içerisinde kısmen ya da tamamen yayınlanması ve çoğaltılmasının fikri mülkiyet hukukuna tabidir. Kaynak gösterilmek kaydı ile Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı yayınları üçüncü kişilerce kullanılabilir.

A. YÖNETİCİ ÖZETİ

Dünya ekonomisi, imalat sanayii üretiminde gözlenen yavaşlama ve küresel ticaret savaşları sebebiyle azalan ticaret hacminin de etkisiyle ivme kaybetmektedir.

Bu durum, küresel güç odağı olan ülkeleri, kalkınma ve ekonomik büyüme süreçlerini çok daha stratejik bir yaklaşımla yönetme eğilimine; önemli işbirlikleri geliştirmeye, kritik teknolojilerdeki yetkinliklerini artırma ve ekonomik tercihlerinde daha planlı bir yaklaşıma yönlendirmektedir.

İmalat sanayi ve özellikle tekstil alanında güçlü bir altyapı ve yüksek üretim kapasitesi ile öne çıkan Kahramanmaraş'ta kurulması planlanan Kahramanmaraş Tasarım Merkezi, sektörün küresel ticarete fiyat dışında daha rekabetçi ve yenilikçi bir yapıya kavuşması adına önemli bir proje olarak değerlendirilmektedir.

Proje, tekstil sektöründe mevcut tasarım (Ürün-Geliştirme) alt yapısının geliştirilmesi, modacı ve tasarımcıların yetiştirilmesi hedefleri ile öncelikle Kahramanmaraş ve çevre illeri olmak üzere sektörün ihtiyaç duyduğu altyapıyı hazırlayacaktır.

Bu fizibilite raporu ile merkezin tanımı, kapsamı, amaç ve hedeflerin belirlenmesi, ekonomik ve mali, teknik inceleme ve değerlendirilmesi ile risk değerlendirilmesi yapılmıştır.

Tekstil ve hazır giyim sektörü gerek Kahramanmaraş'ın gerekse ülkemizin geleneksel sanayi kollarından olup, ihracatta gösterdiği başarı ile sanayide önde gelen sektörlerden biridir. Tekstil ve hazır giyim sektörü halen en fazla dış ticaret fazlası veren sektördür. Buna ek olarak oluşturduğu istihdam ile işsizliğin azalmasına ve toplumun refahına çok ciddi düzeyde katkıları bulunmaktadır.

2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı'nda, ülkemizin tekstil, deri ve hazır giyim sektöründe moda tasarımı ve markalaşma odaklı olarak değer zincirini yönlendiren lider ülkelerden biri olması temel amaç olarak belirlenmiştir.

Sektörler ürün kalitesi, moda ve eğilimleri belirleme gücüne sahip tasarımları ve yüksek teknolojisi itibarıyla dünyada çok özel bir yere sahiptir.

Kahramanmaraş, 56 milyar aktif büyüklüğü, 31 milyar liralık GSYH ile Türkiye'nin en büyük 24., imalat sanayinde ise 12,4 milyar liralık GSYH ile 19. büyük kenti konumundadır.

Yapılan yatırımlarla, tekstilde, metal mutfak eşyalarında, enerjide, gıdada, kağıt sanayiinde, çimento sektöründe lider konuma ulaşmıştır. 125 ülkeye ihracat yapan 309 ihracatçı şirketi, 150 bin kişilik istihdam yapısıyla Kahramanmaraş sanayisi, yıllık 20 milyar liralık üretim hacmi gerçekleştirmektedir. Tekstil sektörü, %70'in üzerinde pay ile kentin en büyük sektörü konumundadır.

Kahramanmaraş tekstil sektörünün en önemli üretim merkezlerinden birisidir. Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası araştırmalarına göre, Türkiye'de yapılan tekstil yatırımlarının yüzde 15'ini gerçekleştiren Kahramanmaraş, üretimde özellikle pamuk ipliği ağırlıklı yapısı ile;

- Tekstil sektörü ihracatının %8'ini,
- Tekstil sektörü istihdamının %7'sini,
- Türkiye pamuk ipliği üretiminin %36'sını,
- Türkiye dokuma mensucat üretiminin %15'ini,
- Türkiye denim kumaş üretiminin %30'unu,
- Türkiye örme mensucat üretiminin %15'sini karşılamaktadır.

İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl yaptığı Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarının yer aldığı ilk 500 ve ikinci 500 büyük sanayi şirketleri bakımından 26 sanayi kuruluşu ile Kahramanmaraş, en çok şirketi bulunan 8. şehirdir.

Katma değeri yüksek sektörlerin gelişimi adına ar-ge çalışmaları ile kentin yeni bir kulvarda rekabet gücünü artırması hedeflenmektedir. 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu kapsamında Kahramanmaraş'ta 13 Ar-Ge Merkezi kurulmuştur.

Bu merkezlerin 9'u tekstil, 1'i makine ve teçhizat, 1'i enerji, 1'i demir ve demir dışı metaller, 1'i ise kağıt ve kağıt ürünleri sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Buna göre, Türkiye'de tekstil sektöründe kurulan 77 Ar-Ge merkezinin 9'u Kahramanmaraş'tadır. Bu da sektörün Ar-Ge konusundaki istekliliğini net olarak ortaya koymaktadır. Ancak aynı iradenin tasarım alanında gösterildiği söylenemez. Zira, Kahramanmaraş'ta 1 tasarım merkezi kurulmuş ve bu da demir ve demir dışı metaller sektöründe faaliyetlerine devam etmektedir.

Bu konuda, Kahramanmaraş'ta özellikle tekstil sektöründe önemli bir açık bulunduğu ve moda kumaş üretiminde ön plana çıkmayı hedefleyen sektörde ürün tasarımı konusunda ciddi sorunlar yaşandığı net olarak anlaşılmaktadır.

Türkiye de tekstil ve hazır giyim sektöründe mevcut durumda çok çeşitli üretim tipinde ve büyüklükte gerek iç piyasa ve gerekse dış piyasaya yönelik üretim yapan ve dolayısıyla moda tasarım talebinin oluşumunu/ihtiyacını karşılayan işletmeler yer almaktadır.

Tasarım talebinde bulunan imalat sanayi firmalarının yapısı incelendiğinde aşağıdaki liste karşımıza çıkmaktadır:

- İhracat için çalışan konfeksiyon işletmeleri
- İç tüketime yönelik büyük konfeksiyon fabrikaları
- İç tüketime yönelik orta büyüklükte işletmeler
- İç piyasaya çalışan küçük işletmeler
- Tek tip mamul üretenler
- Fason atölyeler

Kahramanmaraş'ın pamuklu kumaş ve denim kumaş konusunda stratejik konuma ulaştığı açıkça görülebilmektedir. Kahramanmaraş'ın ihracatta en önemli rekabet avantajı kalite ve hızlı termindir. 1 milyar doları aşkın ihracatla İtalya, Mısır, Almanya, Portekiz ve İspanya en çok ihracat yapılan ülkeler arasındadır. Tek başına İtalya'nın Kahramanmaraş ihracatındaki payı %30'a yakındır.

Kentin tekstil sektöründeki üretim ve ihracat yapısı kalite ve tasarım odaklı büyümeyi zorunlu kılmakta, tasarım merkezi gibi ortak kullanım özelliğine sahip yapılar fonksiyonel özelliği ile stratejik önem kazanmaktadır.

Tasarım merkezin bünyesinde kumaş, baskı, nakış, dikiş, yıkama ve aksesuar yıkama trendlerini yakından takip edileceği ve uygulayacağı; dünyanın önde gelen kimyasal ve makine firmalarıyla birlikte atölye çalışmaları düzenleneceği; kumaş dünyasındaki yeniliklerin takip edileceği yapıların oluşturulması öngörülmektedir.

Tasarım Merkezi'nin yapılan maliyet hesaplamaları sonrasında toplam yatırım maliyeti **13.334,946 TL'dir**. Tasarım Merkezi işletme aşamasında 23 kişinin görev alması öngörülmektedir. Bu kişilerin yıllık maliyeti ise 1.812.000,00 TL'dir. Merkez yönetiminde idari kadro, destek personeli, eğitim birimi, pazarlama birimi, tasarım birimi, test analiz birimi ve diğer organizasyon işlemlerinin yapılacağı birimlerden oluşacaktır. Proje uygulama planı 1,5 yıl olarak öngörülmektedir.

B. ANA RAPOR

1. İÇİNDEKİLER

A. YÖNETİCİ ÖZETİ.....	III
B. ANA RAPOR	VI
1. İÇİNDEKİLER	VI
KISALTMALAR.....	VIII
TABLolar	IX
ŞEKİLLER	XI
2. GİRİŞ	1
3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI	2
4. PROJENİN ARKA PLANI	4
5. PROJENİN GEREKÇESİ	38
i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi.....	38
ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini.....	41
iii. Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini	49
iv. Talep tahminlerine temel teşkil eden varsayımlar, çalışmalar ve kullanılan yöntemler	54
6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI	54
i.Satış Programı	54
ii.Üretim Programı	56
iii. Pazarlama Stratejisi	58
7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI.....	59
i.Fiziksel ve coğrafi özellikler	59
ii.Ekonomik ve Fiziksel Altyapı	62
iii. Sosyal Altyapı	65
iv. Kurumsal Yapılar	67
v.Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi	67
vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti	67
8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM	68
i.Kapasite Analizi ve Seçimi	68
ii.Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi	69
iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti	70

iv. Teknik Tasarım.....	71
v.Yatırım Maliyetleri	74
9. PROJE GİRDİLERİ	75
i.Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)	75
ii.Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini	75
10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI	75
i.Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi.....	75
ii.Organizasyon ve Yönetim Giderleri.....	77
iii.İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler.....	77
11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI	78
i.Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri	78
ii.Proje Organizasyonu ve Yönetim.....	78
iii. Proje Uygulama Programı	78
12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ	79
i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması	79
ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi	80
13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI.....	87
i.Toplam Yatırım Tutarı	87
ii.Yatırımın Yıllara Dağılımı	89
14. PROJENİN FİNANSMANI	89
i.Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı	89
ii.Finansman Yöntemi	90
iii.Finansman Kaynakları ve Koşulları	90
iv.Finansman Maliyeti	91
v.Finansman Planı	91
15. PROJE ANALİZİ.....	92
i.Finansal Analiz	92
ii.Ekonomik Analiz.....	95
iii.Sosyal Analiz.....	96
iv.Bölgesel Analiz	97
v.Duyarlılık Analizi	100
vi.Risk Analizi	101

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BUTEKOM: Bursa Tekstil Merkezi

BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu

DOĞAKA: Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı

GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozu

GSYH: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla

IIF: Uluslararası Finans Enstitüsü

IEA: Uluslararası Enerji Ajansı

İMA: İstanbul Moda Akademisi

İTKİP: İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikler

KGF: Kredi Garanti Fonu

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KOBİ: Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme

KMTSO: Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MTK: Moda ve Tekstil İş Kümesi

NBD: Net Bugünkü Değer

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel Araştırmalar Merkezi

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TİM: Türkiye İhracatçıları Meclisi

TTG: Türkiye Tanıtım Grubu

THD: Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri

TTÇG: Tekstil Teknolojileri Çalışma Grubu

TCMB: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

ÜSAMP: Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı

TABLolar

Tablo 1 Kahramanmaraş'ta Net Satışların Sektörlere Dağılımı (2017, %)	5
Tablo 2 Türkiye ve Kahramanmaraş'ın Dış Ticareti (1.000\$)	8
Tablo 3 Kahramanmaraş'ın Sektörlere Göre İhracatı (1.000\$)	9
Tablo 4 GTİP Kodlarına Göre Tekstil Ürünleri	12
Tablo 5 Dünya Tekstil İhracat ve İthalatında ilk 10 Ülke	13
Tablo 6 Tekstil Sektöründe Maliyet Bileşenleri	16
Tablo 7 Türk Tekstil Sektörünün İhracatı (1.000\$)	16
Tablo 8 Fasil Bazında Tekstil İhracatı (Milyar \$)	19
Tablo 9 İmalat Sanayiinde Hedefler	21
Tablo 10 İmalat Sanayiine İlişkin Finansal Hedefler	22
Tablo 11 İmalat Sanayii Verimlilik Hedefleri	23
Tablo 12 İş ve Yatırım Ortamı Hedefleri	23
Tablo 13 Ar-Ge ve Yenilik Alanındaki Hedefler	24
Tablo 14 TCMB Kapasite Kullanım Oranları	41
Tablo 15 Ürün Grupları Bazında Tekstil Üretim Kapasitesi	45
Tablo 16 İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşları (İlk 500) İçinde Yer alan Kahramanmaraş Tekstil Firmaları	45
Tablo 17 İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşları (İkinci 500) İçinde Yer alan Kahramanmaraş Tekstil Firmaları	46
Tablo 18 Türkiye Ekonomisi Makro Göstergeler	47
Tablo 19 Yeni Ekonomi Programı'nın Hedefleri	48
Tablo 20 GSYH- Üretim Yöntemiyle (Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişim oranı - %)	49
Tablo 21 Dünya Ekonomisine İlişkin Temel Makroekonomik Göstergeler (%)	49
Tablo 22 Küresel Ekonomik Göstergeler	51
Tablo 23 Moda ve Tasarım Merkezi Faaliyetlerinin Sınıflandırması	55
Tablo 24 Tasarım Merkezi Hizmetlerinin Satış Fiyatları	55
Tablo 25 Yıllara Göre Kahramanmaraş Nüfusu	66
Tablo 26 Tam Kapasitede Yıllar İtibariyle Üretililecek Hizmetler	68
Tablo 27 Genel giderler	77
Tablo 28 Yönetim ve Organizasyon Giderleri	77
Tablo 29 Yatırım Termin Planı	79
Tablo 30 Satış Gelirleri	80
Tablo 31 Tam Kapasitede Yıllık İşletme Giderleri	83
Tablo 32 Üretim Giderleri	85
Tablo 33 Amortisman Giderleri	85
Tablo 34 Genel Yönetim Giderleri	86
Tablo 35 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri	86
Tablo 36 Sabit Yatırım Harcamaları	87
Tablo 37 Toplam Yatırım Finansman Planı	90
Tablo 38 Kredi Geri Ödeme ve Mali Giderler	91
Tablo 39 Tahmini Gelir Tablosu	92

Tablo 40 Üretim Giderleri.....	93
Tablo 41 Tahmini Nakit Akış Tablosu.....	93
Tablo 42 Net Bugünkü Değer (NBD) Tablosu	94
Tablo 43 Fizibilite Yatırım Değerlendirme Kriterleri Özet Tablosu	95
Tablo 44 Duyarlılık Analizi	100

ŞEKİLLER

Şekil 1 En Büyük Sanayi Kuruluşları Listesinde İller Sıralaması (İlk 19 il, İlk ve İkinci 500 toplamı)	7
Şekil 2 Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe Üretim Süreci	11
Şekil 3 Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Kümelenme Haritası	15

2. GİRİŞ

Fizibilite raporu Kahramanmaraş'ta tekstil ve özelinde kumaş ağırlık olarak yapılması planlanan “Tasarım Merkezi” yatırımının talep analizini yaparak teknik, finansal ve ekonomik yapılabilirliğini belirlemek için hazırlanmıştır.

Bu rapor, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından 2018 Fizibilite Desteği kapsamında desteklenen, Kahramanmaraş ve çevresinde tekstil sanayi sektörüne hizmet edecek bir Tasarım Merkezi fizibilite raporudur.

Rapor kapsamında, tekstil sanayi sektör firmalarının katma değerli ürün, alt sistem ve bileşen tasarlayıp üretebilmeleri için gerekli faaliyetlere ve ürün geliştirme konusunda destek olacak bir merkezin kurulum ve işletme maliyetleri ile yaratacağı değer ve pazar özellikleri araştırılması hedeflenmiştir.

Yatırım tamamlandıktan sonra merkezin gerçekleştireceği seminer, destek eğitimleri ve dönemsel eğitim, organizasyon, moda trend araştırması, moda trendlerin toplanması ve yayımlanması, renk trendlerini çıkartılması, üretici ve tedarikçilerin araştırılması, tasarım, koleksiyon geliştirilmesi, trend alanlarının tasarlanması, endüstri ve tasarım projeleri, moda ve tasarım, dünya ve yerel pazar analizi, ürün tasarımı faaliyetleri ile sektörün katma değeri yüksek üretimlere imza atmasına bir altyapı kazandırılmış olacaktır.

Tasarım merkezin bünyesinde kumaş, baskı, nakış, dikiş, yıkama ve aksesuar yıkama trendlerini yakından takip edileceği ve uygulayacağı; dünyanın önde gelen kimyasal ve makine firmalarıyla birlikte workshoplar düzenleneceği; kumaş dünyasındaki yeniliklerin takip edileceği yapılar kurulacaktır.

Tasarım merkezinin inşaatı için söz konusu girdiler çimento, demir vs. şeklinde detaylandırılmamış ama birim inşaat maliyeti olarak alınmıştır. Bunun haricindeki girdiler tasarım merkezi alanının tefrişini ilgilendiren giderlerdir. Bunlar, mobilyalar, bilgisayar ve donanımı, yazılım ve programlar gibi demirbaş yatırımlarıdır.

Tasarım Merkezi'nin yapılan maliyet hesaplamaları sonrasında toplam yatırım maliyeti **13.334,946 TL'dir**. Tasarım Merkezi işletme aşamasında 23 kişinin görev alması öngörülmektedir. Bu kişilerin yıllık maliyeti ise 1.812.000,00 TL'dir. Merkez yönetiminde idari kadro, destek personeli, eğitim birimi, pazarlama birimi, tasarım birimi, test analiz birimi ve diğer organizasyon işlemlerinin yapılacağı birimlerden oluşacaktır. Proje uygulama planı 1,5 yıl olarak öngörülmektedir.

3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI

3.1. Projenin Adı

Projenin adı, Kahramanmaraş Tasarım Merkezi'dir.

3.2. Projenin Amacı

Tekstil sektöründe mevcut tasarım ve ürün geliştirme (Ür-Ge) alt yapısını geliştirmek, sektördeki firmaların tasarım kabiliyetini ve Ür-Ge bölümlerini desteklemek ve firmalara istihdam sağlayacak modacı ve tasarımcıları yetiştirmek üzere kurulacak Tasarım Merkezi ile öncelikle Kahramanmaraş ve çevre illeri olmak üzere sektörün ihtiyaç duyduğu Ür-Ge altyapısı hazırlanacaktır. Tasarım Merkezi faaliyetleri; seminer hizmetleri, destek eğitimleri, trend araştırmaları, pazar araştırmaları, tasarım ve koleksiyon hazırlama, trend alan tasarımı (yurtiçi ve yurtdışı), akademik program takvimleri, tasarım projesi danışmanlık hizmetleri, tasarım danışmanlığı gibi faaliyetleri gerçekleştirerek tekstil sektörünün Kahramanmaraş'ın marka bir şehir olarak öne çıkmasına katkı sağlayacaktır.

Yatırım tamamlandıktan sonra merkezin gerçekleştireceği seminer, destek eğitimleri ve dönemsel eğitim, organizasyon, moda trend araştırması, moda trendlerin toplanması ve yayımlanması, renk trendlerini çıkartılması, üretici ve tedarikçilerin araştırılması, tasarım, koleksiyon geliştirilmesi, trend alanlarının tasarlanması, endüstri ve tasarım projeleri, moda ve tasarım, dünya ve yerel pazar analizi, ürün tasarımı faaliyetleri ile sektörün katma değeri yüksek üretimlere imza atmasına bir altyapı kazandırılmış olacaktır.

Tasarım Merkezi, alternatif alanlardan birisi olan mülkiyeti Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ait olup protokol kapsamında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na devredilecek olan Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu İlçesi Yenişehir Mahallesi 599 ada 113 parseldeki alanda kurulacaktır.

Hazırlanacak fizibilite etüdü ile,

- Merkezin tanımı, kapsamı, amaç ve hedeflerin belirlenmesi,
- Ekonomik ve mali inceleme değerlendirilmesi,
- Teknik inceleme ve değerlendirilmesi,
- Risk değerlendirilmesi yapılacaktır.

3.3. Projenin Türü

Yapılacak yatırım hizmet sektöründe komple yeni bir yatırımdır.

3.4. Teknik İçeriği

Yatırım ulusal sermaye ile gerçekleştirilecek bir tasarım merkezini içermektedir.

3.5. Bileşenleri

Projenin sunulan seçeneklerdeki başlıca bileşenleri;

Yönetim ve Toplantı odaları,

Tasarım odaları,

Eğitim odaları,

Sergi salonu ve fuaye

Rekreasyon alanları

3.6. Büyüklüğü

Proje ile 2.802,58 m² toplam inşaat alanı öngörülmüş olup, yatırım maliyetleri seçeneklere ve finansman modeline göre değişmektedir.

3.7. Uygulama Süresi

Seçeneklere göre değişmekle birlikte yatırımın 1,5 yıl süresinde tamamlanması öngörülmektedir.

3.8. Uygulama Yeri ve Alanı

Kahramanmaraş ili sınırları içerisinde.

3.9. Proje Çıktıları

Tekstil sektörüne hizmet edecek kapsamlı tasarım merkezidir.

3.10. Ana Girdileri

Proje bir hizmetler sektörü yatırımdır. Buradaki ana girdiler imalat yatırımı girdilerinden farklılık arz etmektedir. Tasarım merkezinin inşaatı için söz konusu girdiler çimento, demir vs. şeklinde detaylandırılmamış ama birim inşaat maliyeti olarak alınmıştır. Bunun haricindeki girdiler tasarım merkezi alanının tefrişini ilgilendiren giderlerdir. Bunlar, mobilyalar, bilgisayar ve donanımı, yazılım ve programlar gibi demirbaş yatırımlarıdır.

Hizmet sektöründeki yatırımlarda olduğu gibi bu yatırımda da diğer bir önemli girdi insan kaynaklarıdır.

3.11. Hedef Aldığı Kitle ve/veya Bölge

Hedef aldığı kitle TR63 bölgesinde bulunan Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye illerindeki diğer çevre iller Malatya, Gaziantep, Şanlıurfa, Adana da yer alan tekstil üreticisi işletmeler, KOBİ'ler, sivil toplum kuruluşları, mikro işletmeler, ilgili diğer kuruluşlar ve tüketicilerdir. Merkez faaliyetleri ile tasarımcı, öğrenci, akademisyen ve yapılacak tasarım organizasyonları, sergi ve fuar organizasyonları ile moda ve tasarıma ilgisi olan tüm kesime hitap edecektir.

3.12. Proje Sahibi Kuruluş ve Yasal Statüsü

Proje sahibi kuruluş Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'dır. 18.05.2004 tarih ve 5174 Sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanunu kapsamında kurulmuştur.

Odalar, üyelerinin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslekî disiplin, ahlâk ve dayanışmayı korumak ve bu kanunda yazılı hizmetler ile mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

3.13. Yürütücü Kuruluş

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'dır.

4. PROJENİN ARKA PLANI

Sosyo-ekonomik Durum (genel, sektörel ve/veya bölgesel)

➤ Kahramanmaraş Ekonomisi

Kahramanmaraş, Türkiye'nin en güçlü sanayi merkezleri arasında yer almaktadır. Türkiye'de ekonomi politikalarının değişmeye başladığı 50'li yıllar ve dışa açılım politikası, bugünkü Kahramanmaraş ekonomisinde çok önemli bir dönüm noktasıdır.

1955 yılında ilk fabrikanın temellerini atan Kahramanmaraş, 1972'de ikinci fabrikayı kurmuştur. 24 Ocak kararlarıyla 80'li yılları ve Gümrük Birliği ile 90'lı yılları, 5084 Sayılı Teşvik yasası ile 2000'li yılları fabrika kurmakla geçiren kent, bugün 1800 sanayi tesisinin faaliyet gösterdiği dev bir endüstri merkezi haline gelmiştir.

Bu sınai atılımla Kahramanmaraş, 56 milyar aktif büyüklüğü, 31 milyar liralık GSYH ile Türkiye'nin en büyük 24., sanayide ise 12,4 milyar liralık GSYH ile 19. büyük kenti konumundadır.

Yapılan yatırımlarla, tekstilde, metal mutfak eşyalarında, enerjide, gıdada, kağıt sanayiinde, çimento sektöründe lider konuma ulaşmıştır. 125 ülkeye ihracat yapan 309 ihracatçı şirketi, 150 bin kişilik istihdam yapısıyla Kahramanmaraş sanayisi, yıllık 20 milyar liralık üretim hacmi gerçekleştirmektedir. Tekstil sektörü, %70'in üzerinde pay ile kentin en büyük sektörü konumundadır.

2017 ihracatı 950 milyon dolar olan Kahramanmaraş, 2018 itibariyle yıllık ihracatını 1 milyar doların üzerine çıkarmıştır.

➤ Kahramanmaraş'ta İmalat Faaliyetleri ve Sektörler

Kahramanmaraş, öncelikli olarak tekstil sanayiinde, metal mutfak eşyalarında, enerjide, gıdada, kağıt sanayiinde ve çimento sektöründe yüksek kapasitesi ile lider şehir konuma ulaşmıştır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre Kahramanmaraş, 14 bin 264 işyerinde, 43 milyar liranın üzerinde net satışlara sahip olup, 56 milyar lira aktif bulunmaktadır. Bu bilgilere göre, Kahramanmaraş Türkiye'nin en çok satış yapan 22. kenti konumundadır. Bu tutarların çok büyük bölümü ise tekstil ürünleri imalatı ile gerçekleştirilmektedir.

Tablo 1 Kahramanmaraş'ta Net Satışların Sektörlere Dağılımı (2017, %)

SEKTÖR	PAYI
Tekstil ürünlerinin imalatı	71,5%
Gıda ürünlerinin imalatı	6,0%
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	5,6%
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	5,1%
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	3,7%
Giyim eşyalarının imalatı	2,5%
Ana metal sanayii	1,8%
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	0,9%
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	0,9%
Mobilya imalatı	0,5%
Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı	0,4%
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı	0,3%
Diğer imalatlar	0,2%
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	0,2%
Elektrikli teçhizat imalatı	0,1%
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	0,1%
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı	0,1%
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	0,1%
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı	0,0%
Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	0,0%
İçeceklerin imalatı	0,0%
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	0,0%
Tütün ürünleri imalatı	0,0%
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	0,0%

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Kahramanmaraş tekstil sektörünün en önemli üretim merkezlerinden birisidir. Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası araştırmalarına göre, Türkiye’de yapılan tekstil yatırımlarının yüzde 15’ini gerçekleştiren Kahramanmaraş, üretimde özellikle pamuk ipliği ağırlıklı yapısı ile;

- Tekstil sektörü ihracatının %8’ini,
- Tekstil sektörü istihdamının %7’sini,
- Türkiye pamuk ipliği üretiminin %36’sını,
- Türkiye dokuma mensucat üretiminin %13’ünü,
- Türkiye denim kumaş üretiminin %25’ini,
- Türkiye örme mensucat üretiminin %12’sini karşılamaktadır.

Diğer imalat sektörlerinde ise;

- Metal mutfak eşyalarının %60’ını,
- Çimentonun %10’unu,
- Kağıdın %20’sini karşılamakta,
- Kuyumculukta Türkiye ikincisi,
- Bayan ayakkabı üretiminde Türkiye ikincisi unvanına sahiptir.

➤ Kahramanmaraş’ta Organize Sanayi Bölgeleri

Kahramanmaraş’ta organize sanayi bölgeleri (OSB) üretim ve istihdama çok önemli katkı sağlamaktadır.

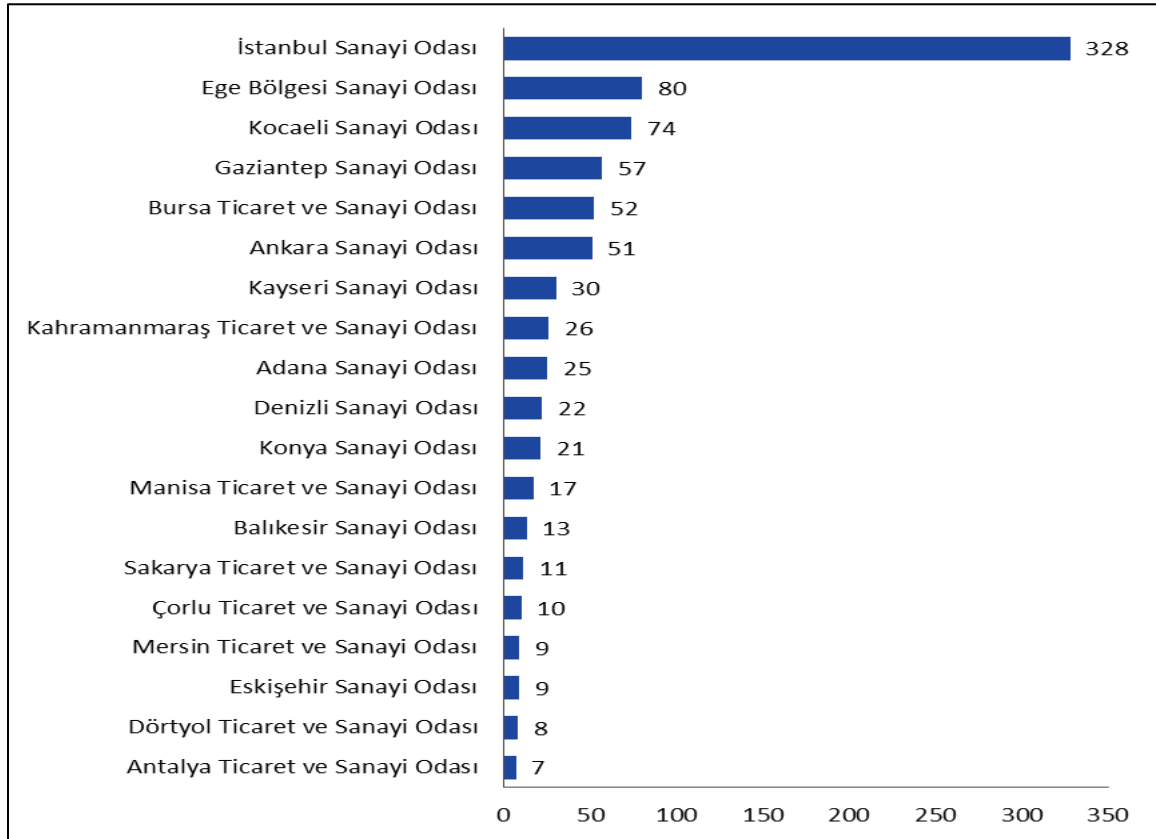
Üretimde olan ve yapımı devam eden OSB’ler ile Kahramanmaraş, ekonomide çok daha büyük üretim ve ihracat potansiyeline ulaşmayı hedeflemektedir. Kahramanmaraş’ta OSB’lerin genel durumu aşağıdaki gibidir:

▪ Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi	(2003-yatırım ve üretim başladı)
▪ Türkoğlu Organize Sanayi Bölgesi	(2009-yatırım ve üretim başladı)
▪ Elbistan Organize Sanayi Bölgesi	(2009-yatırım başladı)
▪ Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	(2015-altyapı aşamasında)
▪ Elbistan Besi İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	(Bakanlık onayında)
▪ Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	(Başvuru aşamasında)
▪ Metal İşleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	(Başvuru aşamasında)
▪ Erkenez-1 Islah Organize Sanayi Bölgesi	(Değerlendirme aşamasında)
▪ Erkenez-2 Islah Organize Sanayi Bölgesi	(Değerlendirme aşamasında)
▪ Aksu Islah Organize Sanayi Bölgesi	(Değerlendirme aşamasında)

➤ Kahramanmaraş'ta Büyük Sanayi Kuruluşları

İstanbul Sanayi Odası'nın her yıl yaptığı Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarının yer aldığı ilk 500 ve ikinci 500 büyük sanayi şirketleri bakımından 26 sanayi kuruluşu ile Kahramanmaraş, en çok şirketi bulunan 8. şehirdir.

Şekil 1 En Büyük Sanayi Kuruluşları Listesinde İller Sıralaması (İlk 19 il, İlk ve İkinci 500 toplamı)

➤ Kahramanmaraş'ta Ar-ge ve Tasarım Merkezi Faaliyetleri

Katma değeri yüksek sektörlerin gelişimi adına ar-ge çalışmaları ile kentin yeni bir kulvarda rekabet gücünü artırması hedeflenmektedir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın özel sektörde, Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesi ve ticarileştirilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek amacıyla 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunu kapsamında Kahramanmaraş'ta 13 Ar-Ge Merkezi kurulmuştur. Bu merkezlerin 9'u tekstil, 1'i makine ve teçhizat, 1'i enerji, 1'i demir ve demir dışı metaller, 1'i ise kağıt ve kağıt ürünleri sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Buna göre, Türkiye'de tekstil sektöründe kurulan 77 Ar-Ge merkezinin 9'u

Kahramanmaraş'ta kurulmuştur. Diğer yanda, firmaları Ar-Ge merkezi kurma çalışmaları devam etmektedir.

Bu da sektörün Ar-Ge konusundaki istekliliğini net olarak koymaktadır. Ancak aynı iradenin tasarım alanında gösterildiği söylenemez. Zira, Kahramanmaraş'ta 1 tasarım merkezi kurulmuş ve bu da demir ve demir dışı metaller sektöründe faaliyetlerine devam etmektedir.

Özel Sektör Tasarım Merkezleri; Tasarım, teknoloji ve insan kaynaklarına yapılan yatırımların, teknolojik gelişmişlik, yüksek rekabet gücü ve yüksek refah seviyesi olarak geri döndüğü anlayışıyla hazırlanan 5746 sayılı Kanun kapsamında kurulmakta ve faaliyet göstermektedir. Bu konuda, Kahramanmaraş'ta özellikle tekstil sektöründe önemli bir açık bulunduğu ve moda kumaş üretiminde ön plana çıkmayı hedefleyen sektörde ürün tasarımı konusunda ciddi sorunlar yaşandığı net olarak anlaşılmaktadır.

➤ Kahramanmaraş'ta İhracat

Kahramanmaraş'ta Kasım ayında 85 ülkeye 78 milyon dolar ihracat yapılmıştır. Ocak-Kasım döneminde ise 934,7 milyon dolar ihracat yaparak Türkiye'nin 17. büyük ihracatçı kenti olan Kahramanmaraş, son 12 ayda 1 milyar 16 milyon dolar ihracat gerçekleştirmiştir.

Buna göre, Ocak-Kasım döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %7,9 ihracat artışı sağlanmıştır. Diğer yanda, 2017 Kasım ayına göre ihracat yapılan ülkelerde %7,6 oranında artış gerçekleştirilmiştir. 2018 Ocak –Kasım döneminde ihracat yapılan ülke sayısı 119 olup 2017 aynı dönemine göre %7,2 artmıştır.

Tablo 2 Türkiye ve Kahramanmaraş'ın Dış Ticareti (1.000\$)

	İHRACAT				İTHALAT			
	Türkiye	Değişim %	K.Maraş	Değişim %	Türkiye	Değişim %	K.Maraş	Değişim %
2008	132.027.196	24,6	393.189	17,9	201.963.574	18,8	531.429	-34,5
2009	102.142.613	-22,6	438.554	11,5	140.928.421	-30,2	545.686	2,7
2010	113.883.219	11,4	543.759	23,9	185.544.332	31,7	806.413	47,7
2011	134.906.869	18,4	748.706	37,7	240.841.676	29,8	1.188.472	47,3
2012	151.695.192	12,4	765.638	2,3	236.545.141	-1,8	1.037.028	-12,7
2013	151.626.709	-0,1	810.500	5,9	251.661.250	6,4	1.163.050	12,1
2014	157.622.057	3,9	876.734	8,1	242.177.117	-3,8	1.227.052	5,5
2015	143.838.871	-8,7	776.992	-11,3	207.234.359	-14,4	1.043.291	-14,9
2016	142.138.850	-1,2	850.105	9,5	198.618.235	-4,2	1.294.434	24,1
2017	156.782.257	10,4	948.046	9,1	233.791.662	17,7	1.385.915	7,1
2018	168.087.637	7,1	1.005.498	6,1	223.039.038	-4,6	1.185.598	-14,5
2019	180.468.488	2,0	926.806	-7,7	165.950.353	-12,8	1.082.938	-3,0

Kaynak: Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası

Tablo 3 Kahramanmaraş'ın Sektörlere Göre İhracatı (1.000\$)

	2017	2018	Değişim %	1 Ocak-31 Aralık 2018	1 Ocak-30 Aralık 2019	Değişim %
Tekstil ve Hammaddeleri	609.744,15	616.512,82	1,11%	616.036,20	552.500,67	-10,31%
Demir ve Demir Dışı Metaller	131.418,23	167.218,31	27,24%	167.044,82	157.033,40	-5,99%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	60.771,95	73.716,11	21,30%	73.716,11	82.867,42	12,41%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	61.622,07	65.276,46	5,93%	65.276,46	47.339,07	-27,48%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	18.908,52	13.310,97	-29,60%	13.310,97	25.152,11	88,96%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	22.827,13	19.344,59	-15,26%	19.344,59	18.378,75	-4,99%
İklimlendirme Sanayii	17.114,56	23.064,94	34,77%	23.064,94	15.868,06	-31,20%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	9.349,65	8.561,17	-8,43%	8.367,33	10.633,12	27,08%
Makine ve Aksamaları	12.970,79	10.346,44	-20,23%	10.298,47	10.049,20	-2,42%
Elektrik Elektronik	280,51	2.837,09	911,39%	2.837,09	2.138,06	-24,64%
Meyve Sebze Mamulleri	495,46	883,71	78,36%	883,71	1.405,90	59,09%
Çelik	467,08	817,1	74,94%	817,1	837,6	2,51%
Mücevher	120,77	948,26	685,17%	948,26	737,35	-22,24%
Halı	39,77	276,69	595,68%	276,69	498,47	80,15%
Madencilik Ürünleri	524,07	265,94	-49,26%	265,94	436,29	64,06%
Deri ve Deri Mamulleri	20,75	339,24	1534,90%	339,24	305,02	-10,09%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	537,95	460,64	-14,37%	460,64	177,06	-61,56%
Savunma ve Havacılık Sanayii	306,85	271	-11,68%	271	111,93	-58,70%
Otomotiv Endüstrisi	211,12	904,65	328,51%	904,65	111,55	-87,67%
Kuru Meyve ve Mamulleri	22,65	56,97	151,51%	56,97	96,44	69,28%
Zeytin ve Zeytinyağı	6,14	12,01	95,52%	12,01	63,66	430,06%
Yaş Meyve ve Sebze	104,97	69,2	-34,07%	69,2	56,39	-18,51%
Diğer Sanayi Ürünleri	0,15	4,2	2764,35%	4,2	7,44	77,16%
Süs Bitkileri ve Mam.	16,43	0	-100,00%	0	1,57	

Kaynak: Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası

En çok ihracat yapılan ülkelere bakıldığında, Kahramanmaraş'ta, 2018'in ilk 11 aylık döneminde İtalya, Mısır, Almanya, Portekiz, İspanya, Bulgaristan, Yunanistan, Özbekistan, Bangladeş ve Fas en çok ihracat yapılan ülkeler olurken, bu ülkelere 11 ayda toplam 576,9 milyon dolar ihracat yapılmıştır.

➤ **Tekstil Sektörünün Genel Durumu**

Tekstil ve hazır giyim sektörü sağladığı istihdam olanakları, üretim sürecinde yaratmış olduğu katma değer ve ihracattaki önemli payı sebebiyle ekonomik kalkınma sürecinde önemli rol oynayan bir sanayi dalıdır.

Tekstil sanayii tarih boyunca dünyada en büyük gelir getirici sektörlerden biri olmuştur. Nitekim sektör, İngiltere, Kuzey Amerika ve Japonya'da erken sanayileşme döneminde hayati rol oynamıştır.

1970'lerden bu yana tekstil ürünleri üretimi ve ihracatının gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere kaymakta olduğu görülmektedir. Bu süreçte, Tekstil ve hazır giyim sektörü dünya mal ticaretinin önemli bileşenini oluşturmaktadır.

Bugün dünya tekstil ihracatının yarısı ve hazır giyim ihracatının da dörtte üçü gelişmekte olan ülkeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Tekstil ve hazır giyim sektörü emek yoğun bir sektör olmasından dolayı gelişmekte olan ülkelerde önemli bir istihdam alanı oluşturmaktadır.

Türkiye'de tekstil ve hazır giyim sektörü geniş bir yelpazede üretim yapmaktadır. Başlangıcı Selçuklu dönemi ve Osmanlı İmparatorluğu'na kadar uzanan Türkiye'de tekstil üretimi özellikle 16. ve 17. yüzyılda yaygın ve ileri düzeyde yapılmaktaydı. Ancak, Avrupa'nın sanayileşme evrimiyle birlikte ülkenin rekabet gücü azalarak tekstil ve diğer sektörler gerileme sürecine girmiştir.

1930'lu yılların başında ülkenin ilk kurulan sanayi dalı olan tekstil sektörü ana hammadde olan pamuğun ülkemizde yüksek oranda yetiştirilmesi sayesinde sonraki yıllarda büyük atılım yapmıştır.

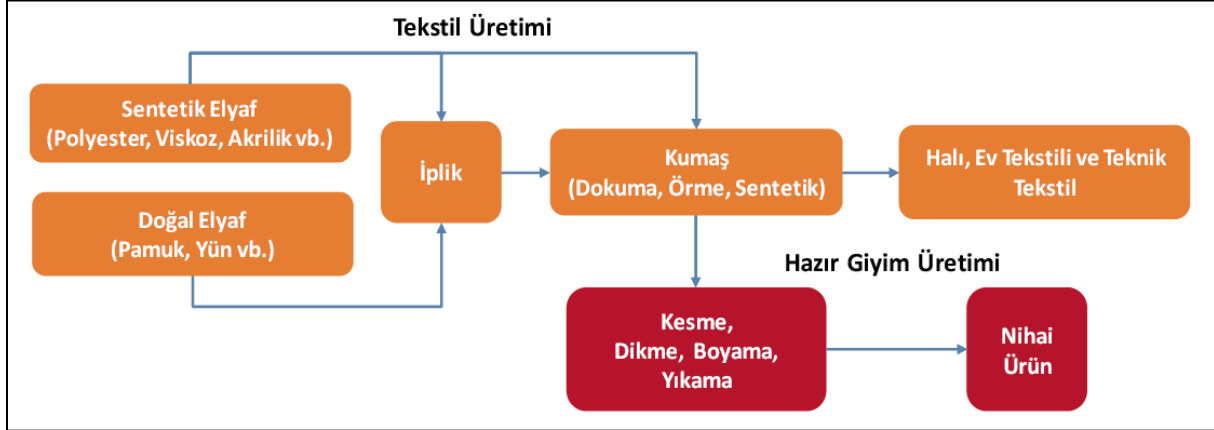
Ülkenin coğrafi konumu, temel hammaddeler açısından zenginlik, taşımacılık maliyetlerinin düşük olması ve teslimat sürelerinin kısalmasına yol açmış ve bu faktör büyük bir rekabet üstünlüğü sağlamıştır. Özellikle hazır giyim sektörünün Türk dış ticaretinde yarattığı ivme ve ekonomiye katkısı, sektörü Türkiye'nin "lokomotif sektörü" durumuna getirmiştir.

Türkiye yüksek orandaki tekstil ihracatına rağmen üretimde kullanılan makineler ve kimyasal maddeler bakımından büyük ölçüde dışa bağımlıdır. Üretim odaklı yaklaşımlar ve Ar-Ge ve tasarım çalışmaları konusunda geç kalınması ve bu alandaki oldukça yetersiz çalışmalar, söz konusu dışa bağımlılığın en büyük sebebi olmuştur.

Tekstil sektörü yapısal olarak liften itibaren iplik, dokuma, örme, boya-baskı ve terbiye işlemlerini kapsamaktadır. Son yıllarda endüstriyel ürünler, teknik tekstil ürünleri, ev tekstili, halı, kilim, dokusuz yüzeyler vb. ürünler tekstil sektörü faaliyet alanına girmiştir.

Doğal ve kimyasal üründen elde edilen elyaf üretimiyle başlayıp iplik, dokuma-örme kumaş, halı ve hazır giyim ürünlerinin üretimiyle son bulan değer zincirinde var olan bütün aşamalar ülkemizde gerçekleştirilmektedir.

Şekil 2 Tekstil ve Hazır Giyim Sektöründe Üretim Süreci

Tekstil özetle, elyaftan mamul kumaş elde edilinceye kadarki üretim sürecidir. Halı, battaniye ve ev tekstili gibi ürünler de tekstil sektörü içinde ele alınmaktadır.

Kumaştan giyim eşyası elde edilmesi süreci ise hazır giyim olarak sınıflandırılmaktadır. Tekstilin ilk aşamasında, uygun elyaflar, eğirme veya bükme işlemleriyle iplik haline getirilir. İpliğin dokunması veya örülmesiyle ham kumaş elde edilir. Ham kumaş, terbiye, boya ve apreleme gibi işlemlerden geçirilerek mamul kumaş haline getirilir.

Tekstil sektörünün tamamlayıcısı olan hazır giyim üretim süreci ise kesme ve dikme işlemleri için hazır hale gelen bu mamul kumaşın giyim eşyası haline getirilmesiyle tamamlanır.

Tekstil sektörü, hazır giyim sektörünün tedarik zinciri altında da yer alan geniş kapsamlı üretim yelpazesine sahiptir. Elyaf, iplik, örme/dokuma kumaş, keçe ve tafting yüzeylerin dâhil olduğu dokusuz yüzeyler, ev tekstili ürünleri, halılar, bunların yanında ağ, ip, tekstil kablo, taşıyıcı tekstil bandı, branda, koruyucu bez, filtre, paraşüt, fren bezi gibi teknik kullanıma yönelik teknik tekstiller, tekstil sektöründe yer almaktadır.

Türk Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP)'nin 50-60 arası fasılları ve 63 fasıl grubunun büyük bir kısmı bu grupta değerlendirilmektedir.

Tablo 4 GTİP Kodlarına Göre Tekstil Ürünleri

GTİP KODU	ÜRÜN AÇIKLAMASI
50	İpek
51	Yapağı ve Yün, İnce veya Kaba Hayvan Kılı; At Kılından İplik ve Dokunmuş Mensucat
52	Pamuk
53	Dokumaya Elverişli Diğer Bitkisel Lifler; Kağıt İpliği ve Kağıt İpliğinden
54	Sentetik ve Suni Filamentler, Şeritler ve Benzeri Sentetik ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler
55	Sentetik ve Suni Devamsız Lifler
56	Vatka, Keçe ve Dokunmamış Mensucat; Özel İplikler; Sicim, Kordon, İp, Halat ve Bunlardan Mamul Eşya
57	Halılar ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları
58	Özel Dokunmuş Mensucat; Tuftedilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dantela; Duvar Halıları; Şeritçi ve Kaytancı Eşyası; İşlemeler
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış veya Lamine Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dokumaya Elverişli Maddelerden Teknik Eşya
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar

Kaynak: www.tradeatlas.com

Bugün, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) içindeki pay, sağlanan istihdam ve yüksek ihracat potansiyeli, Tekstil sektörünün ülke ekonomisinin lokomotif sektörleri olduğunun göstergesidir.

Ülkenin imalat sanayi üretim değeri toplamının %8,8'ini ve imalat sanayinde yaratılan katma değerin %9,9'unu bu sektör sağlamaktadır. Tekstil sektörünün bugünkü gelişme düzeyi ABD ve AB pazarlarına yapılan ihracat ağırlıklı üretimle gerçekleşmiştir.

Tablo 5 Dünya Tekstil İhracat ve İthalatında ilk 10 Ülke

	Değer (milyar \$)	Dünyadaki payı (%)				Yıllık değişim (%)			
	2018	2000	2005	2010	2018	2010-18	2016	2017	2018
İhracatçı ülkeler									
Çin H.C.	119	10,3	20,2	30,4	37,6	6	-4	5	8
Avrupa Birliği	74	36,4	34,8	26,9	23,5	1	1	5	7
Hindistan	18	3,6	4,1	5,1	5,8	1	0	5	8
ABD	14	7,0	6,1	4,8	4,4	2	-5	3	1
Türkiye	12	2,4	3,5	3,5	3,8	4	0	5	4
Kore Cumh.	10	8,1	5,1	4,3	3,1	-1	-6	-2	0
Tayvan	9	7,6	4,8	3,8	2,9	-1	-7	3	0
Vietnam	8	0,2	0,4	1,2	2,6	13	9	21	13
Pakistan	8	2,9	3,5	3,1	2,5	0	-7	2	2
Hong Kong	7	0,8	0,3	0,1	0,0	-5	-13	-4	-3
Toplam	272	79,2	82,7	83,3	86,3				
İthalatçı ülkeler									
Avrupa Birliği	77	34,9	33,6	27,8	23,1	0	1	6	-2
ABD	30	9,7	10,0	10,0	9,7	2	1	5	6
Çin H.C.	18	7,8	7,2	6,6	5,3	0	-12	4	3
Vietnam	18	0,8	1,6	2,6	5,3	12	4	22	10
Bangladeş	11	0,8	1,1	1,7	3,3	12	7	7	17
Japonya	9	3,0	2,7	2,7	2,7	3	0	3	6
Hong Kong	7	0,9	0,3	0,1	0,1	-6	-13	-4	-3
Endonezya	7	0,8	0,4	1,6	2,1	6	3	-4	21
Meksika	7	3,5	2,8	1,9	2,0	3	-4	1	4
Türkiye	6	1,3	2,1	2,4	1,8	-1	-2	12	-10
Toplam	183	63,4	62,2	56,2	54,6				

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

1996 yılında AB ile yapılan Gümrük Birliği Anlaşması sayesinde, bu tarihten itibaren AB pazarına kotasız ihracat yapma imkânı elde edilmiştir. 2007 yılı sonrasında AB pazarına tekstil sektörlerinde kotasız ihracat yapmaya başlayan Çin karşısında Türkiye, kaliteyi düşürerek fiyatta rekabet etme yolunu değil, moda/marka eksenli ve katma değeri yüksek ürünler üreterek var olma yolunu seçmiştir.

Bu gelişmelerle Türkiye, 2018 yılında 12 milyar dolar ihracat gerçekleştirerek Dünyanın en büyük tekstil ihracatçıları arasında 5. konuma ulaşmıştır. Buna göre, dünya tekstil ihracatından %4 pay almaktadır. Tekstil ürünleri ithalatında ise 6 milyar dolar ile ilk 10 ülke içerisinde %1,8 pay ile önemli bir oyuncu konumundadır.

➤ **Sektörün Alt Sektörleri ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler**

Tekstil ve hazır giyim birlikte değerlendirildiğinde elyaftan başlayarak mamul giysi veya kullanım eşyasına kadar oldukça uzun bir üretim zincirine sahiptir. Her iki sektör genel itibarıyla elyaf, iplik, dokuma, örme, dokusuz yüzey, boya-terbiye, hazır giyim alt sektörlerinden oluşmaktadır.

Tekstil sektörü pamuk, yün gibi ihtiyaç duyulan doğal lifler nedeniyle tarım ve hayvancılık sektörüyle, sentetik elyaflar nedeniyle petro-kimya sanayii ile etkileşim halindedir. Boya-terbiye kimyasalları açısından kimya sanayii ile etkileşen sektör, hazır giyim aksesuar sanayii ile iç içedir. Ayrıca bu sektörler otomotivden, inşaat, ağır sanayiden tıba kadar pek çok sektörle teknik açıdan ilişki içindedir.

Elde edilen yüksek katma değerli ürünlerin tüketiciyle buluşma noktasında etkili olan perakende ve mağazacılık, sektörün tedarik zincirinin son halkalarıdır. Bu alanların kontrolü ise güçlü lojistik sektörü ile sağlanmaktadır. Ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle sağladığı avantajlar lojistik sektörünün de güçlenmesine katkı sunmaktadır.

➤ **Sektörün Bölgesel Yapısı ve Kümelenmeler**

İplik üretimi Kahramanmaraş, İstanbul, Gaziantep, Bursa gibi illerde yoğun olarak yapılırken, Denizli’de havlu, bornoz, ev tekstili imalatı, Uşak’ta iplik, battaniye, geri dönüşüm, Çorlu ve Çerkezköy’de terbiye, Adana’da pamuklu dokuma ve terbiye, Gaziantep’te dokusuz yüzey, makine halıcılığı, İstanbul’da konfeksiyon ve örme imalatı ön plana çıkmaktadır. Sadece yuvarlak örme üretim kapasitesi dikkate alındığında ise İstanbul’u sırasıyla Tekirdağ, Kahramanmaraş ve Bursa izlemektedir. Şanlıurfa pamuk üretiminde ön sıradadır. Şekil 3’te üretim açısından sektörün bölgesel yapısını gösteren harita verilmiştir.

Şekil 3 Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Kümelenme Haritası

➤ **Sektör Kapasite Kullanımı, İstihdamı, Üretim Endeksi, Katma Değeri, Ciro**

2016 yılı üretim endeksi 108,3'tür. 2015 yılı TÜİK katma değer (faktör maliyeti) verilerine göre; Tekstil sektörünün katma değer imalat sanayi katma değerinin %9,9'una, ülkede üretilen toplam katma değer %3,6'sına tekabül etmektedir.

İstihdam endeksi ise yıllara göre üretim endeksine paralel bir görünüm sergilemiştir. 2016 Aralık ayı SGK kayıtlarına göre 13.775.188 sigortalı çalışan arasında 3.519.638'i imalat sanayinde kayıtlı olup, bunlardan 408.554 kişi tekstil imalatında (16.568 firmada) istihdam edilmektedir. 2016 yılında tekstil sektörü istihdam endeksi 121,7 olup istihdam kaybı yaşanmıştır.

Sektörde kaydedilen ciroalarda 2009 yılından sonra dikkat çekici bir artış olup 2011 yılı ve sonrasında artış yukarı yönlü günümüze dek devam etmiştir. İhracata bağlı üretim yapan sektördeki ciro artışının en önemli sebeplerinden biri Dolar ve Avronun TL karşısında değerlenmesidir.

➤ **Sektörün Üretim Maliyetleri**

Tekstil sektöründe boya-terbiye alanında faaliyet gösteren firmalar hariç en önemli girdi maliyetini hammadde (%44) oluşturmaktadır.

Sektörün temel hammaddeleri ise pamuk ve yapay elyaftan oluşmaktadır. İşçilik maliyetleri ise ikinci sırada gelmektedir. Boya ve terbiye işlemlerinde ise hammaddenin toplam maliyetler içindeki payı azalmakta, amortisman ve enerji giderleri öne çıkmaktadır.

Tablo 6 Tekstil Sektöründe Maliyet Bileşenleri

Ana maliyet kalemlerinin payı (%)	Tekstil (Genel)	Tekstil (Boya-Terbiye)
Ana Madde/Kimyasal Malzeme	33	15
Boyar Madde	4	10
Diğer Yardımcı Madde	7	-
İşçilik	25	26
Amortisman	7	17
Enerji	9	16
Finansman	3	2
Bakım-Onarım	2	3
Diğer	10	11

➤ Tekstil Sektörü İhracatı

Türk tekstil sektörünün ihracat durumu, dünya bazında tekstil ihracatı, yıllara göre tekstil ihracatı, fasıl bazında tekstil ihracatı, ülkeler bazında tekstil ihracatı ve iller bazında tekstil ihracat olmak üzere 5 alt başlıkta incelenmiştir.

Tablo 7 Türk Tekstil Sektörünün İhracatı (1.000\$)

		2018 Aralık	2019 Aralık	Değişim (%)	2018 Ocak - Aralık	Pay (%)	2019 Ocak - Aralık	Pay (%)	Değişim (%)
1	Almanya	68.689	73.709	7,3	873.319	8,3	856.128	8,6	-2,0
2	İtalya	51.874	42.775	-17,5	871.276	8,3	796.998	8,0	-8,5
3	ABD	47.711	50.122	5,1	601.135	5,7	582.098	5,9	-3,2
4	İngiltere	35.255	34.650	-1,7	448.727	4,3	463.488	4,7	3,3
5	Bulgaristan	33.674	25.886	-23,1	538.718	5,1	421.977	4,3	-21,7
6	İspanya	28.355	25.249	-11,0	355.456	3,4	333.651	3,4	-6,1
7	Mısır	25.375	28.3387	11,9	306	2,9	318.918	3,2	4,1
8	Hollanda	25.720	24.634	-4,2	331.430	3,2	304.022	3,1	-8,3
9	İran	24.538	22.709	-7,5	353.032	3,4	301.861	3,0	-14,5
10	Rusya	18.245	21.961	20,4	224.468	2,1	293.476	3,0	30,7
İlk 10 Ülke Toplamı		359.434	350.082	-2,6	4.903.864	46,7	4.672.616	47,1	-4,7

11	Polonya	16.961	17.250	1,7	299.937	2,9	268.490	2,7	-10,5
12	Romanya	17.475	15.172	-13,2	292.804	2,8	261.256	2,6	-10,8
13	Fransa	19.136	19.211	0,4	265.248	2,5	237.612	234	-10,4
14	Fas	18.390	20.481	11,4	232.459	2,2	226.454	2,3	-2,6
15	Beyaz Rusya	17.200	21.382	24,3	178.137	1,7	219.702	2,2	23,3
16	Tunus	14.279	14.096	-1,3	194.541	1,9	189.323	1,9	-2,7
17	Belçika	15.643	13.931	-10,9	199.470	1,9	183.931	1,9	-7,8
18	Portekiz	10.558	9.290	-12,0	174.708	1,7	147.410	1,5	-15,6
19	Sırbistan	10.113	11.307	11,8	147.898	1,4	144.207	1,5	-2,5
20	Yunanistan	11.501	9.904	-13,9	158.512	1,58	143.578	1,4	-9,4
İlk 20 Ülke Toplamı		510.690	502.105	-1,7	7.047.579	67,1	6.694.580	67,5	-5,0
21	Ukrayna	8.144	10.807	32,7	154.165	1,5	134.471	1,4	-12,8
22	Irak	8.922	13.564	52,0	129.293	1,2	129.741	1,3	0,3
23	İsrail	8.960	9.113	1,7	132.054	1,3	117.513	1,2	-11,0
24	Cezayir	10.685	6.960	-34,9	127.408	1,2	117.168	1,2	-12,2
25	Suudi Arabistan	12.599	8.433	-33,1	111.406	1,1	114.163	1,2	11,2
26	Kırgızistan	6.039	9.259	53,3	41.174	0,4	103.056	1,0	182,9
27	Bangladeş	8.884	9.583	7,9	96.073	0,9	91.575	0,9	0,1
Devam		2018 Aralık	2019 Aralık	Değişim (%)	2018 Ocak - Aralık	Pay (%)	2019 Ocak - Aralık	Pay (%)	Değişim (%)
28	Özbekistan	8.025	7.756	-3,3	85.401	0,8	89.859	0,9	-44,4
29	Çin	8.132	7.104	-12,6	153.478	1,5	87.959	0,9	6,1
30	Macaristan	4.023	5.555	38,1	80.496	0,8	81.986	0,8	-1,0
31	Pakistan	8.330	8.377	0,6	75.230	0,7	78.160	0,8	-10,4
32	Çekya	5.576	4.452	-20,2	89.166	0,8	77.929	0,8	12,9
33	Avusturya	5.588	4.457	-20,2	76.150	0,7	71.437	0,7	-4,3
34	Ürdün	4.879	6.325	29,6	69.148	0,7	70.081	0,7	-2,3
35	Suriye	4.916	2.666	-45,8	67.171	0,6	700.003	0,7	-2,8
36	Gürcistan	6.994	6.535	-6,6	72.041	0,7	65.874	0,6	-11,4
37	Kuzey Makedonya	5.010	4.820	-3,8	61.228	0,6	60.983	0,6	0,7
38	BAE	3.865	5.548	43,5	50.297	0,5	58.188	0,6	10,1

39	İsviçre	4.137	3.628	-12,3	51.589	0,5	50.095	0,5	-13,7
40	Hong Kong	3.614	5.151	42,5	63.601	0,6	50.059	0,5	-23,7
41	Danimarka	3.786	3.564	-5,8	52.205	0,5	48.386	0,5	-10,0
42	Vietnam	4.590	3.470	-24,4	57.792	0,6	47.619	0,5	-7,8
43	Libya	6.94	5.176	-25,1	43.932	0,4	43.477	0,5	-16,4
44	Lübnan	5.66	1.603	-71,7	57.388	0,5	41.225	0,4	2,8
45	Meksika	3.252	2.874	-11,6	41.146	0,4	40.869	0,4	11,6
46	Litvanya	3.102	2.605	-16,0	60.680	0,6	39.929	0,4	-35,0
47	Azerbaycan-Nahçıvan	3.270	3.146	-3,8	34.580	0,3	39.602	0,4	6,0
48	Slovakya	3.370	1.610	-52,2	39.176	0,4	39.322	0,4	-7,0
49	Kazakistan	3.225	2.917	-9,5	80.676	0,8	39.058	0,4	14,9
50	Bosna-Hersek	2.244	2.785	24,1	40.841	0,4	38.857	0,4	-49
İlk 50 Ülke Toplamı		687.430	671.947	-2,3	9.342.861	88,9	8.833.225	89,0	-5,5
Diğer Ülkeler ve S.Bölgeler		99.422	91.536	-7,9	1.161.564	11,1	1.089.290	11,0	-6,2
AB (28) Toplamı		374.395	347.542	-7,2	5.394.306	51,4	4.953.937	49,9	-8,2
Toplam Tekstil Ve Hammaddeleri İhracatı		786.851	763.483	-3,0	10.504.426	100	9.922.514	100	-5,5

Kaynak: İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri Birliği

➤ FASIL BAZINDA TEKSTİL İHRACATI

Türkiye’de tekstil sektörü alıcılar tarafından yönlendirilen değer zincirleri özellikleri göstermektedir. Bu çerçevede, sektörün sürükleyici kısmı tüketiciye yakın olan, satış ve pazarlama kanallarını kullanabilen ev tekstili firmalarıdır.

Sektörün orta ve uzun vadede gelişimi için bu firmaların gelişimi büyük önem taşımaktadır. Ürün gamının geniş olduğu tekstil sektöründe yoğunlaşma oranı alt sanayi kolları bazında farklılık arz etmektedir. Tekstil elyafının hazırlanması ve dokuma alt sektörlerindeki yoğunlaşma oranı imalat sanayiinin altında olmakla birlikte bu durum rekabetçiliğin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Öte yandan, son yıllarda, tekstil ihracatına olumlu katkı sağlayan ev tekstili ve endüstriyel tekstil imalatı sektörlerine yapılacak yatırımlar ve beraberinde sektöre girme talepleri, söz konusu sektörlerde hali hazırda yüksek oranda firmanın faaliyet göstermesi nedeniyle oldukça zorlaşmıştır.

Türk tekstil sektörü Avrupa'nın en büyük iplik, ev tekstili ve kot kumaş üretim kapasitesine sahiptir. Dünyada denim kumaş ihracatında 3. sırada yer alan Türkiye, havluda dünyanın ilk 4 tedarikçisinden biridir.

Brode ve güpür üretimi için kurulan makine parkı dünyanın en büyük makine parkıdır. Türkiye son yıllarda halıya yaptığı yatırımlarla dünyanın en yeni makine parkuruna sahip olmuş ve dünyanın en büyük 2. halı ve yer kaplamaları ihracatçısı konumuna gelmiştir.

Yıllara göre fasıl bazında tekstil ihracatı Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8 Fasıl Bazında Tekstil İhracatı (Milyar \$)

Fasıl Grupları	2015	2016	2017	2018	2019
50-İpek	2,60	2,40	3,40	2,70	3,10
51-Yapağı ve yün, ince veya kaba hayvan kılı, at kılından iplik ve dokunmuş mensucat	154,50	122,10	149,10	154,10	97,80
52-Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	1.703,10	1.719,30	1.717,50	1.826,80	1.653,90
53-Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden	22,10	29,50	32,40	44,50	50,60
54-Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	1.564,10	1.486,90	1.539,10	1.614,10	1.555,00
55-Sentetik ve suni devamsız lifler	1.347,80	1.316,80	1.428,70	1.514,80	1.420,10
56-Vatka, keçe ve dokunmamış mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	570,20	612,50	646,90	792,60	801,10
57-Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	2.009,00	1.912,60	2.161,80	2.264,20	2.530,90
58-Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat,dantela,duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası,	479,90	484,90	479,30	454,90	421,60
59-Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	303,00	293,20	298,90	314,80	299,10
60-Örme eşya	1.440,80	1.497,90	1.553,20	1.535,40	1.510,20
61-Örme giyim eşyası ve aksesuarı	8.926,50	8.849,30	8.840,00	9.041,80	9.084,50
62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	5.916,40	5.925,40	5.947,80	6.262,40	6.449,50
63-Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	1.899,30	1.953,90	2.016,70	2.052,40	2.018,10
Genel Toplam	26.339,40	26.206,80	26.814,80	27.875,40	27.895,50

Kaynak: TÜİK

ii. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar

➤ On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)

Plan döneminde ekonominin yapısı uzun vadede istikrarı ve sürdürülebilirliği sağlayacak şekilde dönüşüme tabi tutularak, eğitim hamlesiyle beşeri sermayenin, milli teknoloji hamlesiyle teknoloji ve yenilik kabiliyetinin artırılması hedeflenmektedir.

On Birinci Kalkınma Planı, ortak hedeflere yönelen yoğunlaşma stratejilerinin uygulamaya konulması yoluyla orta ve uzun vadede ekonomik ve sosyal kaynakların artırılarak daha üretken alanlara yönlendirilmesi için yol gösterici bir işlev üstlenmektedir.

On Birinci Kalkınma Planı, ülkemizin her alanda verimliliği artırarak, milli teknoloji hamlesiyle uluslararası düzeyde rekabet gücü kazanmasına yönelik daha fazla değer üreten bir ekonomik ve sosyal kalkınma süreci öngörmektedir. Planda, hukukun üstünlüğü, güçlü demokrasi ile korunan ve geliştirilen temel hak ve hürriyetler, kalkınma çabasının taşıyıcı sütunları olarak benimsenmekte; ekonomide istikrar ve sürdürülebilirlik, beşeri, sosyal ve mekânsal gelişme alanlarında refahın artışı ve adil paylaşımı ile süreklilik arz eden bir gelişmişlik yönelimi öncelikli bir amaç olarak ortaya konulmaktadır.

Rekabet potansiyeli olan ve yüksek dış ticaret açığı verilen sektörlerin desteklenmesiyle artırılabilecek ihracatın yanı sıra, artan turizm gelirlerinin de katkısıyla cari işlemler açığı ciddi oranda azaltılacaktır. Ülkemizin ulusal hak ve menfaatleri gözetilerek; ikili, bölgesel, çoklu, çok taraflı ticari ve ekonomik ilişki ve işbirlikleri geliştirilerek büyüme hedefleri doğrultusunda ülkemizin dünya ticaretinden daha fazla pay alması sağlanacaktır. Teknoloji transferi sağlayan uluslararası doğrudan yatırımların etkisiyle cari işlemler dengesinin finansman kalitesinde belirgin bir iyileşme sağlanacaktır.

➤ Rekabetçi Üretim ve Verimlilik

Teknolojik gelişmelerin ve iletişim kanallarının ekonomik ve sosyal hayatta dönüştürücü bir hız kazanmasına bağlı olarak küresel düzeyde rekabet baskısı artmış, ülkeler daha rekabetçi hale gelebilmek için kıyasıya bir yarış içerisine girmiştir. Bu yarışta ülkemizin küresel değer zincirleri içerisinde üst basamaklarda yer almasını sağlayacak daha rekabetçi bir ekonomik yapıya sahip olması için fiziki, beşeri ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi gerekmektedir.

Küresel düzeyde rekabet gücünün unsurları hızlı bir biçimde dönüşmekte, üretimde sermaye ve emek arasındaki roller yeniden paylaşılmaktadır. Ucuz işgücüne dayalı rekabetin ağırlığı azalırken yüksek teknolojiye dayalı, daha hızlı, esnek ve yenilikçi üretim yapabilen, tasarım ve markalaşmanın yanı sıra aktif diplomasi ve lojistik altyapısı ile tahkim edilmiş güçlü ticaret kanalları ile pazarlama stratejileri ülkelerin rekabetçi avantajlarını artıran ana unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Teknolojik ilerlemeyi üretim süreçleriyle bütünleştirebilmek ve küresel değer zincirine rekabetçi bir biçimde eklemlenebilmek doğrultusunda, bu unsurlardaki verimlilik kazanımları özel bir yere sahiptir.

On Birinci Kalkınma Planı döneminde, istikrarlı ve güçlü büyüme, sürdürülebilir cari işlemler dengesi, artan istihdam ve birey, firma, sektör ve devlet olmak üzere tüm düzeylerde rekabetçiliğin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir.

Yeni Ür-Ge biçimleri, teknolojik gelişme ve verimlilik artışına yatkınlığı; teknoloji aktarımının en yaygın biçimi olan yatırım faaliyetinin yoğunluğu; ihracat imkânı ve döviz kazandırıcı işlevinin fazla olması, hem kendi içinde hem de tarım ve hizmetler sektörleriyle güçlü ileri ve geri bağlantılarının bulunmasına bağlı olarak On Birinci Kalkınma Planında rekabetçi üretim ve verimlilik artışları için imalat sanayii odaklı bir yaklaşım geliştirilmiştir.

Plan dönemi boyunca öncelikli imalat sanayii sektörlerinde teknoloji, yenilik, ürün kalitesi ve verimlilik artışı sağlanması, endüstriyel kapasitenin dönüştürülerek daha rekabetçi hale getirilmesi ve yüksek katma değerli üretimin artırılması hedeflenmektedir. Öncelikli sektörlerin tamamı orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörleri arasında yer almakta olup, bu sektörlerin geliştirilmesi Ar-Ge talebini de artıracaktır.

Bu çerçevede, öncelikli sektörlerde, güçlü bir Ar-Ge ve yenilik yaklaşımı uygulamaya konularak kritik teknolojilere yoğunlaşılacak; ihtiyaçlarımıza, sanayi altyapımıza ve potansiyelimize uygun olan aynı zamanda ihracatta rekabet gücümüzü artıracak ürün ve ürün gruplarının üretiminin entegre destek programlarıyla öncelikli olarak desteklenmesi sağlanacaktır. Ayrıca, ülkemizde üretilebildiği halde iç talebi karşılamakta yeterli olmayan ürünlerin üretiminin artırılması öngörülmektedir.

➤ İmalat Sanayii

Plana göre imalat sanayiinde rekabet gücünün ve verimliliğin geliştirilmesi suretiyle yüksek katma değerli üretim ve ihracatın artırılması temel amaç olarak belirlenmiştir.

Tablo 9 İmalat Sanayiinde Hedefler

Göstergeler	2018	2023
İmalat Sanayii/GSYH (Cari, %)	19,1	21,0
İmalat Sanayii İhracatı (Milyar Dolar)	158,8	210,0
Öncelikli Sektörlerin İmalat Sanayii İhracatı İçerisindeki Payı (%)	37,9	46,3
Orta-Yüksek Teknolojili Sanayilerin İmalat Sanayii İhracatındaki Payı (%)	36,4	44,2
Yüksek Teknolojili Sanayilerin İmalat Sanayii İhracatındaki Payı (%)	3,2	5,8

➤ Yenilikçi ve Yerli Üretim

Yerli üretimi ve teknolojik dönüşümü destekleyecek sanayileşme politikalarının kurumlar arası eşgüdüm ve üst düzey sahiplik içerisinde oluşturulması ve uygulanması için güçlü bir kurumsal yapı oluşturulacaktır.

Sanayileşme İcra Kurulu, Plan kapsamında öncelikli sektörlerle ilişkin belirlenen hedeflere ulaşmak için;

- Sanayileşme politikalarına ilişkin ortak stratejilerin geliştirilmesi,
- İlgili kamu kurumları arasında eşgüdümün ve koordinasyonun sağlanması,
- Sanayi stratejilerine ilişkin uygulamaların izlenmesi,
- Kamu alımlarına ilişkin özel modeller geliştirmek dâhil yerli üretimin artırılması amacıyla esas ve usullerin belirlenmesi,
- Kamu idarelerinin belirlenen modellere uygun olarak ortak alım yapmak dâhil farklı yöntemleri uygulamalarının sağlanması

konularında görevli ve yetkili olacaktır. Belirlenen görevlerin yerine getirilmesi için gerekli bütçe kaynaklarının oluşturulması ve bu kaynakların İcra Kurulu kararları ile etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sağlanacaktır.

Sanayi Politikaları

➤ Güçlü Finansal Yapı

İmalat sanayii firmalarının uzun dönemli getiriye hedefleyerek risk almasını sağlayacak, güçlü ve yenilikçi araçlarla finansmana erişimi kolaylaştıran bir yapı oluşturulması temel amaç olarak belirlenmiştir.

Tablo 10 İmalat Sanayiine İlişkin Finansal Hedefler

Göstergeler	2018	2023
Toplam Kredilerde Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Sektörlerinin Payı (%)	4,8	13,0
Kalkınma ve Yatırım Bankacılığı Kredi Hacminin Toplam Kredi Hacmine Oranı (%)	8,1	12,0
Türk Eximbank Desteklerinin İhracata Oranı (%)	26,0	29,0
KOSGEB Destekleri İçinde İmalat Sanayiinin Payı (%)	48,0	75,0

➤ Yüksek Kurumsal Kapasite

Sanayi politikasının kamu ve özel kesimin yakın işbirliği içinde etkin olarak takip edilip uygulanabileceği kurumsal yapıların oluşturulması, kamu uygulamalarında yerli üretimin geliştirilmesinin öncelikli olarak değerlendirilmesi, özel sektör firmalarında büyümenin ve kurumsallaşmanın geliştirilmesi temel amaçtır.

KOBİ'lerin kendi aralarında, büyük işletmelerle ve girişimcilik ekosisteminin diğer aktörleriyle birlikte kuracakları kümelenme işbirliklerine destek sağlanacaktır. Bu kapsamda destek programları sektörel ihtiyaçlar dikkate alınarak uygulanacaktır.

Tablo 11 İmalat Sanayii Verimlilik Hedefleri

Göstergeler	2018	2023
İmalat Sanayiinde Çalışılan Saat Başına Üretim Endeksi (2015=100)	113,4	126,0
İmalat Sanayiinde Girişim Başına Çalışan Sayısı	11,0	12,9

➤ **İş ve Yatırım Ortamı**

İş ve yatırım ortamı reformları ile kamu politikaları ve düzenlemelerinde şeffaflık, istikrar, güvenilirlik ve öngörülebilirlik sağlanarak, piyasalarda rekabetçi ortamın geliştirilmesi, etkin teşvik programları uygulanarak üretim yapısının güçlendirilmesi, ekonomide teknolojik dönüşümü sağlayacak uluslararası doğrudan yatırımların artırılarak Türkiye'nin bölgesel üretim merkezi haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Tablo 12 İş ve Yatırım Ortamı Hedefleri

Göstergeler	2018	2023
İş Yapma Kolaylığı Endeksi Sıralaması	43,0	30,0
Uluslararası Doğrudan Yatırım İçinde Türkiye'nin Payı (%)	1,00	1,50
Planlı Sanayi Alanlarının (EB, OSB, KSS) Ülke Yüzölçümüne Oranı (%)	0,15	0,20

➤ **İnsan Kaynağı**

İmalat sanayiindeki yaşanan dijital dönüşümün gerektirdiği becerilerin işgücüne kazandırılması, mesleki eğitimin ve yüksek öğretimin iş dünyası ile entegre edilmesi, nitelikli insan kaynağı için istihdam teşviklerinin basitleştirilmesi ve bu teşviklerde öncelikli sektörlerle ağırlık verilmesi amaç olarak belirlenmiştir.

➤ **Ar-Ge ve Yenilik**

Plana göre imalat sanayiinin katma değerli üretim yapabilmesi ve yenilikçi ürün geliştirme kapasitesinin artırılması yönünde Ar-Ge ve yenilik kabiliyetinin güçlendirilmesi ve yeniliği esas alan bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır.

Tablo 13 Ar-Ge ve Yenilik Alanındaki Hedefler

Göstergeler	2018	2023
Ar-Ge Harcamalarında Özel Sektörün Payı (%)	56,9	67,0
Ar-Ge Personeli İçinde Özel Sektörde İstihdam Edilenlerin Payı (%)	57,3	67,0

➤ **Kritik Teknolojiler**

Öncelikli sektörlerde ve alanlarda teknolojik dönüşümün sağlanabilmesi ve rekabet gücünün artırılması amacıyla önümüzdeki dönemde yüksek katma değer oluşturması beklenen kritik teknoloji alanlarında teknoloji üretme ve adaptasyon yeteneğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

➤ **Tekstil-Giyim-Deri Sanayii**

Ülkemizin tekstil, deri ve hazır giyim sektöründe moda tasarımı ve markalaşma odaklı olarak değer zincirini yönlendiren lider ülkelerden biri olması temel amaçtır.

Sektörde hızlı ve esnek üretim, yenilikçilik, müşteri odaklılık, entegre üretim yapısı, sosyal sorumluluk ve çevre bilinci, mağazacılık ve organizasyon becerileri geliştirilecektir.

Sektörde yüksek katma değerli yapıya dönüşümde önemli alanlardan biri olan teknik tekstillerle ilgili olarak firmaların optimum teknoloji seçimine, çevreyi korumaya yönelik mevzuata uyumuna, enerji verimliliğine ve atıkların yeniden kullanımına yönelik faaliyetleri ile değer zincirindeki diğer paydaşlarla (özellikle makine, lif ve teknik son kullanım üreticileri) işbirliği yapmaları desteklenecektir.

➤ **2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi**

Ticaret ve teknoloji savaşlarının yaşandığı günümüz dünyasında, özgün, yenilikçi ve rekabetçi üretim yapan ülkeler ön plana çıkmaktadır. Bu konjonktürde hazırlanan Sanayi ve Teknoloji Stratejisi, Türkiye'nin kritik teknolojileri milli olarak geliştirebilmesi, yüksek teknoloji alanlarında rekabetçi ürün ve hizmetler sunarak değer zincirlerinde pay sahibi olabilmesi adına önem arz etmektedir.

Dördüncü Sanayi Devrimine karşı her ülke, kendi gereksinimleri, alt yapısı ve planları doğrultusunda stratejiler ve politikalar üretmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi, Türkiye'nin "Milli Teknoloji Güçlü Sanayi" vizyonunu gerçekleştirmede yol haritası olacaktır. "Yüksek Teknoloji ve İnovasyon", "Dijital Dönüşüm ve Sanayi Hamlesi", "Girişimcilik", "Beşerî Sermaye" ve "Altyapı" olmak üzere 5 ana bileşenden oluşan strateji doğrultusunda, ülkemizi sanayi ve teknoloji alanlarında 2023 hedeflerine ulaştırmayı amaçlamaktadır.

➤ Türkiye’de Mevcut Durum

Genel itibariyle son 10 yıllık süreçte Türkiye ekonomik büyümesinin, dünya ve Avrupa bölgesi büyüme rakamlarının üzerinde seyrettiği görülmektedir. Ancak 2018 yılında dış şoklardan kaynaklanan kur dalgalanmaları, enflasyon ve faiz oranları üzerinde olumsuz bir etki oluşturmuştur. Yeni Ekonomi Programında 2019 büyüme beklentisi %2,3 olarak öngörülmüş, 2020 ve 2021 yılları için ise %3,5 ve %5,0 olarak açıklanmıştır.

➤ Türkiye’de Sanayinin Gelişimi

Türkiye ekonomisi, Cumhuriyetin ilk döneminde ağırlıklı olarak devlet öncülüğünde yapılan yatırımlar üzerine kurulu karma bir modelden, 1950’lerde özel sektöre ağırlık vererek kalkınmanın önceliklendirildiği bir modele evrilmiştir. Özellikle 1980 öncesi dışa kapalı ithal ikameci politikalar uygulayan Türkiye, 1980 sonrası dönemde ihracatı teşvik eden dışa açık politikalar uygulamaya başlamıştır. 1990’lar itibariyle de küreselleşme ve serbest piyasa ekonomisinin güçlendiği bir model ile özel sektör yatırımlarını önceliklendirmiştir. 1980 yılında 69 milyar ABD doları olan gayri safi yurt içi hasıla (GSYİH); 1990’da 151, 2000’de 273 ve 2018 yılında 766 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.

1980 sonrası dönemde Türkiye, sanayisinin dünya ülkeleri ile ekonomik ve ticari entegrasyonuna önem vermiştir. Avrupa Birliği ile imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması’nın yanında, Türkiye’nin taraf olduğu toplam 20 serbest ticaret anlaşması yürürlüktedir. Dünya Bankası’nın 2017 yılı verilerine göre, dünya GSYİH’sında %1,05’lik paya sahip olan Türkiye, GSYİH sıralamasında dünyada 17. sırada yer almaktadır. Satın alma gücü paritesine göre bakıldığında ise 13. sırada bulunmaktadır.

Ülkemiz ekonomisinin en önemli bileşenlerinden biri imalat sanayisidir. Son 20 yılda, Türkiye GSYİH’sında imalat sanayisinin %15-20 aralığında değişim gösteren önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir. 2018 yılında GSYİH içerisinde sanayinin payı %22,2, imalat sanayisinin payı ise %19,1 olarak gerçekleşmiştir.

TÜİK tarafından açıklanan sanayi üretim endeksinde, 2009 yılında küresel kriz kaynaklı bir düşüş yaşanmıştır. Krizi izleyen dönemde ise istikrarlı bir seyir gözlenmiştir. 2018 yılı sonunda ise 2009 yılına kıyasla daha az bir oranda negatife dönüş oluşurken, 2019 yılında tekrar toparlanma eğilimine girilmiştir.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranında da 2009 yılında bir düşüş yaşanırken, son 5 yıllık dönemde bu oranın %75-80 aralığında seyrettiği ve 2019 yılının ilk yarıyılı sonunda ise %77 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

➤ Milli Teknoloji Hamlesi

Dördüncü sanayi devrimi, sunduğu büyük fırsatların da etkisi ile küresel arenada yeni bir yarışa da zemin hazırlamıştır. Rekabet gücünü elinde tutmayı hedefleyen gelişmiş ülkeler, kurulu güç dengelerini lehine değiştirmeyi amaçlayan gelişmekte olan ülkeler, teknoloji devi küresel firmalar, yürüttükleri programlar ve yaptıkları yatırımlarla teknolojik gelişimi hızlandırmaktadır.

Türkiye'nin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığını temin edecek kritik teknolojilerde atılım sağlayacak politikalar, “Milli Teknoloji Hamlesi” yaklaşımında yapılandırılmıştır. Bu yaklaşımın ilk başarılı örneği savunma sanayisinde hayata geçirilen teknoloji geliştirme projeleri olmuştur. Savunma sanayisi projeleri, yerli tedarikçilerin teknoloji üretme kabiliyetini artırmış, maliyetleri azaltmış ve insansız hava aracı, füze, radar sistemi ve uydu gibi ileri teknolojilerde ürün geliştirme kapasitesini ortaya çıkarmıştır. Savunma sanayisi teknoloji geliştirme projelerinden elde edilen kazanımlar ve kendini geliştiren yerli tedarikçiler diğer sektörlerin çalışmalarına örnek olacaktır. Savunma sanayisinde kritik teknolojilerin yerli üretimi ve yerli ürün kullanım düzeyinin %20'lerden %68'lere yükselmesinde güçlü ulusal planlama ve koordinasyonun payı yüksektir.

Sivil sektörlerde de ulusal düzeyde yönetim mekanizmaları kurulacak, özel sektörün öncülük edeceği süreçler tasarlanacak, maliyet etkin ve rekabetçi çözümlere yönelik ihtiyaçların daha yüksek olduğu da dikkate alınarak sektörel yol haritaları hazırlanacaktır.

Milli Teknoloji Hamlesi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerde tekelleşmeye bir itirazdır. Bilimin, teknolojinin ve refahın sadece birkaç ülke veya şirketin elinde asimetric şekilde toplanması, insanlığın geleceği için bir tehdittir. Böyle bir düzen çatışmaları da tetikleyeceği için dünya barışını da bozan bir düzendir. Her ülkenin kendi vatandaşlarının verilerini koruyabilmesinin, stratejik değere sahip teknoloji ürünlerini kendi kabiliyetleri ile geliştirip üretebilmesinin ulusal egemenliğini koruması açısından kritik önemde olduğu unutulmamalıdır. Türkiye, Milli Teknoloji Hamlesi'ni başarıyla gerçekleştirerek bulunduğu zorlu coğrafyada hür ve egemen bir devlet olarak varlığını güçlendirecektir.

Bu sayede, insanlık yararına teknoloji yaklaşımı ile bölgesel ve küresel düzeyde sahip çıktığı “insanlık için adalet ve merhamet” ilkelerini daha güçlü savunabilecektir. Milli Teknoloji Hamlesi ile Türkiye, pek çok dünya ülkesine örnek olacak, sadece birkaç küresel şirketin ve ülkenin menfaatleri yerine küresel ortak menfaati savunan vizyonuyla dünya barışına katkı sunacaktır.

Milli Teknoloji Hamlesi, hem yerli, hem milli ve hem de özgün atılımları önemsemekte; bu kavramları ulusal menfaatlerimizi koruyarak kalkınmanın anahtarı olarak görmektedir.

Milli Teknoloji Hamlesi'ni gerçekleştirmek için gerekli altyapı son yıllarda büyük ölçüde kurulmuştur. Türkiye, 207 üniversite, 1200'e yakın Ar-Ge Merkezi, 350'den fazla Tasarım Merkezi, 84 TGB, 153 bin Ar-Ge personeli, 112 bin araştırmacı ile güçlü bir altyapı ve kapasiteye sahiptir. Bu dönemde yapılan toplam 177 milyar TL Ar-Ge yatırımının %48'i özel sektör, %42'si üniversiteler, %10'u kamu kurumlarına aittir. Yapılan Ar-Ge yatırımlarında

özel sektörün payı 2002 yılında %29'dan yıllar içinde artış göstererek 2017 yılında %57'ye çıkmıştır.

➤ 2023 Sanayi ve Teknoloji Hedefleri

Son 10 yılda imalat sanayisinin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içindeki oranı ortalama %16,5 olarak, 2018 yılında ise %19,1 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranın 5 yıllık ortalamasının %20 olması ve 2023 yılında %21'e ulaşması hedeflenmektedir.

Sanayinin yenilikçiliğini ve gelişmişliğini ölçmek için kullanılan bir gösterge, sanayide çalışan işçi başına sanayinin ürettiği katma değerdir. Türkiye için bu değer 2018 yılında 28.000 ABD doları olarak hesaplanmıştır. 2023 yılında bu değer, %25 artış ile 35.000 ABD dolarına çıkarılması hedeflenmektedir.

İmalat sanayi ihracatı 2018 yılında 158,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş olup, 2023 yılında bu değer, %34 artış ile 210 milyar ABD dolarına çıkarılması hedeflenmektedir.

İmalat sanayi ihracatında orta yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin payı 2018 yılında sırası ile %36,4 ve %3,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların 2023 yılına kadar sırası ile %44,2 ve %5,8'e çıkarılması hedeflenmektedir.

2017 yılında %1 olan Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki oranının 2023'te %1,8'e çıkarılması hedeflenmektedir.

Türkiye'de Ar-Ge insan kaynağı 2017 yılında tam zaman eşdeğeri cinsinden 153 bin, araştırmacı sayısı 112 bindir. Bu rakamların 2023 yılında sırası ile 300 bin ve 200 bine çıkarılması hedeflenmektedir.

Avrupa Birliği tarafından hazırlanan Ar-Ge Liderlik Tablosu'nda (R&D Scoreboard) 2018 yılında en çok Ar-Ge harcaması yapmış 2.500 firma içerisinde Türkiye'den 4 firma bulunmaktadır. Bu rakamın kademeli olarak artırılarak 2023 yılına kadar Türkiye'den 23 firmanın dünyada en çok Ar-Ge harcaması yapan 2.500 firma arasında yer alması hedeflenmektedir.

Türkiye'de profesyonel yazılım geliştirici sayısının 2018 yılında 140 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu sayı Almanya ve İngiltere'de yaklaşık 850 bin, Fransa'da 500 bin, Rusya'da 400 bin, Polonya'da 250 bin, Ukrayna'da ise 200 bin civarındadır. Dijital dönüşüm için gereken yazılım geliştirme yetenek kapasitesinin Türkiye'de 2023 yılına kadar 500 bin kişiyi geçmesi hedeflenmektedir.

2018 yılında girişim yatırımları ve melek yatırımlar toplamı ABD ve Çin'de yaklaşık 100 milyar ABD doları seviyesindeyken, Hindistan ve Birleşik Krallık'ta 8, Almanya'da 6 milyar ABD doları civarında gerçekleşmiştir. Türkiye'de ise bu yatırımlar aynı yıl için 60 milyon ABD doları seviyesindedir. 2023 yılına kadar Türkiye'de teknoloji tabanlı işlere yapılan yıllık yatırım büyüklüğünün 5 milyar Türk Lirasına ulaşması amaçlanmaktadır.

➤ **Türkiye Tekstil, Hazır Giyim ve Deri Ürünleri Sektörleri Strateji Belgesi ve Eylem Planı**

“Tekstil, hazır giyim ve deri ürünleri (THD) sektörlerinde teknoloji ve tasarım içeren ürünlerde dünya pazarlarında lider ülke olmak” vizyonu ile 2015-2018 yıllarını kapsayan Strateji Belgesi ve Eylem Planı, tekstil, hazır giyim ve deri ürünleri sektörlerini katma değeri yüksek, yenilikçi, bilgi ve ileri teknoloji içeren ürün ve hizmet sunumları ile rekabetçiliğini artırarak dünya ticaretinden daha fazla pay alan sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmayı hedeflemektedir.

Türkiye’de THD sektörleri üretim büyüklüğü, yarattığı istihdam, üretim sürecinde yaratmış olduğu katma değer ve ihracat potansiyeliyle ekonomik kalkınma sürecinde rol oynayan önemli bir sanayi dalıdır.

Ülkemiz de 80’li yıllardan itibaren uygulanan, serbest piyasa ekonomisine dayalı dışa açılma ve ihracatı destekleme politikaları ile THD ihracatı önemli oranda artmış ve ihracatın en önemli kalemi haline gelmiştir. Bu süreçten sonra ülkemiz işgücü, hammadde ve pazarlama faktörleri açısından bu sektörlerde dünyanın en önde gelen ülkeleri arasında yer almaya başlamıştır.

Emek yoğun olarak tanımlanan THD sektörleri, daha çok gelişmekte olan ülkelerin yatırım yaptığı sektörler olarak bilinse de dünyanın en büyük ihracatçıları arasında halen AB ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Güney Kore’nin yer aldığı görülmektedir. Bu ülkeler üretme de tasarım ve markada küresel pazarlarda söz sahibidir. Bu gelişmiş ülkeler halen THD sektörlerine yönelik yatırım yapmaya devam etmektedir.

THD sektörleri moda kavramıyla tüketiciye ulaşan ürünlerin oluşturduğu ve daha çok emek yoğun imalat sanayii dalları olarak nitelendirilen birbiriyle ilişkili sektörlerdir. Özellikle tekstil ve hazır giyim sektörleri aynı değer zincirinde yer almalarından dolayı çoğu zaman birbiri yerine kullanılan iki kavram olarak da kabul görmektedir.

Bu sektörlerin bir diğer özelliği de tedarik zincirinde yer alan birçok sektörle iç içe olması ve mobilya, otomotiv gibi sektörler ile de endüstriyel uyum içinde olmasıdır. Bu ilişkiler sektörlerin önemini daha da artırmaktadır.

➤ **İhracat 2019 Raporu: “Yeni Vizyon, Yeni Yol Haritası”**

İhracat 2019 Raporu “Yeni Vizyon, Yeni Yol Haritası” kapsamında, Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) 2018’deki bu başarının 2019’da da devam etmesi adına gerek Türkiye’nin ihracat hacminin artırılması gerek kilogram başına katma değerini yükseltilmesi gerekse de ihracat ürünlerimizin mevcut ve yeni pazarlardaki performansını artırmaya yönelik pek çok proje araştırma ve küresel ölçekte ticari temasları artırarak sürdürecektir.

➤ **Tasarım Stratejisi ve Eylem Planı**

Tasarım Stratejisi ve Eylem Planının (2018-2020) vizyonu “Türk tasarımının küresel bir marka olması” şeklinde belirlenmiştir.

Yeni Tasarım Stratejisi ve Eylem Planı (2018-2020) ile birlikte Türkiye’de ve Dünyada tasarım havzasını etkileyen akımlar değerlendirilmiş ve 5 hedef kapsamında 20 eylem planlanmıştır.

Oluşturulan eylemlerdeki çatı amaç tasarım sektörünün nitelik ve nicelik olarak büyümesi için firma kapasitelerinin geliştirilmesi ihtiyacını karşılamak, mevcut desteklerin etkinliğini artırmak, kamunun tasarımı kullanmasını desteklemek, tasarım eğitiminde dönüşümü sağlamak ve Tasarım Konseyini daha etkin hâle getirmektir.

Hedeflenen eylemlerin tamamlanmasıyla;

- Kamu ve özel sektörde tasarım kullanımı ve tasarımcı sayısı artacaktır.
- Türk Dünyası Tasarım Şurası düzenlenmesi, Türk tasarımına yön veren tasarımcıların hayatı ve başarı hikâyelerinin yayınlanması, medyada tasarım ile ilgili programların yapılması ve farklı hedef kitlelere yönelik etkinliklerin düzenlenmesiyle tasarım farkındalığı artacaktır.
- Tasarıma ilişkin mevcut desteklerin iyileştirilmesiyle tasarımcılar daha fazla ve daha geniş kapsamda desteklerden faydalanacaklardır. Ayrıca, tasarım desteklerinin bilinirliğini artırıcı kamuoyunda düzenlenecek faaliyetler artacaktır.
- Türk kültürü öğeleri ve yerel bilgilerin bir arada bulunabileceği online arşiv oluşturulacaktır.

Hedef 1: “Kamu ve özel sektörün tasarım yönetim, üretim ve kullanım kapasitesi geliştirilecektir.”

Hedef 2: “Tasarım desteklerinin etkinliği artırılacak ve tasarım alanında girişimcilik desteklenecektir.”

Hedef 3: “Tasarım alanında insan kaynağı kapasitesi ve niteliği artırılacaktır.”

Hedef 4: “Türk tasarımının ulusal ve uluslararası düzeyde görünürlüğü ve bilinirliği artırılacaktır.”

Hedef 5: “Tasarıma ilişkin bilgi ve veri kapasitesi geliştirilerek karar alma süreçleri desteklenecek ve yönlendirilecektir.”

iii. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat (teşvik ve YİD mevzuatı gibi)

➤ Moda Tasarım Hukuku

Moda Hukukunun temel öznelerinden birisi olan moda tasarım hakkının, hangi hak kapsamında olduğu ve hangi kanun çerçevesinde konumlandırıldığı büyük önem taşımaktadır. Bir tasarımın hangi hakla tanımlandığı, hakkın doğumu, usulü, koruma süresi veya ihlali halinde izlenecek hukuki yollar da buna bağlı olarak farklılık arz edecektir.

Tasarımcı şirket, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş, Türkiye'de ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan ve tasarımcının ortak olduğu Endüstriyel Ürün Tasarımı veya Moda Tasarımı alanlarında faaliyet göstermekte olan şirketler olarak tanımlanmaktadır.

Mevcut uygulamaya bakıldığında, moda tasarımlarının, 554 sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkındaki Kanunun Hükmünde Kararname (554 sayılı KHK) çerçevesinde tescile bağlandığına rastlanılmaktadır. Bu yol moda tasarımcılarından ziyade, moda evleri veya tekstil firmaları tarafından daha aktif şekilde izlenilen bir yoldur.

Moda sektörünün hızlı bir değişim göstermesi tasarımların kopyalanma tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Bununla beraber, tasarımların tek tek değil de, koleksiyonunun tümünün, genel de çoklu tasarım olarak tescil edilmesi de sık rastlanan bir durumdur.

➤ Teşvik Durumu ve Sektöre Yönelik Kümeleme

Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanmakta olan Ür-Ge Tebliği vizyonu, yerel dinamiklerin harekete geçirilmesine olanak sağlayarak işbirliği kuruluşlarının önderliğinde firmalar arasında kurulan işbirlikleri ile ihracat seferberliği başlatmaktır. Bakanlığın misyonu kümelenme yaklaşımını esas alan ve etkin proje yönetimi ile hayata geçirilen projelerle başlatılan ihracat seferberliğinin kalıcı bir başarıya dönüşmesini sağlamak olup, bu amaca yönelik tasarım desteği bulunmaktadır.

Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ (2008/2), Türkiye’de tasarım ve inovasyon kültürünün oluşturulması ve yaygınlaştırılmasını teminen tasarımcı şirketleri/tasarım ofisleri ve işbirliği kuruluşlarının gerçekleştireceği tanıtım, reklam, pazarlama, istihdam, danışmanlık harcamaları, yurt dışında açacakları birimlere ilişkin giderleri ile şirketlerin yurtdışı pazarlara yönelik yüksek katma değerli ürün geliştirmek amacıyla yürütecekleri tasarım ve ürün geliştirme projelerine ilişkin giderlerin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan karşılanmasını amaçlamaktadır.

Fizibilite konusu yatırım fiziki olarak Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası’nın ayrı bir hizmet birimi olarak planlanmış olup, genel yatırım teşviklerinden yararlanamamaktadır.

Ancak yatırım sonrası işletme döneminde programların uygunluğuna göre “Moda ve Tasarım Merkezi” teşvik veya hibe programlarından faydalanabilecektir.

➤ Kurumsal yapılar

Kurulacak tasarım merkezinin vereceği hizmetler, donanım, yazılım ve makine-teçhizatları ve istihdam edeceği insan kaynağının belirlenmesi için Türkiye ve Avrupa'daki mevcut merkezler incelenmiş ve yararlanıcılarla toplantılar yapılmıştır.

-ÜSAM-Adana Üniversite Sanayi Ortak Araştırma Merkezi

ÜSAM 6 Mayıs 2000 tarihinde Çukurova Üniversitesi, TÜBİTAK ve sanayicilerin desteği ile Üniversite-Sanayi Ortak Araştırma Merkezleri Programı kapsamında (ÜSAMP) kurulmuş ve 2006 yılına kadar faaliyetlerini bu program çerçevesinde yürütmüştür. Merkez Çukurova Üniversitesi Teknokent binası içinde yer almaktadır.

-İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İTKİB) Tekstil Araştırma ve Geliştirme Merkezi (İTA)

Merkez Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Moda ve Tekstil İş Kümesi (MTK) projesi kapsamında kurulmuştur. MTK projesinin ana hedefi, Türk tekstil ve hazır giyim sektöründeki işletmelerin uluslararası rekabet gücünü arttırmak, ulusal ve uluslararası tekstil ve hazır giyim ağını oluşturarak sektördeki bilgi ve teknoloji akışını hızlandırmaktır.

Bu bağlamda, küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ)'lerin kendi aralarındaki etkileşim ve işbirliği düzeyinin artırılması ve ayrıca yerel, ulusal ve Avrupa ölçeğindeki iş destekleme kurumlarının ve benzer yapılarla olan bağlantılarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

2009 yılında Avrupa Birliği fonlarından sağlanan 13,5 milyon Avro ve İTKİB üyelerinin bağışladığı 6,5 milyon Avro tutarındaki mali kaynak ile Küçükçekmece'de Marmara Üniversitesi'ne ait yaklaşık 3800m²' si kapalı olmak üzere 400 dönümlük bir alana kurulmuştur.

-Bursa Tekstil Ve Konfeksiyon Ar-Ge Merkezi

Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB) tarafından, 2007 yılında Bursa ve çevresindeki ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile Türkiye Tekstil Sektörünün geleceğine ait bir vizyon belirlemek üzere "Tekstil Teknolojileri Çalışma Grubu" (TTÇG) oluşturulmuştur.

TTÇG faaliyetleri neticesinde 2008 yılı Ocak ayında kamuoyu ile paylaşılan bir rapor hazırlanarak 2008 yılında bir "Araştırma Merkezinin" kurulması öngörülmüş. Bu amaçla, Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği ile Uludağ Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği' nin ortak oldukları bir şirket kurulmuş ve 19.08.2008 tarihinde "Uludağ İhracatçı Birlikleri Bursa Tekstil ve Konfeksiyon, Teknoloji, Eğitim, Araştırma, Danışmanlık ve Enerji Verimliliği Hizmetleri Limited Şirketi" (BUTEKOM) ismi ile tüzel kişilik kazanmıştır.

BUTEKOM' un amacı, Bursa' da Tekstil, Hazır Giyim ve Konfeksiyon firmalarının yenilikçi ve teknik tekstillere yönelik ürünleri üretmelerinin sağlanması, moda ve markaya yönelik katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi, üretim verimliliğinin artırılması, paydaşlar arasında gerekli eğitim, işbirliği, koordinasyon ve iletişimin zamanında sağlanmasıdır. Bu

amaçla BUTEKOM'un görevi başta UİB üyeleri olmak üzere, Bursa ve çevresindeki tüm tekstil ve hazır giyim işletmelerinin dağınık Ar-Ge faaliyetlerini belirlenen konulara odaklamak ve yönlendirmektir.

-Vakko ESMOD Uluslararası Moda Akademisi

1841 yılında Paris'te kurulan ESMOD, dünyanın ilk moda okulu olma özelliğini taşımaktadır.

ESMOD; dünya çapında moda ve tekstil sektörünün gelişimine öncülük eden, yaratıcılığı teşvik ederken satış faktörünü unutmayan eğitim anlayışını şimdi Vakko ESMOD Moda Akademisi işbirliğiyle uygulamaya koymaktadır.

Modanın tüm alanlarını kapsayan uluslararası seviyedeki eğitim programları ile tüm dünyada fark yaratan ESMOD, Vakko işbirliği ile İstanbul'da verdiği eğitimler kapsamında, Moda Tasarımı ve Yaratımı Lisans Eğitimi'nin yanı sıra styling, moda yönetimi, kişisel marka yaratma, satın alma, aksesuar tasarımı, stil danışmanlığı alanlarında da sertifika programları sunmaktadır.

Teorik eğitimleri aynı zamanda endüstri odaklı projelerle de destekleyen Vakko ESMOD Moda Akademisi, bu kapsamda sektör profesyonellerinden oluşan uzman bir eğitmen kadrosu tarafından verilen teknik eğitimleri, Vakko Moda ve Üretim Merkezleri'nde gerçekleştirilen uygulamaya dayalı projelerle de pekiştiriyor.

Türkiye'de modayı yaşam biçimi olarak benimseyen, tasarım kültürü ve marka bilinci yüksek yaratıcılar yetiştirmeyi amaçlayan Vakko ESMOD Moda Akademisi, endüstri ile yakın çalışmalar gerçekleştirerek, öğrencilerini ilk günden iş dünyası ile tanıştıırken; onları sektördeki gelişmeleri yakından takip eden, müşteri taleplerini doğru değerlendirebilen ve markalarına doğru yön çizebilen başarılı profesyoneller olarak moda kariyerlerine hazırlamayı hedeflemektedir.

-EMPA-Malzeme Ve Teknoloji Araştırma Enstitüsü (İsviçre)

Malzeme bilimleri ve teknoloji geliştirme için disiplinler arası bir araştırma ve hizmet kurumudur. İsviçre'de faaliyet göstermektedir. İki meslek yüksekokulu ve dört araştırma enstitüsünün ortak olarak oluşturdukları kısmen devlet desteği ile faaliyetlerini sürdüren bir araştırma merkezidir. İlk olarak 1880 yılında Zürih Politeknik Üniversitesine bağlı bir birim olarak İnşaat Malzemeleri Test Enstitüsü olarak faaliyetlerine başladı. Eş kurucusu ve ilk müdürü Prof. Ludwig von Tetmajer'dir.

İzleyen yıllarda, merkez inşaat ve mekanik mühendisliği sektörleri için genel amaçlı bir test enstitüsü haline gelmiş. Tekstil test organizasyonu 1885 yılında kurulmuştur.1937 yılında, bünyesinde İsviçre Federal Yakıt Test Enstitüsü, kurulmuştur. Merkez şimdiki kısa adı EMPA olan "Endüstriye Dönük Malzeme Test ve Araştırma İçin İsviçre Federal Laboratuvarları" ismini almıştır.

Merkez 1988'den buyana malzeme testine daha az odaklanmış; araştırma ve geliştirme çalışmalarını daha fazla genişletmiş. Bu amaçla disiplinler arası araştırma çalışmalarına yönelmiştir.

-Hohenstein Enstitüsü (Almanya)

Prof. Dr. Mühendis Otto Mecheels tarafından 1946 yılında Bönningheim (Almanya)'da bir aile şirketi olarak kuruldu. Kuruluşunun ilk yıllarında tekstil malzemeleri için standartlar geliştirmeye ve sertifika oluşturmaya dönük araştırma çalışmaları yürütmüştür. Geliştirdikleri standartlar sektörde önemli bir kabul görmüştür ve günümüzde bu standartları içeren sertifikalar ürünlerin özelliklerini tanımlamada önemli bir referans olmaktadır. Enstitüyü şu an üçüncü nesil yönetmektedir ve 40 ülkede merkezi bulunmaktadır.

iv. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu

➤ Proje Fikrinin Kaynağı

Tasarım merkezinin genel amacı TR63 Bölgesinin kalkınmasına ve rekabet gücünün geliştirilmesi açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

Tekstil sektörü, sağladığı istihdam imkanı, üretim sürecinde yarattığı katma değer ve uluslararası ticarete sağlanan önemli kazanımları nedeniyle ekonomik kalkınma sürecinde büyük rol oynayan bir sanayi dalı olarak karsımıza çıkmaktadır. Kahramanmaraş uzun yıllardan beri tekstil sektörüne ev sahipliği yapmış, dünyada adını bu sektör ile ön plana çıkarmış bir şehirdir.

Bugün Kahramanmaraş dünyanın en iyi markalarına kumaş, iplik hatta hazır giyim ürünleri üretmektedir. Türk tekstil ve hazır giyim sektörü ihracat gelirlerinin %23'ünü karşılaması ve iki milyon kişiye istihdam sağlamasıyla ekonominin lider sektörlerinden birisi olmuştur.

Kahramanmaraş'ta bir Tasarım Merkezi kurulması planlanmaktadır. Bu merkez kumaş tasarım ve stil araştırmasında uzmanlaşmış bir Tasarım Merkezi statüsünde olacaktır.

Kumaş denim, non-denim, gömleklik ve örgü kumaş sektörüne yönelik fikirler, ilhamlar, çözümler; pazara bu merkez aracılığı ile sunulacaktır.

Bu merkez ile tekstil sektörünün tasarım gücünün geliştirilmesi, modaya yön veren marka şehirlerarasında yer alması amaçlanmaktadır. Merkez'de yapılacak tasarım faaliyetleri ile bölgenin tasarımcı gücünün ön plana çıkarılması, tasarım alanında yeni tasarımcıların yetiştirilmesi, firmaların tasarım kabiliyetinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Merkez ile moda, tasarım ve sanat bilinci yüksek uluslararası pazarlar farkındalığı olan moda tasarımcıları yetiştirmek ve Türkiye'nin en temel endüstrilerinden tekstil ve hazır giyim alanına, sektörün geleceğine yön verecek yaratıcı ve yenilikçi işgücünü kazandırmaktır.

➤ Projenin TR63 Bölge Planı'na Uygunluğu

TR63 Bölge Planı 2014-2023 strateji metni, 3194 sayılı İmar Kanununun 8. maddesi ile Kalkınma Bakanlığı'na verilen yetki ve Kalkınma Bakanlığı'nın ise bu yetki çerçevesinde kalkınma ajanslarına verdiği görev doğrultusunda Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır. Bu planın amacı; Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan TR63 Bölgesi'nin ulusal ve uluslararası konumu ve sosyoekonomik ve mekânsal durumu göz önüne alınarak, mevcut kaynak ve potansiyellerinin analizleri yapılarak, ulusal öncelikler ve yerel talep ve ihtiyaçlar doğrultusunda bölgesel gelişmeye yönelik stratejilerin belirlenmesidir.

Bu amaca yönelik olarak DOĞAKA tarafından yapılan İlçe Çalıştayları, Kalkınma Kurulu Toplantıları, anket uygulamaları, mevcut durum tespiti ve analizi çalışmaları ve ilgili kurumlarla resmi yazışmalarla alınan görüş ve öneriler doğrultusunda hazırlanan plan Ajans Yönetim Kurulu ve Kalkınma Bakanlığı ile yapılan değerlendirmeler sonucunda tamamlanmıştır.

TR63 Bölge Planı 2014-2023 strateji metninin vizyonu “Nitelikli insan kaynağı ve gelişmiş altyapı olanakları ile rekabet gücü ve yaşam kalitesi yüksek bölge” olarak belirlenmiştir.

Bölgenin sosyoekonomik yapısının mevcut durumundan hareketle, plan döneminde bu yapının daha da geliştirilmesini hedefleyen plan vizyonu; ulusal ve uluslararası ölçekte öne çıkan sanayi sektörleri başta olmak üzere ekonomik ve sosyal sektörlerde insan kaynaklarının geliştirilmesini, kentsel ve kırsal yaşam alanlarında yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik fiziki ve sosyal altyapı olanaklarının iyileştirilmesini ve gelişmiş insan kaynağı ile birlikte ekonomik sektörlerde Ar-Ge ve ortak kullanım altyapısını da geliştirerek bölgesel rekabet gücünün artırılmasını temel amaçlar olarak ortaya koymaktadır.

Planın, “Sanayide Rekabet Gücünün Geliştirilmesi” başlığı altında, mevcut sanayi kuruluşları ve uygun yatırım ortamı ile Türkiye'nin sanayi üretim merkezlerinden biri haline gelmiş olan TR63 Bölgesi'nde, yeni ve yenilikçi yatırımlar ve uluslararası standartlardaki teknolojik altyapının entegrasyonu ile sanayi katma değerinin yükseltilmesi temel amaç olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda, TR63 Bölgesi sanayi teknolojisinin düşük-orta seviyeden orta-yüksek seviyeye yükselmesi birinci öncelik olarak tanımlanarak, ana metal sanayi ve tekstil başta olmak üzere metal mutfak eşyaları, ayakkabıcılık ve mobilyacılık sektörlerinde ulusal ve uluslararası fonlar etkin olarak kullanılarak Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetlerine zemin olabilecek ortak kullanım alanlarının oluşturulması hedeflenmektedir.

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası tarafından kurulması planlanan Tasarım Merkezi TR63 Bölge Planı'nın bu amaçları bakımından sanayi kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda stratejik bir yatırım olarak değerlendirilmektedir.

Diğer yanda, firmaların özgün ürün ve üretim modeli tasarımlarının öncelikli olarak teşvik edilmesi, firmaların teknoloji yeteneğini üst düzeye çıkaracak Ar-Ge ve katma değer artırıcı modernizasyon yatırımlarının desteklenmesi, ülkemizin ithalat bağımlılığını azaltmaya

yönelik yatırımlar ile firmaların teknolojik yatırımlarına yönelik finansman kaynaklarına erişimine destek sağlanması, üniversiteler bünyesinde bölgesel sanayi kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda tematik araştırma merkezlerinin kurulması ve etkin kullanımının desteklenmesi de ana hedefler arasında yer almaktadır.

➤ **Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi**

Proje geçmiş bir projenin devamı niteliği taşımamaktadır. Kahramanmaraş'ta bir ilk olacak olan Tasarım Merkezi sektörün tasarım gücünün geliştirilmesi ve tekstilde marka şehirlerden biri olması için çalışmalar yürütecektir.

Proje Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'nın şuan hazırlanmakta olan Tekstil Katı Atıklarının Kazanımı (Geri Dönüşümü) Ve Simbiyoz Merkezi Kurulum Fizibilitesi kapsamında yapılan fizibilite çalışmalarının sonuçlanması ile iki merkezin ortak faaliyetler yürütmesi planlanmaktadır. Ancak şuan hazırlık aşamasında olan fizibilite sonucunda bu kararın netleştirilmesi sağlanacaktır.

➤ **Projenin diğer kurum projeleri ile ilişkisi**

Proje diğer kurumların projeleri ile bir ilişki içermemektedir.

➤ **Proje ile eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurum projeleri**

Projenin eşzamanlı götürülmesi gereken diğer kurum projeleri bulunmamaktadır.

➤ **Projede başka kurum projesi ile fiziki çakışma oluşmamasına yönelik tedbirler**

Proje Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası liderliğinde yürütülen bir proje olup diğer kurumlarla iletişim içerisinde bulunularak projenin herhangi başka bir proje ile çakışmasının önüne geçilmesi planlanmaktadır.

➤ **Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu**

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası üyelerine en iyi şekilde hizmet vererek ilin ve sektörün gelişimi için faaliyetler yürütmektedir. Bu kapsamda planlanan politika ve sorumluluk ilkeleri şu şekildedir;

“Yönetim Politikamız;

Toplam kalite yönetim felsefesini benimsemiş, öğrenen ve gelişen bir organizasyon olarak, faaliyetlerinde üye odaklı olmayı, hizmet standartlarını geliştirmeyi, hizmetlerini etkin ve

verimli üretmeyi, paydaşlarına değer yaratmayı, katılımcı, yaratıcı ve yeniliklere açık olmayı taahhüt eder.

Sosyal Sorumluluk Politikamız;

Tüm faaliyetlerinde sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik anlayışı ile hareket etmeyi taahhüt eder. Bu kapsamda hizmet kalitesini artırırken çevresel duyarlılığı ve içinde bulunduğu toplumun beklentilerini ön planda tutar ve destekler.

Üye İlişkileri Politikamız;

Çözüm odaklılık, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda üye ilişkilerini yönetir. Üyelerinin iletişim gereksinimlerini belirler ve yönetir. KMTSO, üyelerinin şikâyet, dilek ve önerilerini kolayca iletebildiği, bu taleplerin hızlı, etkin, objektif, adil ve gizlilikle ele alındığı, yasalara uygun şekilde değerlendirildiği ve gerekli iyileştirmelerin yapılarak üye odaklı yaklaşımın takip edildiği bir üye memnuniyet sistemini taahhüt eder.

İşbirliği Politikamız;

Stratejilerle uyumlu olarak, karşılıklı saygı, açıklık ve güvene dayalı, sonuç odaklı, ortak yarar sağlamayı amaçlayan sürdürülebilir işbirliklerinin kurulması esastır.” Şeklinde KMTSO politikaları belirlenmiştir.

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası olarak tekstil sektörünün gelişimine önemli ölçüde katkı sağlayacak olan Tasarım Merkezi ile firmaların ve sektörün ulusal ve uluslar arası pazarlarda tasarım gücü, trend belirleyici, moda yön veren bir şehir olarak yerini alması planlanmaktadır.

➤ Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı

Genel anlamda tasarlamak, insanoğlunun eline aldığı nesne ve malzemelere biçim verip onlara yeni bir işlev ve kimlik kazandırmak istemesiyle ortaya çıkan bir eylem olup, tasarım kavramı hayatın her alanında durmaksızın devam eden bir süreçtir. Kısaca bu kavram, kültürel değerlerin ve sembollerin metalaştığı özgün prototiplerin ürüne dönüştürülmesi olarak tanımlanmaktadır.

Dünya’da birçok ülke, ulusal ekonomi ve sanayi alanında rekabet edebilme açısından tasarımın ve dolayısıyla tasarım eğitiminin önemini kavramaya başlamış ve ilgili sektörlerde yakın işbirliği içinde tasarım politikaları ve programları geliştirmektedir.

Belli bir ürün gruplarına ait ayrıcalık ifade eden, estetik ve sanatsal bir olgu olarak kabul edilen tasarım, günümüzde artık lüks ürün piyasalarının dışında, ileri teknoloji ürünlerinden gıdaya, otomotivden tekstil-modaya kadar çok geniş alanlara yayılmış ve ürünleri farklılaştırarak rekabet etme konusunda stratejik bir araç olarak çok sık kullanılmaktadır.

Günümüzde tasarımın en yoğun kullanıldığı alanlardan moda ise; bazı yazarlar tarafından geçici fakat kolay elde edilemeyen devamlı ilerleme halinde olan bir hedef olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla moda ve kumaş tasarımı da, talebin çeşitlenmesi ve değişimiyle

gelişen, yeniliği ve estetiği bünyesinde barındıran ürünlerin yaratıldığı süreç olarak ifade edilmektedir. Diğer yandan modanın belirlenmesi öncelikle bir tasarım çalışmasıdır ve tasarım çalışmalarının tümünde olduğu gibi iplik, kumaş, giysi tasarımı da yönlendiren en önemli etmen, yaratıcılıktır.

Yaratıcılık ürünün kullanım yerini, fonksiyonelliğini belirlediği gibi sanatsal öğeleri de kapsar. Ancak, eğitim sistemi içinde bu yeteneğe sahip kişileri bulup bunlara gerekli becerileri kazandırmak da son derece önemlidir. Günümüzde gelişen tekstil ve moda sektörü ve global pazarda markalaşmanın öneminin artmasıyla doğan yaratıcı işgücü ihtiyacı, tekstil ve moda tasarım eğitimi ile sektöre yönelik araştırmaların önemini artırmıştır.

Diğer yandan, 21. yüzyılın beraberinde getirdiği teknoloji, iletişim, çevre ve geri dönüşüm, yeni malzeme ve üretim yöntemleri, hızlı moda (fast fashion) gibi kavram ve alanlar da moda tasarım ve eğitim ihtiyacını farklı açılardan ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Genel anlamda tekstil ve moda tasarımı; iplik, dokuma, grafik, baskı ve giysi tasarımı alanlarından oluşmakta olup, çoğu tasarımcı bu ana tasarım kollarının alt dallarında eğitim görmektedir ve uzmanlaşmaktadır.

Bugün moda endüstrisinde rekabet içinde olan hazır giyim firmaları çoğunlukla moda tahmin servislerine abone olurlar. Bu tahmin servislerinden bazıları moda trendleriyle ilgilenirken, bazıları renk trendlerinde uzmanlaşmış, bazıları ise hem moda trendi hem de renk trendi analiziyle uğraşmaktadır. Konfeksiyon üreticileri ve tasarımcılar, moda trend araştırmasını yürütmek için; moda yayınlarını okuyarak moda akımlarını takip eder, moda merkezlerinde düzenlenen fuarlara katılır ve koleksiyonları için bir tema yaratırlar.

Sonuçta; tasarımcı, yeni bir ürünün/giysinin fikirden gerçeğe dökülmesine kadar olan süreci görselleştirir. Dolayısıyla hızlı bir yaşam döngüsü olan moda sektöründe tasarımcılar, sürekli moda trendlerini araştırır ve gelecekte neyin çok tutacağı kadar şu anda neyin moda olduğunun da farkında olmalarını gerektirmektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektörü gerek Kahramanmaraş'ın gerekse ülkemizin geleneksel sanayi kollarından olup, ihracatta gösterdiği başarı ile sanayide önde gelen sektörlerden biridir. Tekstil ve hazır giyim sektörü halen en fazla dış ticaret fazlası veren sektördür. Buna ek olarak oluşturduğu istihdam ile işsizliğin azalmasına ve toplumun refahına çok ciddi düzeyde katkıları bulunmaktadır.

Sektörler ürün kalitesi, moda ve eğilimleri belirleme gücüne sahip tasarımları ve yüksek teknolojisi itibarıyla dünyada çok özel bir yere sahiptir.

Tekstilde öncü şehirlerden birisi olan Kahramanmaraş'ta kurulacak olan Tasarım Merkezi ile sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli tasarımcıların yetiştirilmesi, tasarım kabiliyetinin geliştirilmesi, tasarımla katma değeri yüksek ürün üretimi gerçekleştirmesi böylece hem bölgenin hem de ülkenin tekstilden sağlayacağı gelirlerin artırılması amaçlanmaktadır.

➤ Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar

Proje Kahramanmaraş'ta ilk niteliğinde olup bununla ilgili daha önce bir etüt, araştırma ya da başka bir çalışma yapılmamıştır. Fizibilite ile Tasarım Merkezi'nin gerçekleştireceği faaliyetler, bu faaliyetlere uygun yapının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

5. PROJENİN GEREKÇESİ

i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi

• Talebi Belirleyen Temel Nedenler ve Göstergeler

Tekstil ve giysi ürünlerin tasarım anlayışında pazar büyümesi, yeni elyaf ve iplikler, dokular ve yenilikçi bitim işlemi teknolojilerinin gelişmesiyle önemli bir değişim süreci yaşanmaktadır. Bu süreçte “Alanlar arası Etkileşim” bugün ve gelecek için önemli bir kavramdır. Bu durum, tasarım açısından geçmiş yılların tecrübesine ek olarak, gelişen hayal gücü ve uyum içinde sürekli arayış içinde olan, fark yaratan, yenilikçi birçok alan oluşmasına da öncülük etmiştir.

Yeni teknolojilerle oluşturulan günümüz kumaşları fark yaratacak önermelere dönüştürülerek yeni bir estetik anlayış oluşmaktadır. Tekstil ve moda tasarımı artık, çeşitli çağ ve kültürlerden gelen üretim yöntemlerini günümüzün dokuma, baskı ve bitim işlemi teknolojileriyle geliştirerek, özellikle de farklı karışımları ve yenilikçi malzemeleri bir arada kullanarak, yeni ürünler tasarlamayı amaçlamaktadır.

• Talebin Geçmişteki Büyüme Eğilimi

İTKİB'İN AB'nin Tekstil Ve Hammaddeleri Sektörü İthalatı 2019 Yılı Değerlendirmesi kapsamında yapmış olduğu değerlendirme raporunda yer alan ithalat bilgileri şu şekildedir;

AB'nin en büyük tedarikçisi konumundaki Çin, AB'nin Birlik dışından gerçekleştirdiği tekstil ve hammaddeleri ithalatından aldığı %37'lik pay ile 11 milyar Euro'luk bir tedarike ulaşmıştır. Türkiye ise %15 oranında pay ile AB'nin en büyük ikinci tedarikçisi olma konumunu 2019 yılında da sürdürmüştür. AB, Türkiye'den 2019 yılında 4,4 milyar Euro değerinde tekstil ve hammaddeleri ürünü tedariki sağlamıştır.

AB'nin Türkiye'den tekstil ve hammaddeleri tedarikinin yaklaşık 1 milyar Euro'luk değerini ev tekstili, 955 milyon Euro'luk tutarı iplik ürün grubu, 893 milyon Euro'sunu dokuma kumaş ürün grubu, 816 milyon Euro'luk tutarını teknik tekstiller, 599 milyon Euro'luk tutarı örme kumaş ürün grubu, 22 milyon Euro'yu ise elyaf ürün grubu oluşturmuştur. AB'nin Türkiye'den tekstil ve hammaddeleri ithalatı bir önceki yıla göre değer bazında %1,4 oranında gerilerken; miktar bazında ithalat bir önceki yıla göre %0,5 oranında artışla 1 milyon tonun üzerinde gerçekleşmiştir.

Yapılan araştırma raporu tekstil sektörünün ülkeler bazındaki ithalat değerlerini ve dolayısıyla ihracat verilerini de oluşturmaktadır. bu gelişmeler incelendiğinde tekstil ve konfeksiyon alanında talepler her zaman artarak devam edeceğini göstermektedir.

- **Mevcut Talep Düzeyi Hakkında Bilgiler**

Türkiye tekstil ve hazır giyim sektörü halen en fazla dış ticaret fazlası veren sektördür. Buna ek olarak oluşturduğu istihdam ile işsizliğin azalmasına ve toplumun refahına çok ciddi düzeyde katkıları mevcuttur. Türk tekstil ve hazır giyim sektörleri rekabet alanını değiştirmiş, geleneksel ve basit ürünlerle rekabet etmek yerine, yüksek katma değerli tekstil ürünleriyle ve hazır giyimde markalaşma yolunda daha güçlü bir yapıya dönüşme çabası içerisine girmiştir.

Yaşanan bu değişim ile müşteri taleplerine en iyi şekilde cevap vermek için firmaların tasarım ağırlıklı yeni ve farklı ürünleri pazara sürmelerini ve değişime ayak uydurmalarını zorunlu kılmıştır. Özellikle ekonomik gelişme ile birlikte kişisel gelirlerin artışı, giyimın bir ihtiyaç olmaktan çıkıp bir moda tüketimi haline dönüşmesi, trend olan ürünlerin müşteri de satın alma duygusunu ön plana çıkarması, marka ürüne yönelik taleplerin artması, perakende pazarının gelişimi ve markalaşma ile tüketici beğeni ve tercihlerindeki gelişmeler ve son olarak iç pazara artan sayıda yabancı marka ve ürünlerin girişi ile birlikte hazır giyim sektör rekabetçi bir yapıya kavuşmuştur.

Kahramanmaraş tekstil sektörünün bu değişim ve gelişim içerisinde yerini alması, müşteri taleplerini karşılaması, rekabet gücünü artırması için tasarım ve özgün üretim biçim ve yöntemlerini geliştirmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ihtiyaç olan ve sektörün gelişimine önemli katkılar sağlayacak olan Tasarım Merkezi, faaliyetleri ile sektörü daha ileri aşamalara taşıyacaktır.

TOBB kaynaklarına göre yapılan araştırmalarda **13 - Tekstil ürünlerinin imalatında** Kahramanmaraş ve Türkiye geneli firma sayısı aşağıda verilmektedir.

İl Geneli

Firma sayısı :	160
Kapasite raporu sayısı :	237
Toplam çalışan sayısı :	33,155

Türkiye Geneli

Firma sayısı :	7,074
Kapasite raporu sayısı :	7,980
Toplam çalışan sayısı :	518,847

Yine TOBB kaynaklarına göre yapılan araştırmalarda **14 - Giyim eşyalarının imalatında** Kahramanmaraş ve Türkiye geneli firma sayısı şu şekildedir;

İl Geneli

Firma sayısı :	15
Kapasite raporu sayısı :	15
Toplam çalışan sayısı :	1,691

Türkiye Geneli

Firma sayısı :	5,374
Kapasite raporu sayısı :	5,729
Toplam çalışan sayısı :	406,580

Her arz kendi talebini oluşturur düşüncesi ile Türkiye’de yer alan firmaların üretim kapasiteleri aynı zamanda talep değerini de ortaya çıkarmaktadır. Tekstil ve hazır giyim alanında sektörün üretim verileri ele alındığında 2019 Ocak-Haziran Hazır giyim ve Konfeksiyon Sektörü İhracat Performans Değerlendirmesi raporunda üretim verileri şu şekildedir;

“2018 yılında %4,2 oranında büyüyen giyim eşyaları imalatı, imalat sanayi üretimine göre daha olumlu bir performans sergilemektedir. Giyim eşyaları imalatı Ocak ayında %1 oranında daralırken, Şubat ayında %3,8, Mart ayında %6,3, Nisan ayında %3,4 ve Mayıs ayında ise %7,4 oranında artmıştır. Buna göre giyim eşyaları imalatında 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde ortalama %4 artış kaydedilmiştir.” Bu verilerden yola çıkarak tekstil ve hazır giyim sektöründe arz ve talebin artarak devam edeceği söylenebilir.

• Mevcut Kapasite ve Geçmiş Yıllar Kapasite Kullanım Oranları

Tasarım Merkezi ile tekstil sektörünün katma değeri yüksek ürün üretimi, tasarım kabiliyetinin geliştirilmesi ve trend belirleyen bir marka şehir olması için faaliyetler gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda sektörün mevcut kapasite kullanım oranları incelenmiş olup 77 ile 83 arasında bir oran ortaya çıkmaktadır.

TCMB ‘nin imalat sanayi kapasite kullanım oranları Tablo-16’da verilmektedir.

Tablo 14 TCMB Kapasite Kullanım Oranları

Tarih	TP KKO2 IS TOP	TP KKO2 IS 13	TP KKO2 IS 14
2015	76,83	77,39	78,70
2016	77,36	77,71	78,46
2017	78,48	79,79	79,37
2018	76,83	79,45	80,16
2019	75,90	78,65	83,78
2020	70,62	66,48	65,25

Kaynak: TCMB – 2020

TP.KKO2.IS.TOP: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı-Düzey

TP.KKO2.IS.13 : Tekstil ürünlerinin imalatı-Düzey

TP.KKO2.IS.14 : Giyim eşyalarının imalatı-Düzey

İmalat sanayi verileri incelendiğinde ortalama %76-78 arasında bir oran görülmektedir. Tekstil ürünlerinde kapasite kullanım oranlarının giderek arttığı görülmektedir. Yine giyim eşyası imalat kapasite kullanım oranında her yıl artan oranlarda seyrettiği görülmektedir. 2020 yılı verileri tam olmadığı için oranlar ilk 9 aylık oranları yansıtmaktadır.

ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini Sektörel Arz Durumu

Teknolojinin sınırları zorlandığı günümüzde üretime dönük mesleki eğitimin ülkeler açısından çok önemli olduğu bilinmektedir. Bu konudaki ihtiyacın karşılanabilmesi için öncelikle usta-çırak ilişkisinin olduğu sektörde, zaman içinde kaliteli eleman ihtiyacının arttığı ile birlikte örgün ve yaygın eğitim kurumları devreye sokulmuş olup, bu bağlamda moda tasarımı eğitimi de önem kazanmıştır.

Türkiye'nin bu alanda kendini dünyaya kabul ettirebilmesi, ancak iyi bir moda tasarımı eğitimi sonucunda moda tasarımcılarını yetiştirmesi ve sektöre yönelik periyodik araştırma raporları ile sağlanabilecektir.

Türkiye'de tekstil ve hazır giyim sektörünün ihracatta itici güç haline dönüşmesi ile birlikte son yıllarda moda tasarımı alanında eğitim veren yeni (kamu-vakıf) fakülte ve yüksekokullar açılmıştır.

Bunların yanı sıra sektörün arz kapasitesini oluşturan az da olsa mesleki örgütlerin eğitim programları ile çok sayıda ve alt program bazında çeşitli özel kursların sektörde yer aldığı dikkati çeken bir gelişmedir.

Ülkemizde halen -farklı kulvarlarda olsalar da- moda tasarımı eğitimi veren beş kurumdan söz etmek mümkündür. Bunlar;

- Eğitim süresi dört yıl olan Güzel Sanatlar Fakülteleri ile Mühendislik Fakülteleri (YÖK'e bağlı),
- Eğitim süresi iki yıl olan Meslek Yüksekokulları (YÖK'e bağlı),
- Eğitim süresi üç veya dört yıl olan Kız Meslek ve Anadolu Kız Meslek Liseleri (MEB'e bağlı),
- Eğitim süresi iki veya üç yıl olan Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüleri (MEB'in Çıraklık ve Yaygın Eğitim Kurumuna bağlı),
- Özel Kurslar (MEB'in Özel Öğretim Kurumuna bağlı).

Ülkemizde giderek büyüyen tekstil ve moda sektörü, tekstil ve moda tasarımı alanlarında eğitim veren okulların yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Pek çok ilde ve ilçede mesleki ortaöğretim kurumlarında tekstil, giyim teknolojileri, moda, konfeksiyon, giyim, hazır giyim, moda tasarımı ve tekstil tasarımı gibi programlarda eğitim verilmektedir.

Farklı kurumlara bağlı olan bu okulların arasında tam bir entegrasyon, organik bağ mevcut değildir. Her birinin hedefi, ders programı, kazandırılmak istenen beceri seviyeleri bağımsız olarak tayin edilmektedir.

➤ Sektörel Talep Durumu

Dünya

2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında (dolayısıyla moda tasarımı) hem arz hem de talep yönünde yüksek bir rekabet yaşanmaya başlamış olup, bu yıldan sonra dünya tekstil ve hazır giyim pazarındaki koşullar da önemli ölçüde değişmiştir.

Kotaların kalkmasıyla dünya tekstil ve hazır giyim pazarlarındaki firmaların 2005 öncesinde sahip oldukları tedarik imkanları büyük ölçüde sınırlanmış ve yeni koşullar ortaya çıkmıştır. Yeni dönemde ortaya çıkan koşullardan birisi de ürün tedariki yanında hizmet sunumudur.

Dünya tekstil ve hazır giyim pazarında yaşanan bu gelişmeler, hızlı moda kapsamında müşteri isteklerinin artmasını ve hızla değişmesini sağlamış, bu durum ise üreticilerin yılda 12-18 koleksiyon hazırlamasını beraberinde getirmiştir. Sektörde yaşanan bu hızlı değişim gerek dünya gerekse Türkiye moda tasarım talebini direkt olarak etkilemektedir.

Yeni dönemde hızlı modada koleksiyon yönetimi; müşteri talebine, üretim hızına ve çeşitliliğine uyum sağlayacak şekilde koordineli olması gerekliliğinin önemini daha da artırmıştır. Sektörde bir sonraki koleksiyonu vitrinde sunma süresi her geçen gün kısaltılmakta, bu süreci en verimli şekilde planlamak ve her bir ürüne yansıtmak koleksiyon yönetiminin en önemli işlevi olmuştur.

Hızlı modanın üretim sürecinde; hızlı moda, hızlı üretimi de beraberinde getirmiştir. 1990'lı yılların öncesinde müşteriye yeni koleksiyon sunma süresi 6 hafta iken günümüzde bu süre hızlı moda kavramıyla 2 haftaya kadar düşmüştür.

Hızlı moda pazarında koleksiyon tasarımı ve yönetiminin temeli sürekli yeni ve farklı giymek isteyen müşterinin doğabilecek taleplerini öngörerek, olabildiğince kısa sürelerde bu

taleplere cevap verebilmektir. Dünya moda pazarındaki talebin değişim ve gelişimini, müşteri ve üretici olarak iki yönlü ele alabiliriz.

Müşteri isteklerinin artması, çeşitlenmesi ve sürekli değişimi, marka ve şirketlerin her geçen gün fazlaşması, moda dünyasını farklı akımlara sürüklemiştir. Diğer yandan moda tasarımcıları/yaratıcıları, kendi ürünlerine ilişkin pazar beklentileri ile bunları kullanacak olan tüketicilerin giysiden beklentilerini uyumlaştırmak zorunluğu doğmuştur.

Moda ürünlerin yaratılması, moda yaratıcıları denen ve bir firmaya bağlı olarak veya bağımsız olarak çalışan "stilistler" ile tekstille ilgili çevreler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kişiler, dünyanın her yerini ve bu arada moda merkezleri denen şehirleri dolaşarak, renk trendlerini, giyim tarzlarını gözlemleyerek fikirlerini oluşturmakta, daha sonra bir araya gelerek, yeni moda ile ilgili elyaf, iplik ve kumaş cinsini, renkleri, giysi stillerini tespit etmektedirler.

Bu gelişmeler dünyada moda tasarım ve dolayısı ile moda tasarım eğitimine yönelik eğitim talebinin artışına neden olmaktadır.

Türkiye

Dünyada son yıllarda bu gelişmeler yaşanırken ve Türkiye tekstil ve hazır giyim ürünlerin önemli bir kısmının da yurtdışı pazarlara sunulduğu dikkate alındığında, sektördeki bu gelişmelerin gerek firmaları ve gerekse sektörel talebi etkilemesi kaçınılmazdır.

Türkiye de tekstil ve hazır giyim sektöründe mevcut durumda çok çeşitli üretim tipinde ve büyüklükte gerek iç piyasa ve gerekse dış piyasaya yönelik üretim yapan ve dolayısıyla moda tasarım talebinin oluşumunu/ihtiyacını karşılayan işletmeler yer almaktadır.

Moda Tasarım Talebinde Bulunan İmalat Sanayi Firmaların Yapısı

• İhracat için çalışan konfeksiyon işletmeleri

Bu firmalarda genellikle model hazır olarak dışarıdan gelir. Model sayısı az, siparişler büyük miktardadır. Bu firmalara kitle üretimi yapılır (5.000 tişört, 10.000 tayt gibi). Siparişi alan firma kalıp çıkartma, kesim, dikim, ütü, ambalaj işlemlerini kendisi yapabildiği gibi kesim işlemini kendisi yapıp, diğer işlemleri fason olarak da yaptırabilir.

• İç tüketime yönelik büyük konfeksiyon fabrikaları

Kumaş ve moda fuarlarına giderek dünyadaki gelişmeleri sürekli izlerler. Bir sezon öncesinden kumaş tiplerini, renk ve stillerini belirlerler. Stilistleri o senenin modasına uygun çok sayıda model üretir. Hazırlanan kreasyon defilelerle tanıtılır. Çok sayıdaki modelden az sayıda üretim yapılarak seçkin müşterilere satış yaparlar.

• İç tüketime yönelik orta büyüklükte işletmeler

Bu işletmelerin de moda tasarımcıları/stilistleri var ve moda ile uygun çok sayıda model geliştirerek kreasyon hazırlarlar. Mamullerini defilelerle ya da kataloglarla perakendeci

firmalara tanıtırlar ve aldıkları siparişlere göre üretimlerini planlarlar. Çalışılan model sayısı ve üretim miktarları yüksektir. Orta gelir düzeyine hitap ederler.

- **İç piyasaya çalışan küçük işletmeler**

Kendileri özel bir model ya da stil geliştirmez. O sezon diğer büyük firmaların tutulan modellerinden faydalanarak hemen seri üretime geçerler ve piyasaya girerler. Küçük mağaza ve pazarlarda satarlar.

- **Tek tip mamul üretenler**

Bu firmalar; gömlek, iç giyim, okul kıyafetleri, jeans gibi modadan çok az etkilenen ve büyük miktarlarda imal edilen giysileri üretirler. Bu firmalar üretim proseslerini aylar, hatta yıllarca modellerinde önemli bir değişiklik yapmadan sürdürebilirler.

- **Fason Atölyeler**

Atölyeye kesilmiş halde gelen parçaların dikişini yaparlar. Bazı atölyeler dikiş, temizlik, ütü ve paketleme işlemini birlikte yaparlar. Bazıları yalnız dikim işlemini yapar.

Tekstil ve hazır giyim sektöründe gelişen pazarlama yöntemleri ve müşteri talepleri, özellikle çok uluslu işletmeler için son derece cazip olmakla birlikte, pazarlama stratejileri konusunda çok daha dikkatli ve araştırmacı olmayı gerektirmektedir. Özellikle KOBİ niteliğindeki işletmelerin detaylı pazarlama araştırmaları yaparak/yaptırarak, tüketicilerin sosyokültürel ve ekonomik farklılıklarını ortaya koymaları gerekmektedir. Pazar araştırmalarının yanında ürün tasarım aşamasına kadar koleksiyonun başarılı olabilmesi için; müşteri analizi, trend analizi, renk, kumaş ve aksesuar analizi yapılmalıdır.

Kahramanmaraş

Kahramanmaraş ilinde bulunan işletmelerin sektörel dağılımında %68 ile tekstil ürünleri imalatı ilk sırada yer almaktadır. Sanayi sicil kayıtlarına göre, Kahramanmaraş ilinde kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı 143 bin olup, tekstil sektöründe çalışanların sayısı 56 bin 142'dir.

Tekstil yatırımlarının yüzde 12'sini tek başına yapan Kahramanmaraş tekstil sektörünün en önemli üretim merkezlerinden birisidir. Türkiye'de, yılda 2 milyon tonu pamuk ipliği olmak üzere 7 milyon ton iplik, 3,2 milyon m² dokuma kumaş ve 2,6 milyon ton örme kumaş kapasitesi bulunmaktadır.

Buna göre, Kahramanmaraş Türkiye pamuk ipliği üretim kapasitesinin %30,8'ine, dokuma kumaş kapasitesinin %14,9'una, örme kumaş kapasitesinin de %11,6'sına sahiptir. Diğer yanda, son yıllarda denim kumaş üretiminde büyük ölçekli yatırım yapılan Kahramanmaraş'ta denim kumaş yıllık üretim kapasitesi 244 milyon m²'ye yaklaşmış ve ülke kapasitesinin %29,3'ünü elinde bulundurmaktadır.

Bu bilgiler ışığında, Kahramanmaraş'ın pamuklu kumaş ve denim kumaş konusunda stratejik konuma ulaştığı açıkça görülebilmektedir.

Tablo 15 Ürün Grupları Bazında Tekstil Üretim Kapasitesi

ÜRÜN GRUBU	TÜRKİYE		KAHRAMANMARAŞ			
	ÜRETİM KAPASİTESİ (YIL)	İSTİHDAM	ÜRETİM KAPASİTESİ (YIL)	İSTİHDAM	ÜRETİM PAYI (%)	İSTİHDAM PAYI (%)
PAMUK İPLİĞİ	1.966.897 TON	65.630	605.613 TON	24.350	31	37
TÜM İPLİKLER	7.091.444 TON	180.329	718.719 TON	28.525	10	16
DOKUMA KUMAŞ	3.153.320.280 M2	35.870	472.740.411 M2	4.657	15	13
DENİM KUMAŞ	833.320.632 M2	8.223	243.810.432 M2	1.678	29	21
ÖRME KUMAŞ	2.558.399 TON	65.338	296.630 TON	4.777	12	7
İPLİK VE ELYAF BOYA	501.427 TON	73.712	58.263 TON	5.821	12	8
KUMAŞ BOYA	1.174.532 TON	109968	173.742 TON	8.262	15	8
KUMAŞ AĞARTMA	368.173 TON	29.363	76.808 TON	5.920	21	20
DİĞER BİTİM	2.786.715 TON	51.021	207.905 TON	4.100	7	8

Kaynak: TOBB Sanayi Veri Tabanı

Türkiye'nin en büyük 1000 sanayi kuruluşu iller sıralamasında Kahramanmaraş 26 şirket ile en başarılı 8. kent konumundadır ve bunda tekstil sektörünün çok büyük bir payı bulunmaktadır.

Tablo 16 İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşları (İlk 500) İçinde Yer Alan Kahramanmaraş Tekstil Firmaları

BİRİNCİ 500 BÜYÜK KURULUŞ SIRA NO		KURULUŞLAR	BAĞLI BULUNDUĞU ODA / KAMU	ÖZEL SIRA NO	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)
2018	2017				
100	105	Kipaş Mensucat İşletmeleri A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	93	1.778.818.919
252	234	Şirikçioğlu Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	244	814.646.282
284	259	Mem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	276	745.276.256
298	282	İskur Tekstil Enerji Tic. ve San. A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	290	710.546.837
316	324	Matesa Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	308	673.814.203
487	-	Arıkan Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş TSO	478	426.178.074

Kaynak: İstanbul Sanayi Odası

**Tablo 17 İstanbul Sanayi Odası Türkiye'nin En Büyük Sanayi Kuruluşları (İkinci 500)
İçinde Yer alan Kahramanmaraş Tekstil Firmaları**

İKİNCİ 500 BÜYÜK KURULUŞ SIRA NO		KURULUŞLAR	BAĞLI BULUNDUĞU ODA / KAMU	ÖZEL SIRA NO	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)
2018	2017				
40	-	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	40	378.889.678
129	167	Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	128	320.490.181
133	122	MARTEKS Maraş Tekstil Sanayi A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	132	318.239.260
244	340	Karacasu Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	242	268.186.134
266	269	İskur Denim İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	264	258.295.315
293	386	Arsan Dokuma Boya San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	291	249.741.198
349	454	İskur Boya Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	346	230.266.848
351	341	Ar-Al Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	348	229.859.738
415	303	Şirikçiler Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	411	208.402.396
433	+	Zirve Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası	429	203.445.175

Diğer yanda, Kahramanmaraş'ta son yıllarda denim üretimindeki yatırımlar artış göstermektedir. Kahramanmaraş'ta bu yatırımlarla yılda 60 milyon m² denim üretimi gerçekleştirilmekte ve bu rakam Türkiye üretiminin 4'te 1'ine eşit bulunmaktadır. Kilogram başına 10 dolar ile ihracatta da stratejik bir sektör haline gelmiştir.

Kahramanmaraş'ın ihracatta en önemli rekabet avantajı kalite ve hızlı termindir. 1 milyar doları aşkın ihracatla İtalya, Mısır, Almanya, Portekiz ve İspanya en çok ihracat yapılan ülkeler arasındadır. Tek başına İtalya'nın Kahramanmaraş ihracatındaki payı %30'a yakındır.

Kentin tekstil sektöründeki üretim ve ihracat yapısı kalite ve tasarım odaklı büyümeyi zorunlu kılmakta, tasarım merkezi gibi ortak kullanım özelliğine sahip yapılar stratejik önem kazanmaktadır.

- **Bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ve talep tahminleri ile ilişkisi**

➤ **Türkiye Ekonomisi**

Türkiye ekonomisinde, 2018'in son çeyreğinden bu yana yıllık bazda üst üste üç çeyrek dönemdir daralma yaşanmıştır. 2019 yılı ikinci çeyreğinde ekonomik aktivitedeki yavaşlama, ilk çeyrek dönemde de etkili olan kamu harcamaları ve net ihracattan gelen katkıyla beklenenden düşük gerçekleşmiş; özellikle Eylül ayında açıklanan veriler de ekonomide dipten dönüş sinyalleri olarak yorumlanmıştır. Ekonomi yönetimi, “dengelenme yılı” olarak adlandırdığı 2019 yılını gerileyen özel tüketimin, yılın ikinci yarısında ivme kazanmasının etkisiyle pozitif büyüme ile kapatmayı hedeflemektedir.

Tablo 18 Türkiye Ekonomisi Makro Göstergeler

Göstergeler	2000	2010	2015	2016	2017	2018
GSYH artışı, 2009 fiyatlarıyla %,	6,6	8,5	6,1	3,2	7,5	2,8
GSYH, cari fiyatlarla, milyar tl	171	1.160	2.339	2.609	3.111	3.724
GSYH, cari fiyatlarla, milyar \$	272	772	862	863	853	789
Nüfus, bin kişi, yıl ortası	64.269	73.142	78.218	79.278	80.313	81.407
Kişi başına GSYH, cari fiyatlarla, \$	4.229	10.560	11.019	10.883	10.616	9.693
İhracat (F.O.B.), milyon \$	27.775	113.883	143.839	142.530	156.993	167.923
İhracat/GSYH, %	10,2	14,7	16,7	16,5	18,4	21,3
İthalat (C.I.F.), milyon\$	54.503	185.544	207.234	198.618	233.800	223.047
İthalat/GSYH, %	20,1	24,0	24,0	23,0	27,4	28,3
İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)	51,0	61,4	69,4	71,8	67,1	75,3
Turizm gelirleri, milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2
Doğrudan yabancı yatırımlar (giriş), milyar \$	1,0	9,1	19,3	14,0	11,6	13,0
Cari işlemler dengesi/GSYH, %	-3,7	-6,1	-4,5	-3,8	-5,6	-3,4
İşgücüne katılma oranı, %		46,5	51,3	52,0	52,8	53,2
İşsizlik oranı, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11,0
İstihdam oranı, %		41,3	46,0	46,3	47,1	47,4
Tüfe (2003=100), yıllık ortalama, yüzde artış		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3

Kaynak: TÜİK, TCMB

TCMB'nin Temmuz 2019 verilerine göre; özel sektörün uzun ve kısa vadeli yurtdışı kredi borcu sırasıyla 198,5 milyar ABD Doları ve 12,9 milyar ABD Doları seviyesindedir.

- **Yeni Ekonomik Program**

Ekonomide 2020 - 2022 dönemini kapsayacak Orta Vadeli Program olan “Yeni Ekonomi Programı” (YEP), 30 Eylül 2019 tarihinde açıklanmıştır.

Tablo 19 Yeni Ekonomi Programı'nın Hedefleri

(% puan)	2019-2021 (Eski YEP)			2020-2022 (Yeni YEP)			
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2022
Büyüme	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Enflasyon	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9	15,9
Cari Açık	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Bütçe Açığı /GSYH	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
İşsizlik	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı

Programda 2020 - 2022 dönemi için enflasyon hedefi sırasıyla %8,5, %6 ve %4,9 olarak belirlenmiştir.

- **Büyüme**

Türkiye ekonomisi, yılın ikinci çeyreğinde zincirlenmiş hacim endeksine göre yıllık bazda %1,5 oranında daralmış, üçüncü çeyrekte ise %0,9 artmıştır. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2019 yılının üçüncü çeyreğinde cari fiyatlarla %11,5 artarak 1 trilyon 145 milyar 99 milyon TL olmuştur.

Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'yı oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2019 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; tarım sektörü toplam katma değeri %3,8, sanayi sektörü %1,6 arttı ve inşaat sektörü %7,8 azalmıştır.

Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri ise %0,6 artış göstermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2019 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %0,6 artmıştır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre %0,4 yükselmiştir.

Tablo 20 GSYH- Üretim Yöntemiyle (Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre değişim oranı - %)

	2018	2019-1.Çeyrek	2019-2. Çeyrek	2019-3. Çeyrek
Tarım	0,3	2,7	4,2	3,8
Sanayi	-6,7	-3,9	-2,6	1,6
İnşaat	-7,8	-9,2	-12,4	-7,8
Hizmetler	-1,0	-3,4	-0,1	0,6
GSYH	-2,8	-2,3	-1,6	0,9

Kaynak: TÜİK

Türkiye ekonomisinin büyüklüğü Eylül 2019 itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre %12 azalarak, 734 milyar ABD Doları'na gerilerken; kişi başına düşen milli gelir, 9 bin ABD Doları'nın altına inmiştir.

iii. Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini

Dünya ekonomisi küreselleşmenin yavaşladığı kritik bir dönemeçten geçerken, 2019 yılı da endişelerin arttığı zor bir yıl olarak değerlendirilmektedir. Hızlı büyüme ortamı ve yükselen popülist politikalar 2008 Küresel Finans Krizi'nin ardından dünyada etkili olmuş, bu tabloda ortaya çıkan ABD - Çin ticaret savaşı ile İngiltere'nin Brexit sürecinin küresel ekonomiye yükü geçtiğimiz çeyrek dönemde de artarak sürmüştür.

Tablo 21 Dünya Ekonomisine İlişkin Temel Makroekonomik Göstergeler (%)

Göstergeler	2014-2018 ¹	2019-2023 ¹
Dünya GSYH Artışı	3,6	3,6
Gelişmiş Ekonomiler	2,1	1,7
Avro Bölgesi	1,9	1,4
ABD	2,4	1,8
Japonya	1,0	0,6
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	4,6	4,7
Çin	6,9	5,9
Hindistan	7,6	7,6
Brezilya	-0,8	2,2
Rusya	0,5	1,6
ASEAN-5 ²	5,0	5,2

Orta Doğu ve Kuzey Afrika	2,7	2,6
Dünya Ticaret Hacmi	3,6	3,8
Dünya Enflasyon Oranı	3,1	3,5
Gelişmiş Ekonomiler	1,2	1,9
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	4,5	4,6
Genel Devlet Bütçe Dengesi/GSYH		
Gelişmiş Ekonomiler	-2,4	-2,2
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	-4,0	-4,4
Genel Devlet Brüt Borç Stoku/GSYH		
Gelişmiş Ekonomiler	103,7	102,6
Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	46,0	55,8
Dünya İşsizlik Oranı³	5,1	5,0
Gelişmiş Ekonomiler	6,2	4,9
Avro Bölgesi	10,0	7,6

Kaynak: Uluslararası Para Fonu,

(1) Dönem ortalaması

(2) ASEAN-5 ülkeleri Malezya, Endonezya, Filipinler, Tayland ve Vietnam'dır.

(3) Uluslararası Çalışma Örgütü, World Employment and Social Outlook – Trends 2019.

Fitch Ratings tarafından açıklanan “Küresel Ekonomik Görünüm Eylül 2019 Güncelleme Öncesi Raporu”da da ABD - Çin ticaret savaşının ve anlaşmasız Brexit'in oluşturduğu önemli riskler dâhil olmak üzere ticaret politikası üzerindeki bozulmanın küresel ekonomik görünümü kararttığı belirtilmiştir. Bu tabloda Fitch, Çin'in bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisini 0,1 baz puan düşürerek %6,1'e, 2020'ye ilişkin büyüme beklentisini ise 0,3 baz puan azaltarak %5,7'ye indirmiştir. Fitch'in raporunda, Çin'in ekonomik olarak yavaşlamasının etkisinin Euro Bölgesi'ndeki son büyüme rakamlarında görüldüğüne işaretler, bölgenin bu yıla ilişkin ekonomik büyüme beklentisi 0,1 baz puan indirilerek %1'e, 2020'ye ilişkin büyüme beklentisi ise 0,2 baz puan azaltılarak %1,1'e düşürülmüştür. Fitch, ABD ekonomisi için ise büyüme tahminini bu yıl ve gelecek yıl için 0,1 puan düşürerek sırasıyla %2,3 ve %1,7 olarak revize etmiştir.

Bir diğer uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, ticaret savaşının etkisi nedeniyle Çin'in yanı sıra aralarında Japonya ve Güney Kore'nin bulunduğu 16 Asya ülkesi için de büyüme tahminini düşürmüştür.

Avrupa'nın en büyüğü olan Almanya ekonomisinde ikinci çeyrekte yıllık büyümenin %0,4 oranıyla 2013'ten bu yana en düşük seviyeye inmesi otomotiv sanayiindeki sorunların, ticaret savaşının ve Brexit'e yönelik belirsizliklerin etkisiyle açıklanmıştır. Bu bağlamda Euro

Bölgesi'nde, kamu harcamalarının artırılmasıyla uygulanacak yeni bir kalkınma planına duyulan ihtiyaç vurgulanmaktadır.

Tablo 22 Küresel Ekonomik Göstergeler

Göstergeler	30.9.2017	30.9.2018	2.1.2019	30.9.2019	Yılbaşına Göre Değişim %	Son 1 Yıllık Değişim %	Son 2 Yıllık Değişim %
Brent Petrol Fiyatı	57,5	82,7	55,0	59,3	7,8	-28,3	3,1
MSCI Dünya Endeksi*	1992	2188	1881	2158	14,7	-1,4	8,3
MSCI Gelişen Ülkeler Endeksi*	1072	1051	956	1001	4,7	-4,7	-6,6
MSCI Türkiye Endeksi*	1426	1331	1216	1434	17,9	7,7	0,6
VIX Endeksi**	9,5	12,1	23,2	16,2	-30,2	33,9	70,5
DXY Endeksi***	93,1	95,1	96,8	99,4	2,7	4,5	6,8
EUR/TL	4,21	7,02	6,13	6,16	0,5	-12,2	46,3
Dolar/TL	3,56	6,04	5,40	5,65	4,6	-6,4	59,0

Kaynak: Investing.com

*MSCI Endeksleri (Morgan Stanley Capital Indexes), yabancı yatırımcıların diğer ülkelerde yatırım fırsatlarını değerlendirmeye, risklerini ve potansiyel beklentilerini tahmin etmeye yarayan bir göstergedir.

**VIX Endeksi (Volatility Index), küresel çapta piyasa riskini ölçmekte kullanılmakta ve yatırımcıların korku göstergesi olarak tanımlanmaktadır.

***DXY Endeksi (Dollar Index), Dolar'ın dünyada en çok işlem gören 6 adet yerel para biriminin karşısındaki değerini gösteren endekstir. Endeksin yükselmesi, Dolar'ın diğer kurlara karşı değer kazandığını; düşmesi ise doların diğer kurlara değer kaybettiğini göstermektedir.

Tabloda yer alan ve dünya piyasalarında stres göstergesi olarak kabul edilen Volatilité Endeksi (VIX), yılbaşında küresel durgunluk senaryolarının çok yüksek olması nedeniyle 2019 yılına yüksek değerle başlamıştır. Dolayısıyla endeks, yılbaşından bu yana düşüş göstermiş olmasına karşın özellikle Ağustos - Eylül döneminde yaşanan siyasi ve jeopolitik risklerdeki artıştan olumsuz etkilenmiştir. Son 1 ve 2 yıllık değişim izlendiğinde ise endekste sırasıyla %34 ve %70 oranlarındaki yükselişler dikkat çekmiştir.

ABD Doları'nın tüm dünyadaki değerine işaret eden Dolar Endeksi (DXY) ise, küresel büyüme endişeleri geçtiğimiz dönem piyasalarda öne çıkan para birimlerini baskı altına alsada “güçlü ABD Doları”nın varlığını koruduğunu göstermiştir. Çizilen küresel durgunluk senaryolarında da “güvenli liman” Dolar'da fazla değer kaybı beklenmemektedir. Euro/Dolar paritesi ise büyüme farklarının ABD'nin lehine olması ve Euro Bölgesi'nde ekonomik aktivitenin daha da yavaşlayabileceği endişeleriyle düşmektedir.

Hisse senedi piyasalarına ilişkin görünümü ortaya koyan MSCI Dünya, Türkiye ve Gelişmekte Olan Ülkeler endekslerinde yılbaşından bu yana izlenen öne çıkan gelişme, önceki aylarda GOÜ varlıkları arasında TL varlıklarında görülen negatif ayrışmanın tersine dönmüş olmasıdır. Bu dönemde MSCI GOÜ Endeksi'nde %4,7'lik sınırlı bir toparlanma yaşanırken, MSCI Türkiye Endeksi (%14,7 oranındaki MSCI Dünya Endeksi'nin üzerinde) %18 oranında artmıştır. GOÜ'lerdeki görünümün geleceği için ekonomistler, “dip seviyenin görüldüğü ve artık dipten dönüşün başlayabileceği” görüşünü dile getirmektedir.

Dünya ekonomisindeki mevcut tablo, küreselleşmenin hızla yavaşladığına ve yol açtığı problemlere mevcut araçlarla çözüm bulunamadığına işaret etmektedir. Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü'nün (UNCTAD) küresel yatırımların son 9 yılın en düşük seviyesine gerilediğine dair açıklaması dikkat çekmiş, küresel bazdaki doğrudan yabancı yatırım tutarının 2015 - 2018 döneminde düşüş eğilimi gösterdiği görülmüştür.

Piyasa ekonomilerinin egemen olduğu büyük devletlerin ortak sorunlarla ilgilenmesi amacıyla oluşturulmuş olan G7 (ABD, Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya, Japonya ve Kanada) platformu da küresel sorunlara çözüm bulmaktan uzak görünümünü korumuş; ABD'nin daha önceleri oynamakta olduğu yönlendirici rolün aşınarak uluslararası alandaki belirsizlikleri yoğunlaştırdığı değerlendirilmiştir.

Ayrıca ABD ile Çin arasındaki çatışmanın diğer bir cephesi olan teknoloji alanında, ülkeler için dijital uçurumun arttığı yeni bir tablo söz konusudur. Bu konudaki küresel eşitsizliğin azaltılması için özellikle GOÜ'leri de kapsayan uluslararası işbirliği ve diyaloga duyulan ihtiyaç dile getirilmektedir.

➤ ABD Ekonomisi

Uzun soluklu büyüme patikasıdan geçmekte olan ABD ekonomisi, 2019 yılının ikinci çeyreği itibarıyla %2 oranındaki ılımlı büyümesini sürdürmektedir. Ülkede işsizlik oranı %3,7'ye gerilerken, güçlü tüketici harcamalarına rağmen imalat sektöründeki daralmanın istihdam kaybına ve ekonomide zayıflığa yol açabileceğinden endişe edilmektedir. Eylül ayında İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri) Endeksi'nin 49,1'den 47,8'e gerilemesinde, ihracat siparişlerinin son 10 yılın en düşük düzeyine inmesi ve geleceğe yönelik beklentilerin bozulması belirleyici olmuştur. ABD Hazine tahvillerinde ekonominin gidişatı hakkında önemli bir gösterge sayılan “verim eğrisinin” tersine dönerek 2 yıllık tahvil faizlerinin 10 yıllıkların üzerine çıkması resesyon tartışmalarına neden olmaktadır.

➤ Avrupa Ekonomisi

Küresel piyasalarda siyasi ve jeopolitik belirsizlikler, talep yetersizliği ve deflasyonist ortam Euro Bölgesi ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Bölge ekonomisi, 2019 yılının ikinci çeyreğinde iç talepten destek bularak, ancak sınırlı biçimde büyüme göstermiş; büyüme oranı bir önceki üç aylık döneme oranla %0,2 ve yıllık olarak %1,2 olmuştur. Önceki öngörülerini düşüren ECB, bölgenin bu yılı %1,1'lik bir büyümeyle tamamlayacağı ve yılsonunda enflasyonun %1,2 olacağı tahmininde bulunmuştur.

Uzun süredir düşük büyüme, düşük enflasyon ve yüksek işsizlik sorunları yaşayan Avrupa'da, ECB tarafından ekonomiyi canlandırma hedefi ile parasal genişlemeyi tekrar başlatacak yeni bir tahvil alım programı açıklanmıştır. ECB, 12 Eylül tarihli toplantısında, mevduat faizini beklentilere paralel olarak 10 baz puan düşürmüş (- %0,5'e çekmiş), politika faizini %0 ve marjinal fonlama faizini de %0,25'te bırakmıştır. Banka, yeni program kapsamında 1 Kasım'dan itibaren her ay 20 milyar Euro tahvil toplayacağını ve alımların gerektiği müddetçe devam edeceğini açıklamıştır. Açıklamada ayrıca, bankaların fazla likidite için varlıklarının bir kısmının negatif faizden muaf tutulacağı belirtilmiştir.

➤ Çin Ekonomisi

Çin ekonomisi, 2019 yılının ikinci çeyreğinde son 27 yılın en düşük seviyesi olan %6,2 oranında büyümüştür. Ülkede ticaret savaşının etkisiyle 2019 yılı büyüme hedefi bir süre önce %6,0 - 6,5 aralığı olarak belirlenmiştir. Hükümet tarafından ekonominin desteklenmesi için şirketlerin borçlanma maliyetlerinin düşürülmesi beklenirken, otomobil alımlarındaki kısıtlamaların gevşetileceği ve hane halkı tüketimi konusunda çeşitli kredi destekleri sağlanacağı da açıklanmıştır.

Ekonomik resesyon ihtimaline karşı koymakta olan Çin için yeni bir mücadele cephesi jeopolitik alanda açılmış gözükmektedir. Çin'e bağlı yarı özerk Hong Kong'da, şüphelilerin Çin'e iade edilerek yargılanmasını öngören yasa taslağına karşı milyonlarca kişinin katıldığı protestolar ülkenin politik gerilimini artırmaktadır. Protestoların, ABD'den etkilendiği iddiaları gündeme gelmekte, küresel sermaye açısından önemli bir merkez olan Hong Kong ekonomisinin de süreçten zarar gördüğü belirtilmektedir.

➤ Gelişmekte Olan Ülkeler

Geçtiğimiz çeyrek dönemde küresel piyasalarda artan risk algısı sonucunda yaşananlar, GOÜ'leri destekleyici olmamıştır.

IIF'in geliştirmekte olan 15 ülkenin hisse senedi, 8 ülkenin tahvilini içeren Ağustos ayı verilerine göre; GOÜ piyasalarında hisse senetlerinden 10,5 milyar ABD Doları ve tahvillerden de 1,9 milyar ABD Doları çıkış gerçekleştiği izlenmiştir. Böylece yılbaşından Ağustos ayına kadar bu ülkelere toplam fon girişi tahvil piyasasında 12,7 milyar ABD Doları'na, hisse senedinde de 36,8 milyar ABD Doları'na gerilemiştir. IIF'in daha önceki

verileri ise gelişmekte olan ülke piyasalarına Haziran'da net 40,8 milyar ABD Doları tutarında sermaye girişini ortaya koymuştur.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Örgütü (UNCTAD), geçtiğimiz yıl küresel yatırımların %13,4 düşerek son 9 yılın en düşük seviyesine gerilediğini ve 1,3 trilyon ABD Doları olarak kaydedildiğini ortaya koymuştur. Dolayısıyla GOÜ'ler için finansmana erişim geçtiğimiz dönemde epey güçleşmiş ve yatırım ortamı zayıflamıştır.

Ticaret savaşı ve Çin'de ekonomik faaliyetlerdeki yavaşlamanın, küresel tedarik zinciri kapsamında olan GOÜ ekonomilerine olumsuz etkisinden bahsedilmektedir. Ayrıca geçtiğimiz ay petrol fiyatlarında yaşanan oynaklık, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu GOÜ ekonomilerinde cari denge ve enflasyon üzerinde risk oluşturmaktadır.

Bu gelişmelere karşın, FED'in Temmuz ve Eylül aylarındaki 25'er baz puanlık faiz indirimleri bu ülkeler için küresel büyüme eğilimindeki yavaşlama sonrasında yeni bir dönem olarak algılanmakta ve kısa vadede sermaye girişinde fırsatlar sunmaktadır.

➤ Petrol Fiyatları

Petrol fiyatları, geçtiğimiz çeyrek dönemde ekonomik aktivitenin küresel ölçekte ivme kaybetmesiyle baskı altında kalarak düşük bir seyir izlemiştir. Eylül ayında ise Suudi Arabistan'ın petrol tesislerine düzenlenen terör saldırısının ülke arzını yaklaşık %5 azaltmasıyla Brent tipi ham petrolün varil fiyatı 60 ABD Doları'ndan 70 ABD Doları'nın üzerine çıkmıştır. Ülkenin üretimi beklenenden daha hızlı bir şekilde toparlıyor olması ve küresel büyümeye dair artan endişeler ile düşüşe geçen petrolün varil fiyatı 3 Ekim itibarıyla 57,7 ABD Doları'na gerilemiştir.

iv. Talep Tahminlerine Temel Teşkil Eden Varsayımlar, Çalışmalar Ve Kullanılan Yöntemler (basit ekstrapolasyon, model vb.)

Tekstil ve hazır giyim sektörü her geçen gün artan talep üzerine üretimini artırarak devam etmektedir. taleplere ilişkin yapılan kapasite kullanım oranı, ithalat ve ihracat rakamları sektörün potansiyelini ve gelecek dönem tahmin taleplerinin elde edilmesini mümkün kılmaktadır.

6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI

i. Satış Programı

Sektörün Sınıflandırması

Kurulması düşünülen “Tasarım Merkezi’nin başta kumaş olmak üzere tekstil sektörüne yönelik vereceği hizmetler; eğitim, trend araştırma raporları, pazar araştırması, tasarım destekleri, stand ve trend alanlarının düzenlenmesi, endüstri ve tasarım projelerinin hazırlanması gibi değişik birçok faaliyet alanını kapsamaktadır. Bu kapsam içinde ele alındığında tasarım merkezinde gerçekleştirilecek hizmetler/ürünler ekonomik faaliyet sınıflandırması bakımından hizmet sektörü içerisinde yer almaktadır.

Yukarda ana hatları ile belirtilen hizmetler/faaliyetler ise Nace Revize 2 faaliyet sınıflamasına göre ikili kırılım bazında aşağıdaki gibidir;

- 72 Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri,
- 73 Reklamcılık ve Piyasa araştırması,
- 74 Diğer Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler,
- 85 Eğitim

Faaliyetlerin daha alt kırılımlar itibariyle sınıflandırması ise aşağıda verilmektedir.

Tablo 23 Moda ve Tasarım Merkezi Faaliyetlerinin Sınıflandırması

72.20.01	Sosyal bilimlerle ve beşeri bilimlerle ilişkin araştırma ve deneysel geliştirme faaliyetleri
73.20.03	Piyasa ve kamuoyu araştırma faaliyetleri (anket yapma, kamuoyu yoklamaları vb.)
74.10.02	Diğer uzmanlaşmış tasarım faaliyetleri (tekstil, giyim, ayakkabı gibi kişisel eşyalar ve ev eşyaları tasarımı ile endüstriyel endüstriyel tasarım dahil, iç mimarların ve uzmanlaşmış grafik tasarımcıların faaliyetleri hariç)
85.59	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer eğitim

Hizmetin (Ürünün) Tanımı

Kurulması planlanan Tasarım Merkezi'nde verilecek hizmetlerin 3 yıl içerisinde kademeli olarak faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

Merkezin ana hizmet unsuru olan eğitim faaliyetine birinci ve ikinci yılda seminer ve destek türü kısa programlar ile başlanacak olup, dönemlik eğitimin üçüncü yılda devreye girmesi öngörülmektedir.

Hizmetlerin Satış Fiyatı ve Koşulları

Tasarım merkezi tarafından verilecek hizmetlerin satış fiyatları, hizmetin niteliğine göre kişi ve adet bazında aşağıda verilmektedir.

Tablo 24 Tasarım Merkezi Hizmetlerinin Satış Fiyatları

Hizmetler	Alt Hizmetler	Fiyat (KDV hariç)
Seminer	Bilgilendirme Seminerleri	50 TL/Kişi
Trend Araştırmaları	Moda Trend Araştırması	1.500 TL/Adet
	Renk Trendi Araştırması	1.500 TL/Adet
	Fuar ve Moda Takip Raporu	1.000 TL/Adet
Pazar Araştırmaları	Üretici Tedarikçi Araştırması	1.500 TL/Adet
	Pazar Araştırması	1.500 TL/Adet

	Tasarım Destekleri	1.500 TL/Adet
	Ürün Tasarım Faaliyetleri	800TL/Adet
Destek Eğitimleri	20 saat - Haftalık	750 TL/Kişi
	80 saat - Aylık	3.800 TL/Kişi
	240 saat - Üç Aylık	10.400 TL/Kişi
Trend Alan Tasarımı	Yurt İçi	15.000 TL/Adet
	Yurt Dışı	25.000 TL/Adet
Dönemlik Eğitimler	2 Yıllık	25.000 TL/Kişi
Projeler	Endüstri ve Tasarım Projeleri	3.500 TL/Adet
	Tasarım ve Koleksiyon Geliştirme	30.000 TL/Adet

ii. Üretim Programı

Kurulacak merkez ile müşterilere birçok farklı kumaş konusunda kişiselleşmiş bir hizmet ve tasarım sunumu mümkün olacaktır. Kumaşlarla ilgili performansları ve alternatif stil sonuçlarının görülebileceği merkezde özellikle konfeksiyon sektörüne yönelik olarak tasarım yeteneği ile donatılmış güvenilir bir ortak olarak konumlanması hedeflenmektedir.

Tasarım Merkezi, müşterilerine özel tasarımlar sunmak, müşteri beklentilerinin ötesine geçmek, modayı yakından takip etmenin ötesinde bir moda tasarımcısı olmayı hedeflemektedir.

Tasarım Merkezi, alanında yetenekli ve uzman tasarım ekibi, ileri düzey teknolojik donanımıyla müşterilerine tasarımlar ve koleksiyonlar sunacaktır. Tasarım Merkezi ekibi, piyasa beklentileri doğrultusunda müşterileri için kumaş, baskı, nakış, dikiş, yıkama ve aksesuar detayları ile ilgili yeni fikirler sunacak, aynı zamanda koleksiyon desteği de sağlayacaktır.

Tasarım Merkezi ekibi, yıkama trendlerini yakından takip etmek amacıyla, dünyanın önde gelen kimyasal ve makine firmalarıyla birlikte çalıştaylar düzenleyecek, kumaş dünyasındaki yenilikleri Tasarım Merkezi aracılığı ile firmalara sunacaktır.

Tasarım Merkezi'nin Diğer Kurumlarla İşbirliği Olanakları

Tasarım Merkezi, gerek faaliyete geçmeden ve gerekse faaliyete geçtikten sonra vereceği hizmetlerin kapsamı ve niteliğine bağlı olarak sektörün önde gelen yurt içi ve yurt dışında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmayı planlamaktadır. İlk aşamada bu kurum ve kuruluşlar ile yapılan görüşmeler sonucu ortaya çıkan işbirliği olanakları ve bu kurumların önerileri aşağıda verilmektedir.

İstanbul Moda Akademisi (İMA)

İstanbul Moda Akademisi (İMA) 2005 yılında yapılan sektör planlamalarında belirlenen Ar-Ge, inovasyon, tasarım, eğitim, danışmanlık ihtiyaçlarının giderilmesi için oluşturulmuş sektör destekli en büyük AB projesidir.

Projenin Ar-ge ve inovasyon ayağını İTA, Tasarım ve Eğitim ayağını İMA oluşturmaktadır. Başlangıçta beraber olan yapı 4 sene önce ayrılarak devamlılığını sağlamaktadır.

İMA'da eğitimler; Akademik Eğitimler ve Profesyonel Gelişim Programları olarak ayrılmaktadır.

Eğitim programlarına akademik ekipler birlikte karar vermekte olup, sektörde kendini geliştirmek isteyen mezunlara veya sektör değiştirmiş kişilere hizmet verilmektedir. Dönemlik eğitimde İMA da, London College of Fashion/University of the Arts London ile işbirliği yapılmış olup, London College of Fashion diploması vermektedir. Akademik eğitimler, 2 yıl İMA'da, 1 yıl Londra'da verilmekte ve her yıl akademik eğitimlere 18-19 kişi katılmaktadır. Diğer yandan, yurtiçinde YÖK'e bağlılık kendileri için hem avantaj hem dezavantaj olarak gördüklerinden üniversite diplomasını yurt dışı ortağı vermekte olup, kendileri Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifika vermektedir. Mezunlar ağırlıklı olarak sanayiye çalışmakta ve kariyer planlaması da yapmaktadırlar.

İstanbul Moda Akademisi (İMA) Önerileri

- Eğitim programları seçilirken sektörün beklentileri karşılanmalıdır. Kişilerin işe başlamasını kolaylaştıracak, sektörün istediği malzeme ve fiyat bilgisine sahip, sektörel üretime uygun tasarımları yapacak global anlamda vizyona sahip, modern, çağdaş, dinamik tasarımcılar yetiştirecek eğitim programları verilmeli,
- Kahramanmaraş'ta kurulacak olan bu merkezde, il ihtiyacına göre ihtisaslaşma yapılmalı,
- Öğrenci sergileri yapılmalıdır. Merkezde Kalite Yönetim Sistemi kurulmalı,
- Sektörden devamlı geri bildirim alınmalı. Buna dair yöntemler belirlenmeli,
- Sosyal medya iyi takip edilmeli, Google da ilk arama motoru hizmeti, marka yönetim ve iletişim hizmetleri alınmalı,
- Üyelerin sürekli ziyaret edilmesi, durum değerlendirmelerinin yapılması ve eğitimlerde dikkate alınması. Her program için anket çalışması yapılması,
- Marka işbirlikleri ile yapılan endüstriyel projelerle öğrencilerin sanayi tecrübesi kazanması sağlanması.
- Eğitimde tekstil imalatçıları ile işbirliği kurulması.
- Kurulacak Merkez de, profesyonel gelişim programlarının uygulanması ve sektör projeleri ile desteklenen eğitim modeli uygulamasının yapılması,
- Eğitim içerikleri yurtiçi ve yurtdışı güncel talepler göz önüne alınarak hazırlanmalıdır (hazır giyim ve kadın giyim ağırlıklı, isteğe bağlı olarak firmalara lif, kumaş eğitimi verilmeli),
- İMA katılımcıların eğitim durumuna ilişkin; tasarım vizyon ve bilgisine sahip kişilere tasarımın sanayide uygulanabilirliğinin eğitimini vererek uygulanabilirlik ve tasarım arasında bağ oluşturmaktadır.

iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

Hiper tüketim kültürünün hâkim olduğu günümüz koşullarında arz talep dengesindeki sarsıcı değişiklikler, bir yandan "mal"ın değerinin hızla düşmesine yol açarken bir yandan da her türlü üretimde yer alacak yenilikçi süreci kaçınılmaz bir girdi haline getirmektedir.

Daha önce işletmelerin sıradan bir fonksiyonu olarak görülen tasarım, bugün kurumsal stratejilerin belirlenmesinde, kurumsal kimlik oluşturulmasında ve stratejik konumlandırmada en etkin ve belirleyici bir unsur olmuştur.

Katma değer zincirinin her halkasını başarılı biçimde oluşturmanın yolu, işin/ürünün her aşamasında daha fazla "entelektüel sermaye" eklenmesine bağlı hale gelmiştir.

Bu nedenle, Türk tekstil ve hazır giyim sanayinde küresel pazarda bundan böyle fiyat ile değil, ürün farklılaşması ile rekabet etmesi gerçeğinden yola çıkarak uluslararası rekabeti göğüsleyecek özgün tasarım anlayışı ve tasarım eğitimi gündeme taşımak, benimsetmek ve tasarım kültürünün geliştirilmesini sağlamak sektörün sürekliliği ve dolayısıyla geleceği açısından önem kazanmaktadır.

Fiyat-kalite-hizmet üçgeninde sıkışan ve tekstil ve hazır giyim sektöründe üretim yapan KOBİ'lerin, dünya pazarlarına ulaşabilmenin vazgeçilmez unsurlarından biri olan ürün tasarımına önem vermeleri gerekmektedir.

Sürekli biçimde artan ihracat hacmi, sağladığı katma değer ve istihdam olanakları ile Türkiye ekonomisinde önemli bir yeri ve payı olan sektörün bunu devam ettirebilmesi için, rekabete uyum sağlayabilecek yeterliliklerinin olması gerekmektedir.

➤ Kurulacak Tasarım Merkezi'nin Ürün Bazında Temel Rekabet Unsurları

Elyaf üreticileri; iplik ve kumaş imalatçıları, sanayi ticaret organizasyonları, yayılma sürecinde hazır giyim yöneticilerini elyaf ve kumaştaki yenilikler hakkında bilgilendirerek önemli roller oynamaktadır.

Kumaş tasarımcıları; görünümünün sayısız çeşitlendirmesini üretmek üzere renk, doku ve ışıkla çalışmaktadırlar. Dokuma veya örgü desenlerini, kumaşların yüzey dokusunu ve kumaş üzerine yapılmış baskı renk ve tasarımı değiştirebilirler. Her sezon modanın vurguladığı baskı desenleri değişerek ve hatta birkaç baskı deseninin kullanıldığı sezonlar (veya yıllar) daha eğilimlidir.

Trend raporları; tekstil ve moda pazarında odak noktalar (kadın, erkek, çocuk, giyimi ve iç mekan tekstilleri) için iplik ve kumaş fuarları, sokak modası, tasarımcı koleksiyonları, ticari fuar raporları, kumaş ve desen tasarımları, renk ve stil eğilimleri dahil olmak üzere trend bilgileri sunmaktadır.

Kumaş trendleri; moda trendlerinden önce ortaya çıkmaktadır, çünkü kumaşları gözden geçirme ve seçme işlemi, ürün geliştirmenin başlangıç aşamalarından biridir. Tekstildeki gelişmelere dayanan trendler, yenilikçi modellerin yayılmasını takip etmektedir. Tasarımcılar ürün geliştirme döngüsünde kumaşları çok erken seçmektedirler. Çünkü kumaşların özellikleri silüetlere ve koleksiyonun ruh haline bağlıdır. Bazı tasarımcılar, her sezon kullandıkları bir imza kumaşına sahiptirler. Diğer tasarımcılar gruptan gruba, sezondan sezona farklı kumaşlar kullanmaktadırlar.

Renk tahmini; büyük bir sektör haline gelmiştir. Yalnızca kıyafetleri değil kozmetik, ev mobilyaları, yaşam tarzı ürünleri ve otomotiv endüstrisini de etkilemektedir. Moda sektöründeki renk belirleyicileri, satış figürleri ve renklere karşı piyasanın ilgisindeki değişiklikler hakkında tüm dünyadan bilgi toplamaktadırlar. Daha sonra Avrupa’da ve Amerika’da yılda iki kez toplanarak sektördeki trendleri belirlemek için bir araya gelmektedirler.

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

i. Fiziksel ve coğrafi özellikler

• Coğrafi yerleşim

Kahramanmaraş, Doğu Akdeniz bölgesinde yüksek dağlarla çevrili Maraş ovasının kuzeyinde yer almaktadır. Kahramanmaraş ili 14.346 km²’lik yüzölçümü ile Türkiye’nin 11. büyük ili durumundadır. 37-38 kuzey paralelleri ile 36-37 doğu meridyenleri arasında, Akdeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin birleştiği yerde bulunmaktadır.

Kahramanmaraş, üretimde olan ve yapımı devam eden 10 organize sanayi bölgesi, 3 küçük sanayi sitesi ve yine sanayi sektörüne hizmet veren bir de teknoloji geliştirme bölgesine sahiptir.

Türkiye’nin en büyük 24. ekonomisi olan Kahramanmaraş, 1 milyar dolar ihracatı ve 6 milyar dolar sanayi üretimi ile büyük bir endüstriyel altyapıya sahiptir.

Türkiye’de ekonomi politikalarının değişmeye başladığı 50’li yıllar ve dışa açılım politikası, bugünkü Kahramanmaraş ekonomisinde çok önemli bir dönüm noktasıdır. 1955 yılında ilk fabrikanın temellerini atan Kahramanmaraş, 1972’de ikinci fabrikayı kurmuştur. 24 Ocak kararlarıyla 80’li yılları ve Gümrük Birliği ile 90’lı yılları, 5084 Sayılı Teşvik yasası ile 2000’li yılları fabrika kurmakla geçiren kent, bugün 1800 sanayi tesisinin faaliyet gösterdiği dev bir endüstri merkezi haline gelmiştir.

Bu sınai atılımla Kahramanmaraş, 31 milyar liralık ekonomisiyle Türkiye’nin en büyük 24., sanayide ise 6,5 milyar liralık GSYH ile 19. büyük kenti konumundadır.

Yapılan yatırımlarla, tekstilde, metal mutfak eşyalarında, enerjide, gıdada, kağıt sanayiinde, çimento sektöründe lider şehirler konumuna ulaşmıştır. 125 ülkeye ihracat yapan 300 ihracatçı şirketi, 150 bin kişilik istihdam ordusuyla Türkiye’nin ekonomisine önemli katkılar

sağlayan Kahramanmaraş sanayisi yıllık 20 milyar liralık hacmi ile Türkiye ekonomisinin gücüne güç katmaktadır. Tekstil sektörü, yaklaşık %70 pay ile kentin en büyük sektörü konumundadır.

Kahramanmaraş tekstil sektörünün en önemli üretim merkezlerinden birisidir. Ülkemizde tekstil yatırımlarının yüzde 15'ini tek başına yapan Kahramanmaraş, üretimde özellikle pamuk ipliği ağırlıklı yapısı ile;

- Tekstil sektörü ihracatının %8'ini,
- Tekstil sektörü istihdamının %7'sini,
- Türkiye pamuk ipliği üretiminin %36'sını,
- Türkiye dokuma mensucat üretiminin %13'ünü,
- Türkiye örme mensucat üretiminin %12'sini karşılamaktadır.
- Diğer imalat sektörlerinde ise;
- Metal mutfak eşyalarının %60'ını,
- Çimentonun %10'unu,
- Kağıdın %20'sini karşılamakta,
- Kuyumculukta Türkiye ikincisi,
- Bayan ayakkabı üretiminde Türkiye ikincisi unvanına sahiptir.

- **İklim (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgar vb.)**

Kahramanmaraş ili, Akdeniz Bölgesi'nin Doğu Akdeniz Bölümü'nde yer almakla birlikte konum itibarı ile Akdeniz Bölgesi'nin Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerine geçiş alanında bulunmaktadır. Kahramanmaraş ilinde yıllık ortalama sıcaklıklar güneyden kuzeye doğru yüksekliğin artmasına bağlı olarak azalmakta ve karasallık ön plana çıkmaktadır

Genel olarak, yıllık ortalama 16,8 °C Kahramanmaraş ve çevresinin kış aylarında Sibirya yüksek basıncının etkisi altında kalmasından dolayı sıcaklığın azaldığı, yaz aylarında ise basınç merkezlerinin yer değiştirmesi sonucunda Basra alçak basıncının etkisi altına girmesiyle sıcaklığın arttığı görülmektedir (Karabulut vd. 2010). Bu nedenle sıcaklığın ocak ayından itibaren ağustosa kadar tedrici olarak arttığı, eylül ayından ocak ayına doğru da hızlı bir şekilde düştüğü görülmektedir. Aynı zamanda yıllık ortalama sıcaklıklar güneyden kuzeye doğru yüksek ve karasallığın artmasına bağlı olarak azalmaktadır.

Kahramanmaraş il sınırları içerisinde yağış miktarının dağılışı yükselti, bakı, hava kütleleri, topografik özellikler ve konuma bağlı olarak farklılıklar göstermektedir. Kahramanmaraş ilinde Akdeniz yağış rejimine uygun olarak en yağışlı mevsim kış iken, en az yağış düşen mevsim yazdır. Kuzeye doğru gidildikçe iklimde karasallaşmanın görülmesiyle birlikte ilkbahar yağışlarının oranında artış gözlenmektedir. İl içerisinde yıllık yağış miktarları da çok değişiklik göstermektedir. Kahramanmaraş merkezde yıllık yağış miktarı 731,2 mm dir.

- **Toprak ve arazi yapısı ile ilgili bilgiler**

Kahramanmaraş'ta iklim, yeryüzü şekilleri ve zamana bağlı olarak farklı toprak yapıları oluşmuştur. Kireçtaşı, kumtaşı ve metamorfik taşlarla birlikte olan topraklar daha çok kahverengi (yüksek oranda kalsiyum içeren ve kuru tarım yapılan), kolüviyal (yan derelerin

ve yüzeysel akışın getirdiklerinin eğimin az olduğu yamaç eteklerinde birikmesiyle oluşan ve sulu tarım yapılan) ve alüviyal (akarsular tarafından taşınan ve düz veya az eğimli alanlarda biriken verimli) niteliklerdedir ve tekstür yapıları killi, siltli-killi ve kumlu-siltli arasında değişmektedir. Bunların %15'i Elbistan ve Afşin'in Kuzeyinde geniş bir alandaki kahverengi topraklardır.

Kahverengi orman (yüksek kireç içeriğine sahip), kahverengi, kireçsiz kahverengi orman (dağlık alanlarda) ve kırmızı Akdeniz toprakları (kireçtaşı, marn, kil ve konglomeralar üzerinde oluşmuş iri taneli ve killi) gibi farklı niteliklerde toprak türleri de bulunmaktadır. Az miktarda organik toprak (eski Gavur Gölü alanında bozuk bir drenaja sahip yılın büyük bir kısmında suya doygun alanda) ve kestane rengi toprak (kurak iklimlerde görülen ve kireç bakımından oldukça zengin) da bulunmaktadır.¹

Kahramanmaraş'ın arazisi kireç taşı, kumtaşı ve metamorfik taşlar üzerine oluşmuştur. Toprakları kırmızı kahverengi, kırmızı Akdeniz, kahverengi orman toprakları, alüviyat, kolüviyat ve organik toprak gruplarından meydana gelmektedir.

- **Bitki örtüsü**

Kahramanmaraş, Akdeniz ve İran-Turan Fitocoğrafya bölgelerinin geçiş kuşağında ve Anadolu Diyagonalı üzerinde yer alır. Buna karşılık Kahramanmaraş'ın bazı bölgelerinde Avrupa-Sibirya Fito Coğrafya bölgesine ait relikt tarzda bitkileri de görebiliriz. Bitki örtüsünün ana iskeletini Akdeniz Fitocoğrafya bölgesine ait bitki türleri oluşturur. Fakat, ekolojik şartların belirlediği doğal bitki örtüsü beşeri tahribatlar sonucu tür, bileşim ve yoğunluk bakımından değişime uğramıştır. Kahramanmaraş ilinde ekolojik ve antropojenik şartların belirlediği üç vejetasyon kuşağı gözlenir. Sahada, maki ve çoğu yerde psödomaki elemanlarından oluşan çalı formasyonu geniş yapraklı ağaç ve çalılarında bulunduğu iğne yapraklı yarı nemli orman formasyonu, ormanın üst sınırının üzerinde alpin ot formasyonu yer alır.

İl topraklarının % 42'si orman ve fundalıklar, % 27'si ekili- dikili alanlarla, % 24'ü çayır ve meralarla kaplıdır. Dağların çoğu orman ve maki ile kaplıdır. Elbistan ve Andırın bölgeleri orman bakımından oldukça zengindir. Ormanlar çam, meşe, ardıç, kayın, sedir, köknar ve şimşirden meydana gelmektedir. Zeytinlikler de oldukça geniş yer kaplamakla birlikte son yıllarda düşüş olduğu gözlenmektedir. Kahramanmaraş ovalarının çoğu bozkır görünümündedir. Kahramanmaraş'ta yükseltiye bağlı olarak bitki örtüsü de değişmektedir. Çalı Formasyonu, Orman Formasyonu ve Alpin Formasyonu olarak üç çeşit bitki formasyonu görülmektedir. Bunlardan Çalı Formasyonu 500-1200 metreler arasında yer almaktadır. Karışık çalılardan meydana gelen bu bitki örtüsüne Maki Formasyonu denir.

900 ile 2000 metrelere kadar olan kısımlarda kuru ve yarı nemli olarak ayıracı bileceğimiz Orman Formasyonu vardır. Burada iğne yapraklı ağaçlardan Kızılçamlar bol miktarda bulunmaktadır. Kızılçamların arasında kışın yaprağını döken ağaçlara da rastlanmaktadır.

¹DOĞAKA Kahramanmaraş bölge yatırım konuları say. 33

1400-2000 metreler arasında Karaçam (P.Nigra), Gökmar (Abiefeilicica), Sedir (Cedruslibani), Ardiç türleri Meşe türleri, kızılçamların arasında karışık halde bulunmaktadır².

- **Su kaynakları**

Kahramanmaraş ilinde Hacı Mustafa Çiftliği köyünde Kumaşır gölü, Nurhak ve Ahir dağları üzerindeki küçük krater gölleri dışında doğal göl bulunmamaktadır. Buna karşılık Kahramanmaraş ili baraj gölü bakımından zengindir. Ceyhan ırmağı ve kolları üzerinde yapılmış olan barajlar Kartalkaya (10,20 km²), Menzelet (42 km²), Sır (47,50 km²), Ayvalı (2,73 km²) ve Kılavuzlu (2,88 km²) Barajlarıdır. Adatepe Barajı (18,60 km²) ise inşaat halindedir. Kahramanmaraş'taki baraj göllerinin alanı 105,31 km²' dir. Bu alan il topraklarının %0,73'üne tekabül eder. Yapım ve proje halindeki barajların hizmete girmesiyle bu oran %0,86'ya yükselecektir.

ii. **Ekonomik ve Fiziksel Altyapı**

Kahramanmaraş'ta Organize Sanayi Bölgeleri Çalışmaları

➤ **Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi (1992)**

Kahramanmaraş'ta ilk organize sanayi bölgesi çalışması, Bakanlar Kurulu'nun 15.07.1976 tarih ve 7/12207 sayılı kararı ile ilimiz Merkez ilçesinde (şimdi Onikişubat) kurulması planlanmıştır. Toplam 320 ha alanda kurulmasına karar verilen Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi, ancak 1992 yılında yatırıma hazır hale getirilebilmiştir.

Bugün itibariyle tüm parseller tahsis edilmiş bulunmaktadır. Toplam 59 sanayi parseli bulunan Kahramanmaraş Organize Sanayi Bölgesi'nde 51 parselde üretim faaliyeti sürdürülmekte, 6'si inşaat halinde ve 2'si hazırlık aşamasında bulunmaktadır.

➤ **Türkoğlu Organize Sanayi Bölgesi (2009)**

İlimiz Türkoğlu ilçesinde, toplam 128 ha alan üzerinde, 22.10.2009 tarihinde kurulan Türkoğlu Organize Sanayi Bölgesi 28 sanayi parseli sahiptir. Bu parsellerin tamamı yatırımcılara tahsis edilmiş olup, 3 parselde yatırımlar tamamlanarak üretime geçilmiş, 12 parselde yatırımlar devam etmekte, diğer parseller de ise yatırıma hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

➤ **Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi (2015)**

Kahramanmaraş'ta gelişen sanayi üretiminin sürdürülebilir hale getirilmesi, ekonomiye ve istihdama sağlanan katkının artırılması için girişimcilere yatırım yeri temin etmek üzere Kahramanmaraş merkez ilçelerinde hizmet verecek ikinci organize sanayi bölgesi çalışmaları 2007 yılında başlatılmıştır.

Bu kapsamda, 2007 yılında, Kahramanmaraş Valiliği himayelerinde, Vali Yardımcısı, Kahramanmaraş Belediye Başkan Yardımcısı, (şimdi Büyükşehir Belediyesi), İl Özel İdaresi

² Kahramanmaraş Belediyesi

Genel Sekreteri, İl Defterdarı, DSİ Bölge Müdürü, Çevre ve Orman Müdürü, Bayındırlık ve İskan Müdürü, Sanayi ve Ticaret Müdürü ile Ticaret ve Sanayi Odası Temsilcisinden müteşkil bir komisyon marifetiyle alternatif alanlar üzerinde detaylı çalışma ve saha incelemeleri yapılmıştır.

➤ Aksu Islah Organize Sanayi Bölgesi

Aksu Islah Organize Sanayi Bölgesinde, genel olarak tekstil sektörü ve bu sektöre ait alt sanayi gruplarının faaliyet göstermektedir.

Kahramanmaraş Aksu Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi mücavir alanında Malik Ejder, İstasyon, Hacımustafa ve Aksu mahalleleri sanayi alanlarına ait arazide Kahramanmaraş-Adana Karayolu sağ ve sol yanında konumlanmış olup, söz konusu alanın mer'i imar planları, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesince 1981 yılında yapılan 1/5000 ölçekli nazım imar planıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Kahramanmaraş Aksu Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, toplam 273.69 ha.'lık bir alanı kapsamakta olup 157 adet parselden oluşmaktadır. Bu alan içerisinde yer alan sanayi tesislerinin 19'u müracaatta bulunmuştur.

➤ Erkenez-1 Islah Organize Sanayi Bölgesi

Erkenez-1 Islah Organize Sanayi Bölgesinde, genel olarak tekstil sektörü ve bu sektöre ait alt sanayi gruplarının faaliyet göstermektedir.

Kahramanmaraş Erkenez-1 Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi mücavir alanında Genç Osman ve Eyüp Sultan mahalleleri sanayi alanlarına ait arazide Kahramanmaraş-Gaziantep Karayolu'nun Sanayi Kavşağı ile Havaalanı Kavşağı arasında kalan kısmının sağ ve sol yanında konumlanmış olup, söz konusu alanın mer'i imar planları, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesince 1981 yılında yapılan 1/5000 ölçekli nazım imar planıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Kahramanmaraş Erkenez-1 Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, toplam 199,35 ha.'lık bir alanı kapsamakta olup 78 adet parselden oluşmaktadır. Bu alan içerisinde yer alan sanayi tesislerinin 15'i müracaatta bulunmuştur.

➤ Erkenez-2 Islah Organize Sanayi Bölgesinde

Erkenez-2 Islah Organize Sanayi Bölgesinde, genel olarak tekstil sektörü ve bu sektöre ait alt sanayi gruplarının faaliyet göstermektedir.

Kahramanmaraş Erkenez-2 Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi mücavir alanında Erkenez, Karacasu Ziyaret ve Karacasu Ferhuş mahalleleri sanayi alanlarına ait arazide Kahramanmaraş-Gaziantep Karayolu sağ ve sol yanında konumlanmış olup, söz konusu alanın mer'i imar planları, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesince 1981 yılında yapılan 1/5000 ölçekli nazım imar planıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Kahramanmaraş Erkenez-2 Islah Organize Sanayi Bölgesi alanı, toplam 403,23 ha.'lık bir alanı kapsamakta olup 178 adet parselden oluşmaktadır. Bu alan içerisinde yer alan sanayi tesislerinin 54'ü müracaatta bulunmuştur.

iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)

Şehirler, ortaya çıkış süreçlerinden günümüze kadar geçen zaman içerisinde sahip oldukları sosyo-ekonomik ve kültürel faaliyetler dolayısıyla geniş nüfus kitleleri için bir çekim merkezi konumunda olmuşlardır. Kavram olarak şehir; çevresine göre daha fazla ve yoğun nüfus barındıran, ekonomik anlamda daha çok tarım dışı faaliyetler yürütülen, sağlık, eğitim, sanayi ve ticaret açısından geniş imkânlar sunan dinamik yerleşim alanıdır. Şehirler hem çevresindeki yerleşmeler ile hem de kendi içerisinde nüfus hareketlerine sahne olmaktadır. Bu durum şehirlerin doğası ve göstermiş olduğu sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmelerle ilgilidir.

Şehirler bu özellikleriyle genelde dinamik bir yapıya sahiptir. Kahramanmaraş şehri alansal olarak Ahır Dağı'nın güney eteklerinde nispeten ovoiden yüksek bir alanda genel olarak doğubatı ekseninde uzanmaktadır. Kahramanmaraş'ta nüfus geçmişten günümüze sürekli bir artış göstermiş ve özellikle son 25-30 yıl içerisinde bu artışın etkisi ile şehir mekânsal olarak çok genişlemiştir. Kahramanmaraş kent alanı hızlı bir şekilde büyüyerek yoğun bir şekilde batı yönünde ilerlemesi devam etmektedir.

Dolayısıyla genişleyen kent alanı nüfus yoğunluğunu bu konut alanlarına doğru kaymasına neden olmaktadır. 2008, 2013, 2017'yi kapsayan 10 yıllık zaman diliminde mahalle nüfusları irdelendiğinde genellikle şehrin çekirdeğini oluşturan iç kesimdeki, doğu ve güneydoğusundaki nüfusun şehir merkezinin batı-kuzeybatısına doğru yönelim gösterdiği gözlemlenmektedir. Diğer bir ifadeyle şehir nüfusu modern şehirleşme anlamında gelişme gösteren dikey yapılaşmanın olduğu alanlara doğru kaymaktadır.

➤ Nüfus ve Demografi

Yüzölçümü 14.525 km² olan Kahramanmaraş ilinde kilometrekareye 79 insan düşmektedir. Kahramanmaraş nüfus yoğunluğu 79/km²'dir.

10' ar yıllık periyotlar halinde Kahramanmaraş'ın nüfus değişimi incelendiğinde 1980 yılında gelindiğinde 1970 yılına göre nüfusunun %40; 1990 yılında gelindiğinde 1980 yılına göre nüfusunun %21; 2000 yılında gelindiğinde 1990 göre nüfusunun %12; 2010 yılında gelindiğinde ise 2000 yılına göre nüfusunun %4 oranında arttığı görülmektedir.

Aynı periyotlarda Türkiye'nin nüfusu sırasıyla %42, %26, %36 ve %11 oranlarında artmıştır. Söz konusu veriler Kahramanmaraş ilindeki nüfus artış hızının Türkiye ortalamalarına göre daha hızlı bir şekilde ivme kaybettiğini göstermektedir.

TR63 Bölgesi'nde yer alan tüm illerin 2016 yılı nüfus artış hızı Türkiye ortalamasının üzerinde kalmıştır. Bununla beraber, Kahramanmaraş ilinin nüfus artış hızının 2010 yılından 2016 yılına kadar olan dönemde Türkiye ortalamalarından düşük kaldığı görülmektedir.

Tablo 25 Yıllara Göre Kahramanmaraş Nüfusu

Yıl	Kahramanmaraş Nüfusu	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu
2007	1.004.414	506.711	497.703
2008	1.029.298	521.728	507.570
2009	1.037.491	526.401	511.090
2010	1.044.816	528.711	516.105
2011	1.054.210	534.845	519.365
2012	1.063.174	539.998	523.176
2013	1.075.706	546.943	528.763
2014	1.089.038	553.493	535.545
2015	1.096.610	556.607	540.003
2016	1.112.634	565.816	546.818
2017	1.127.623	572.111	555.512
2018	1.144.851	580.410	564.441

Kaynak: TÜİK

Kahramanmaraş il merkezi geçmişten günümüze sürekli olarak artan nüfus, dolayısıyla genişleyen bir şehrsel alana sahiptir. Kahramanmaraş'ın ekonomisi, Cumhuriyet'in ilanından 1980'li yıllara kadar genellikle tarım, hayvancılık ve küçük el sanatlarına dayalı olarak gelişmiştir. Endüstriyel yatırımların artmasıyla şehir merkezi kır nüfusunu kentine çekmeye başlamış ve yerleşim, demografik, sosyal ve ekonomik yapı bakımından önemli bir değişim göstermiştir.

Kahramanmaraş şehri, ülkemizde 1950'li yıllardan itibaren gelişen sanayileşme ve göç olgusundan önemli ölçüde etkilenecek nüfus ve kentsel yerleşim alanı bakımından hızlı büyüme eğilimine girmiştir.

1968 yılında kalkınmada öncelikli iller kapsamına alınan Kahramanmaraş'ta tarımın yanı sıra ticaret ve sanayi sektörleri de belirgin bir ilerleme göstermiştir.

Sanayileşme hareketleriyle birlikte şehrin tarım ağırlıklı ekonomik yapısı hizmet ve sanayi ağırlıklı bir yapıya dönüşmüş, kırdan şehre göç hızlanmış ve şehrin nüfusu hızlı bir şekilde artış göstermiş ve Kahramanmaraş'ın modern bir kente dönüşüm süreci özellikle 1980'lerden itibaren yoğunluk kazanmış ve şehir mekânsal olarak hızla genişlemiştir.

Şehre farklı dönemlerde birçok medeniyet hâkim olmuştur. Hititler tarafından inşa edilen kalenin çevresinde kurulan şehir, zamanla büyüyerek genişlemiştir. Kahramanmaraş başlangıcı 1950'li yıllara dayanan sanayi ve endüstri alanında gelişmelerden dolayı nüfus artışı göç hareketleri ile hızlanmıştır. Nüfus artışı ile birlikte kent alanı genişleme eğilimine girmiştir.

Kahramanmaraş şehri bugün kuzeyde Ahır Dağı güneyde ise Maraş Ovası arasında daha çok doğu-batı istikametinde bir yapılaşma göstermektedir. Konut alanları son 20 yıl içerisinde doğu ve özellikle de batı istikametinde yoğunlaşırken, sanayi kuruluşları daha çok güneyde Maraş ovası üzerinde Kahramanmaraş'ı Adana, Gaziantep ve Kayseri'ye bağlayan şehirlerarası ulaşım ağları boyunca yoğunlaşmıştır.

iv. Kurumsal Yapılar

- Kahramanmaraş ili Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı bölgesinde olup, Ajans “bölge içi ve bölgeler arası gelişmişlik farkını azaltmaya katkı sağlayan, bölgesel ve ulusal paydaşların hedeflerine ulaşmasında destek veren, kurumsal kapasite geliştirmeyi ön planda tutan ve bölgesinde kalkınma süreçlerine liderlik eden bir kuruluş” tur.
- Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası; bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlama amacı ile üyeleri ve sivil toplum örgütleri ile İl ekonomisinin geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunan, Kahramanmaraş'ın bölgesel ulusal arenada tanıtımını yapan, yatırımlar için altyapı çalışmalarını yürüten kuruluştur.
- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi bünyesinde 2019 yılı itibariyle; 11 fakülte, 4 yüksekokul, 3 enstitü, 8 meslek yüksekokulu, rektörlüğe bağlı 5 bölüm, 21 uygulama ve araştırma merkezi ile 1 sağlık uygulama ve araştırma hastanesi bulundurarak ilgili bölümlerinde tarım ekonomisiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır.
- Üniversite kampüsünde yer alan Teknopark girişimcilere Ar-Ge hizmetleri sunmak, üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmek, kobilerin yüksek teknolojilere yönelmesini sağlamak, bölge sektör odaklı projeler geliştirme amaçlı kurulmuştur.
- Tüm bakanlıkların Kahramanmaraş ilinde İl Müdürlükleri bulunmaktadır.

v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi

Tasarım Merkezi'nin yatırım ve uygulama döneminde herhangi bir çevresel etki oluşturacak bir atığı bulunmayacaktır.

vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

Tasarım Merkezi, alternatif alanlardan birisi olan mülkiyeti Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ait olup protokol kapsamında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na devredilecek olan Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu İlçesi Yenişehir Mahallesi 599 ada 113 parseldeki alanda kurulacaktır. Arazi maliyeti açısından herhangi bir bedel bulunmamaktadır.

İkinci alternatif ise Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu yerleşkesinde Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na tahsis edilecek olan alanda kurulması planlanmaktadır.

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

i. Kapasite Analizi ve Seçimi

Tasarım Merkezi, Birçok farklı kumaş konusunda kişiselleşmiş bir hizmet ve tasarım sunumu yapacaktır. Kumaşlarla ilgili performansları ve alternatif stil sonuçlarının görülebileceği; özellikle konfeksiyon sektörüne yönelik olarak tasarım yeteneği ile donatılmış; özel tasarımlar sunacak; modayı yakından takip etmenin ötesinde bir moda tasarımcısı olacak; yerel kumaş üreticilerinin arz kaynaklarını kullanarak, alanında yetenekli ve uzman tasarım ekibi ve ileri düzey teknolojik donanımıyla tasarımlar ve koleksiyonlar sunacak bir tasarım merkezi kurulacaktır.

Tasarım merkezin bünyesinde kumaş, baskı, nakış, dikiş, yıkama ve aksesuar yıkama trendlerini yakından takip edileceği ve uygulayacağı; dünyanın önde gelen kimyasal ve makine firmalarıyla birlikte workshoplar düzenleneceği; kumaş dünyasındaki yeniliklerin takip edileceği yapılar kurulacaktır.

Fizibilite konusu Tasarım Merkezi'nin yıllık tam kapasitedeki hizmet miktarı, personel sayısı ve ortalama personel niteliği esas alınarak öngörülmüştür. Tam kapasitede üretilecek maksimum hizmet miktarını belirleyici nitelikte olan unsur, işletmede çalışacak kişi sayısı ve nitelikleri ile piyasanın ihtiyaç duyacağı hizmetlerin zamanında merkez tarafından planlanması ve yönetilmesidir.

Bu nedenle merkezin tam kapasitede yıllık hizmet miktarları aşağıdaki tabloda özetlenirken, tablonun altına yıllar itibariyle çalışacak personel sayısı da eklenmiştir.

Tablo 26 Tam Kapasitede Yıllar İtibariyle Üretilebilecek Hizmetler

Bölüm	Hizmet	Hizmet Sayısı (Adet/yıl)					Hedeflenen Kişi sayısı (Kişi/Seminer)				
		Yıllar					Yıllar				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Seminer	Seminer	4	4	4	4	6	50	75	100	100	100
Trend araştırmaları	Moda trendi araştırması	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	Renk trendi araştırması	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1
	Fuar ve moda takibi	4	4	6	8	10	1	1	1	1	1
Pazar araştırması	Üretici tedarikçi araştırması	2	4	4	4	6	1	1	1	1	1
	Pazar araştırması	2	2	3	3	4	1	1	1	1	1
	Tasarım ve Koleksiyon Hazırlama	1	2	4	4	4	1	1	1	1	1

Trend alanı tasarımı	Trend Alanı Tasarımı (Yurtiçi)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Trend Alanı Tasarımı (Yurtdışı)	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Destek eğitimleri	20 saat – 1 haftalık	4	4	6	6	8	20	20	20	20	20
	80 saat – 1 aylık	2	2	4	6	6	20	20	20	20	20
	240 saat – 3 aylık	2	2	3	3	4	16	16	16	16	16
Dönemlik eğitim	Akademik program	0	0	1	1	1	0	0	0	8	12
Proje	Tasarım Projesi Hazırlığı (Ticaret Bakanlığı)	2	4	6	8	10	1	1	1	1	1
	Tasarım Danışmanlığı	1	1	2	3	4	1	1	1	1	1

ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi

Tasarım Merkezinde yer alan makine, teçhizat ve cihazların dökümü aşağıda verilmiştir. Kullanılacak ekipmanlar incelendiğinde, tasarımda ağırlıklı olarak bilgisayar, uygulamalı eğitimlerde de konfeksiyon üretiminde kullanılacak dikiş makinelerinin olduğu görülecektir.

Tasarımda kullanılacak bilgisayarlar seçilirken, kullanılacak yazılım programları ile uyumlu, tasarım lisanslarının kullanılabileceği moda tasarımının yapılabileceği en gelişmiş bilgisayarlar seçilmiştir.

Bu bilgisayar ve uygulamalı eğitimde kullanılacak dikiş makinelerinin seçiminde fiyat ve performans oranı dikkate alınırken makine/cihazların daha çok performans özellikleri ön plana çıkmıştır. Bu merkezde herhangi bir seri üretim söz konusu olmayacaktır. Ancak bilgisayarların yeni teknoloji ile adapte edilebilir nitelikte ve kullanılacak yazılım programları ile uyumlu, hızlı olmasına, dikiş makinelerinin de uzun dönemli, çok sayıda kullanıcı tarafından kullanılabilecek sağlamlıkta olmasına, servis, bakım, onarım hizmetlerinin erişilebilir ve ekonomik olmasına dikkat edilmiştir.

Genel Alet, Teçhizat, Malzeme ve Yazılımlar

- Bilgisayar destekli tasarım, teknik çizim, modelleme/kalıp çıkartma ve görselleştirmeye mahsus bilgisayar programları (ERP, EDS vb. doğrudan tasarım amacına yönelik olmayan programlar hariç), bilgisayarlar (sadece masaüstü), çevre birimleri ve bunların aksam parçaları (server, hard disk gibi depolama aygıtları hariç)

- Model ve numune üretiminde kullanılacak nitelikte el, ölçüm, ayar, kontrol ve test cihazları/aletleri

Moda Tasarımı Alanında Kullanılan Alet, Teçhizat, Malzeme ve Yazılımlar

Yazılım ve Diğer Dijital Sistemler

CAD- Bilgisayar destekli tasarım sistemi
Cloud teknolojisi (Tasarıma mahsus)
Corel Draw Programı
Desen ve Çizim Programları
EAT Desen Programı
ENEAS Tasarım Programı
Freehand Programı
Nedgraphics Texelle Programı
Optiteks Pastal Programı
PDM Programı (Product Development Management) Tasarım Modülleri
PLM Programı (Product Lifecycle Management) Tasarım Modülleri
Renk Yönetimi Programları (Pantone Capsure;Pantone Color Manager; Pantone Grafik;RIP Programı vb)
SDS One Apex 3 Programı
Üç boyutlu vücut ölçü alma sistemleri

Alet/Teçhizat/Malzeme

Biye Kesme Makinesi (Azami 1 adet)
Buharlı/Pres Ütü Makinesi, Masası ve Aksamaları (Azami 1 adet)
Çift İğne Makinesi (Azami 1 adet)
Deneme Dolabı (Azami 1 adet ve 10 kg kapasite)
Deri Dilimleme Makinesi (Azami 1 adet)
Deri İnceltme Yarma Makinesi (numune) (Azami 1 adet)
Deri Kesim ve Araçlama Presi (numune) (Azami 1 adet)
Deriye Çıt Çıt Çakma Makinesi (Azami 1 adet)
Düğme Dikme Makinesi (Azami 1 adet)
Düz Dikiş Makinesi (Azami 1 adet)
Etek Paça Baskı Makinesi (Azami 1 adet)
Fleto Otomatı (Azami 1 adet)
Freze ve Zımpara Makinesi (Azami 1 adet)
Havalı Yapıştırıcı İlaç Sürme Makinesi (Azami 1 adet)
İlik Açma Makinesi (Azami 1 adet)
Kemer Makinesi (Azami 1 adet)
Kenar Boyama Makinesi (Azami 1 adet)
Kenar İnceltme Tıraş Makinesi (Azami 1 adet)
Köprü Makinesi (Azami 1 adet)

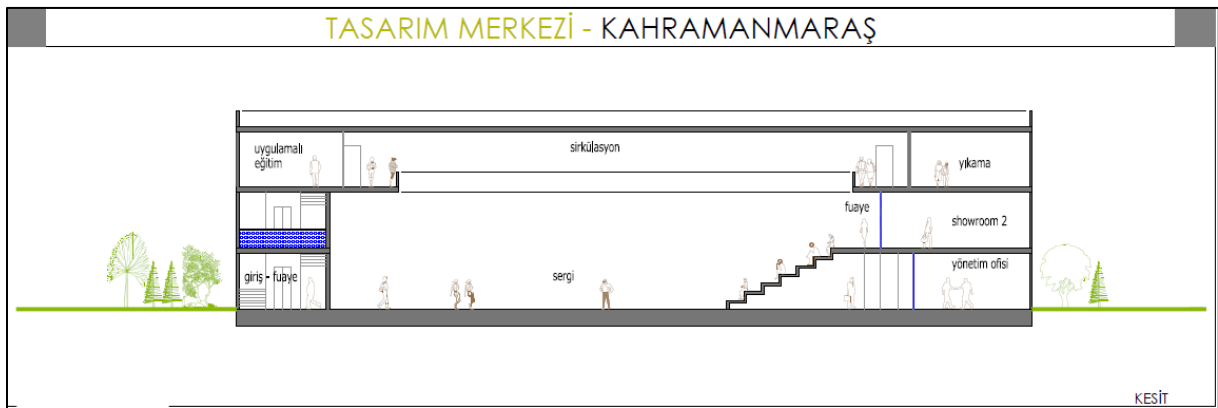
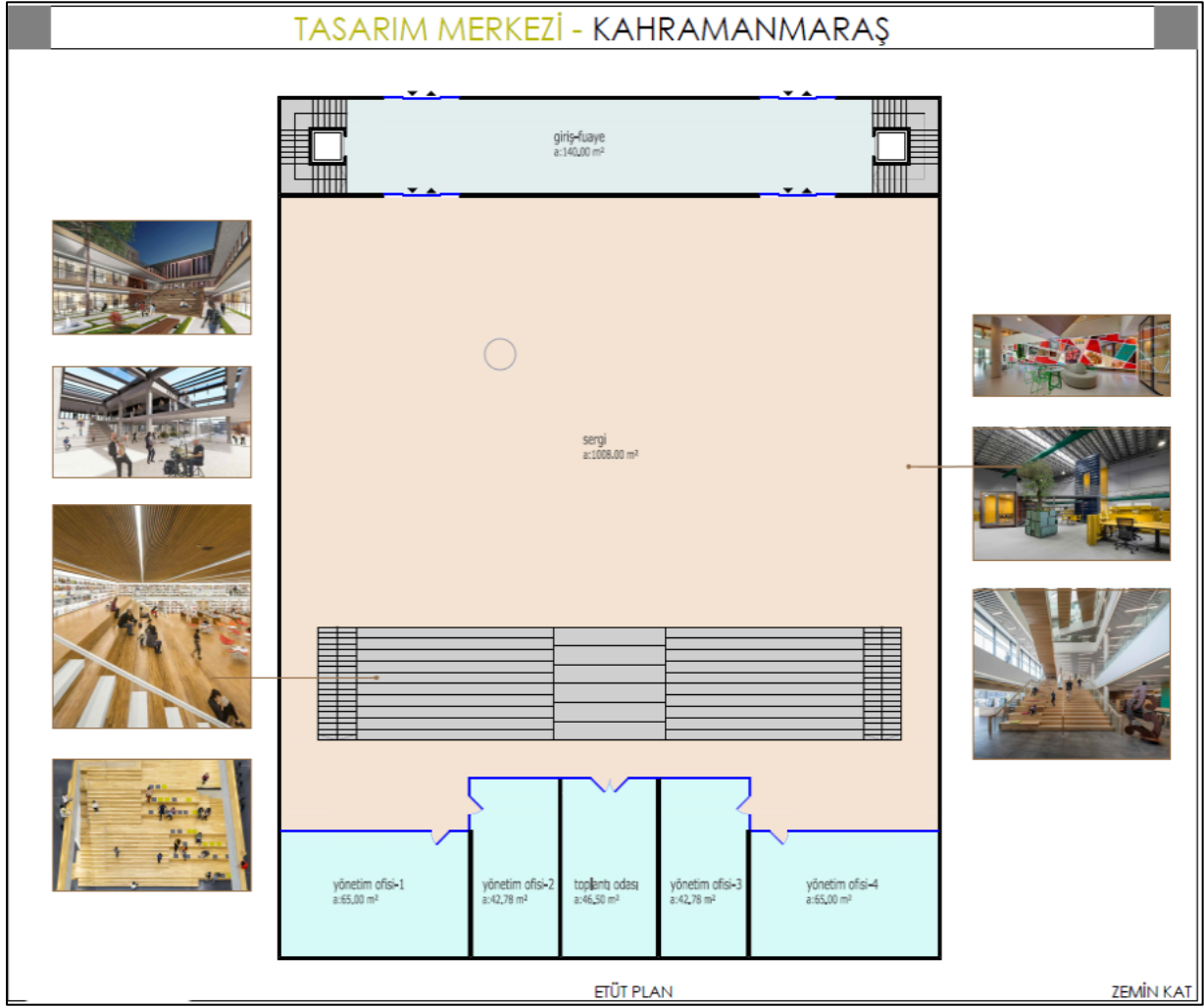
Lastik Makinesi (Azami 1 adet)
Lok Makinesi (Azami 1 adet)
Mekanik ve Elektronik Zigzag Makinesi (Azami 1 adet)
Numune Dijital Baskı Makinesi (Çalışma eni azami 1 metre, azami 1 adet)
Numune Dokuma Makinesi (Çalışma eni azami 130 cm, azami 1 adet)
Numune Halı Dokuma Makinesi (Azami 1 adet; kapasitesi numune genişliği itibariyle azami 100 cm)
Numune İplik Boyama Makinesi (Azami 1 adet ve 50 kg kapasite)
Numune Kesme Makinesi ve Kalıpları (Azami birer adet makine ve kalıp)
Numune Kumaş Boyama Makinesi (Azami 1 adet ve 50 kg kapasite)
Numune Örne Makinesi (Çalışma eni azami 40 cm, azami 1 adet)
Otomatik Deri Kesim Çift Pompa Kesim Makinesi (Azami 1 adet)
Otomatik Kalıp Yerleştirme ve Düzenleme Makinesi (Azami 1 adet)
Overlok Makinesi (Azami 1 adet)
Plotter (Azami 1 adet)
Prova Mankeni (Azami 1 adet)
Punteriz Makinesi (Azami 1 adet)
Reçme Makinesi (Azami 1 adet)
Renk Kataloğu (TC/TCX Pantone; TP/TPX Pantone vb)
Rivet Çakma Makinesi (Azami 1 adet)
Zincir Dikiş Makinesi (Azami 1 adet)

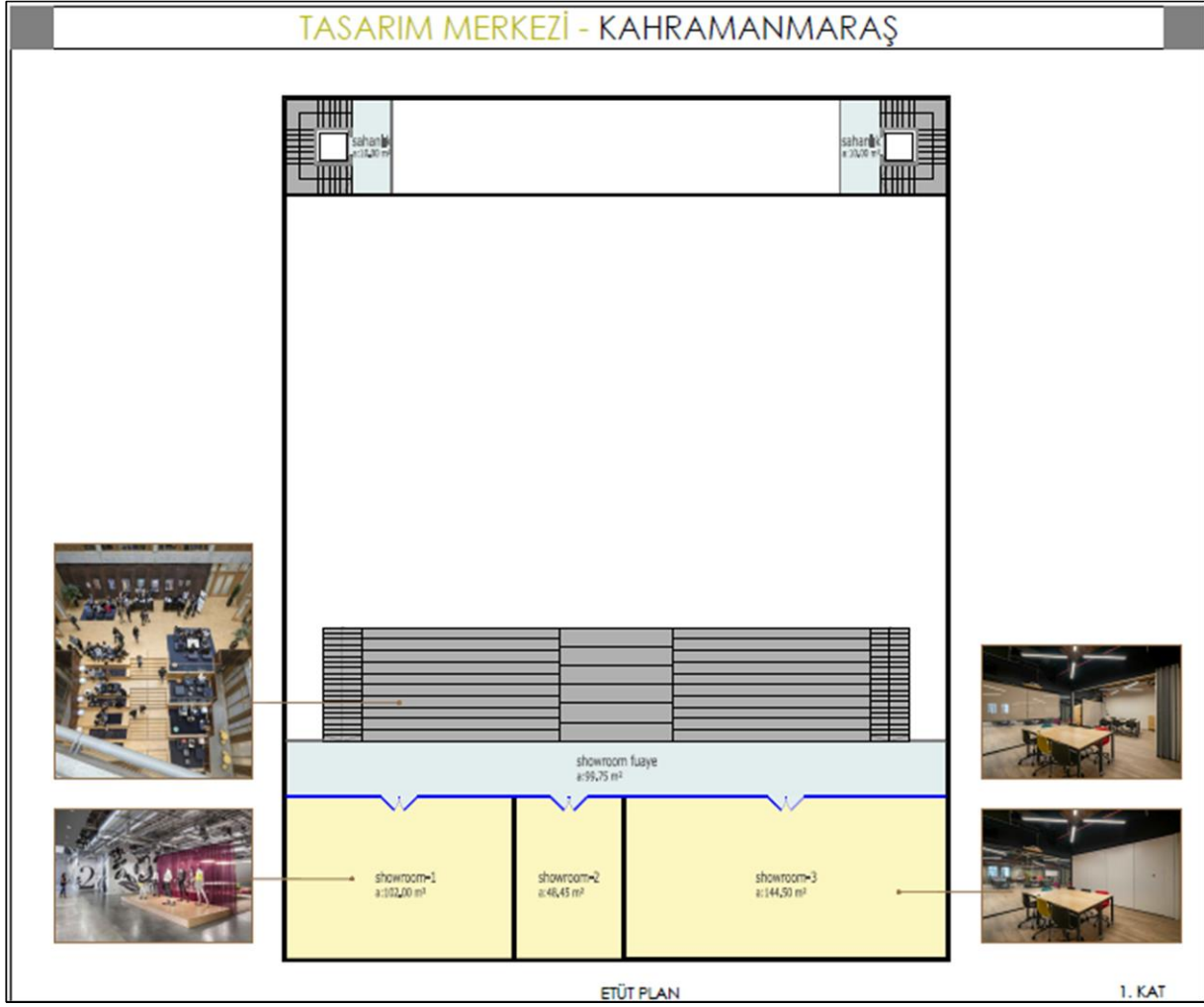
iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti

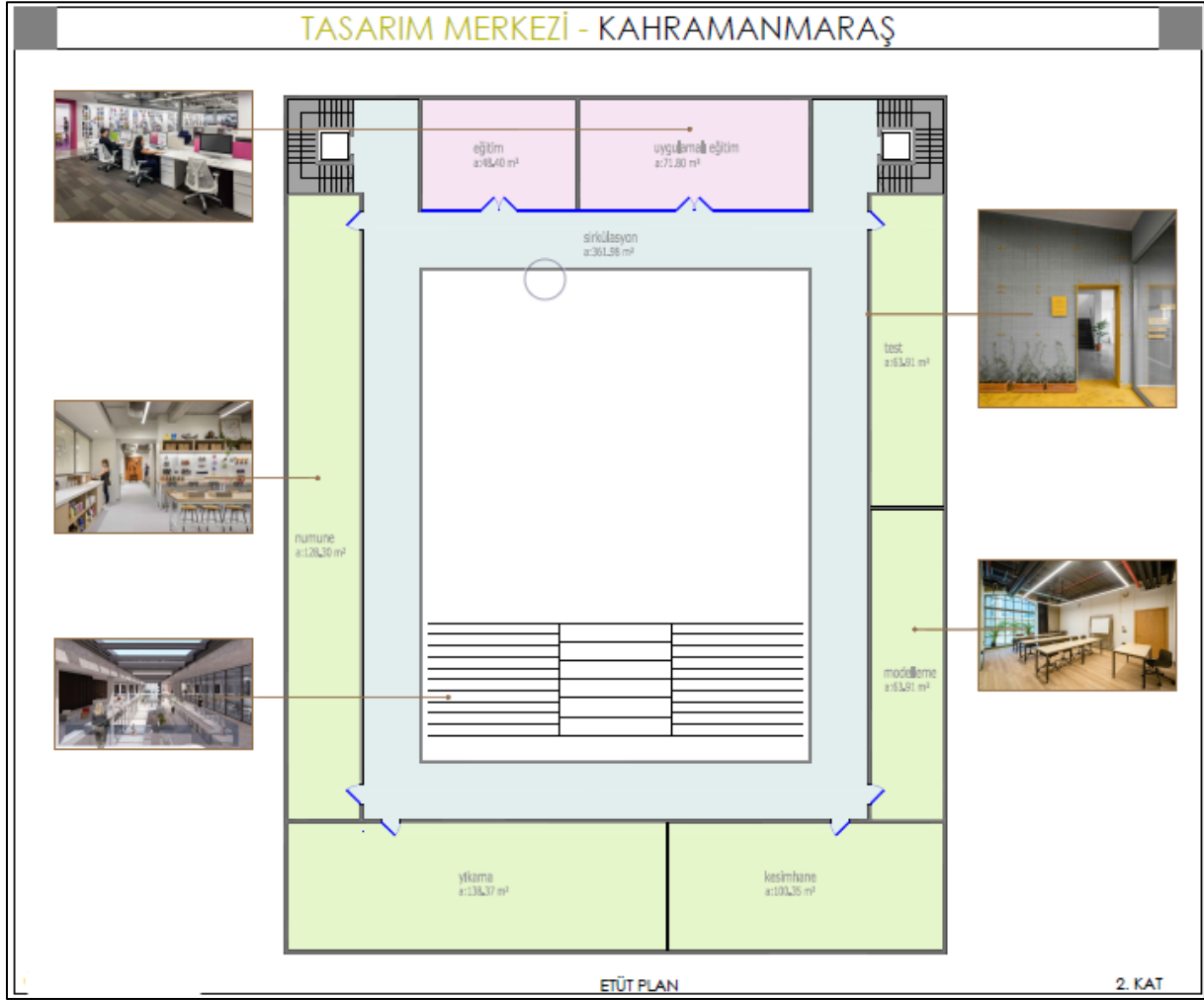
Tasarım Merkezi'nin yatırım ve uygulama döneminde herhangi bir çevresel etki oluşturacak bir atığı bulunmayacaktır.

iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni, iller bazında dağılım vb.)

Tasarım Merkezi yerleşim planı şu şekildedir;

v. Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım, il bazında dağılımı vb.)

Tasarım Merkezi'nin yapılan maliyet hesaplamaları sonrasında toplam yatırım maliyeti **13.277.181,41 TL'dir**. Yatırıma ilişkin detaylı tablolar 12. Bölümde sunulmaktadır.

9. PROJE GİRDİLERİ

i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)

Hammadde Giderleri olarak ; kumaş, kalıp malzemesi, kesim kağıdı, dikim malzemeleri, kumaş örü, trend takip sitesi üyelikleri, desen programları, tela gibi giderler yer almaktadır. Personel giderleri içerisinde Tasarım Merk.Müd., Modelist Tasarımcı uzmanlar, test analiz ekipleri, eğitim ve diğer üretim personellerinin giderleri yer almaktadır.

Genel yönetim giderleri içinde genel müdür, mali işler, diğer asisten ve destek personeli maaşları ve diğer giderler er almaktadır.

Pazarlama satış giderleri içerisinde pazarlama koor., pazarlama uzmanı, seyahat giderleri, proje yönetim uzmanı giderleri yer almaktadır.

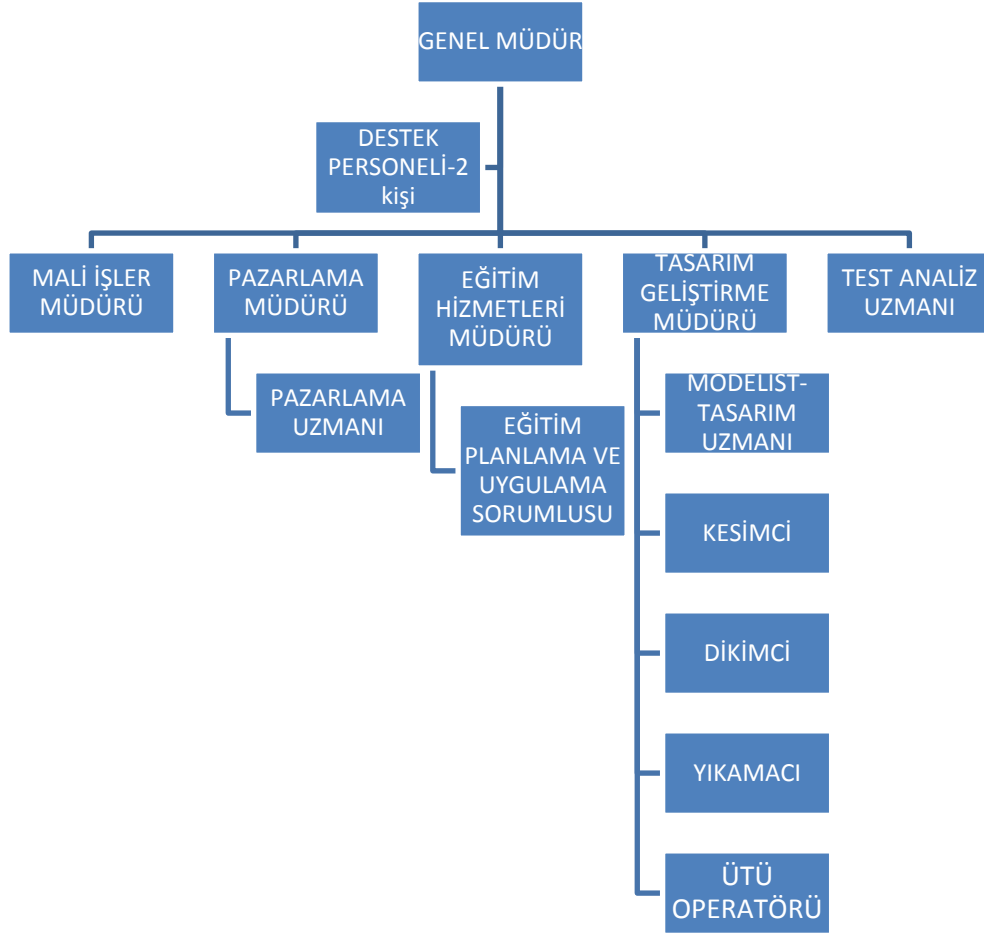
ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

Gelir ve gidelere ilişkin detaylı bilgiler 12.bölümde sunulmaktadır.

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi

Tasarım Merkezinin organizasyon yapısı aşağıdaki şekilde olacaktır.

Tasarım Merkezi, alternatif alanlardan birisi olan mülkiyeti Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ait olup protokol kapsamında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na devredilecek olan Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu İlçesi Yenişehir Mahallesi 599 ada 113 parseldeki alanda kurulacaktır.

İkinci alternatif ise Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu yerleşkesinde Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na tahsis edilecek olan alanda kurulması planlanmaktadır.

Fizibilite konusu Tasarım Merkezi'nin yıllık tam kapasitedeki hizmet miktarı, personel sayısı ve ortalama personel niteliği esas alınarak öngörülmüştür. Tam kapasitede üretilecek maksimum hizmet miktarını belirleyici nitelikte olan unsur, işletmede çalışacak kişi sayısı ve nitelikleri ile piyasanın ihtiyaç duyacağı hizmetlerin zamanında merkez tarafından planlanması ve yönetilmesidir.

Tasarım Merkezi, 1 genel müdür ve ona bağlı mali işler, eğitim, pazarlama, tasarım, test analiz birimlerinden oluşan bir yapı ile hizmet verecektir. Bununla birlikte, tasarım merkezinin ana politika ve stratejilerinin oluşturulması için üst komite kurulması planlanmaktadır. Bu komite, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'nın belirleyeceği sektör ve meslek uzmanlarından oluşacaktır.

ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.)

Tasarım Merkezi'nin uygulama aşamasında genel giderler, bakım onarım ve diğer giderler başlığı altında giderleri hesaplanarak tablo 29'sunulmuştur.

Tablo 27 Genel giderler

Genel Tasarım İmalat Giderleri										
a) Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri	12.383,10	13.367,14	16.784,98	19.609,39	23.064,79	7.200,00	24.649,77	32.176,53	35.699,53	36.000,00
b) Bakım Onarım Giderleri	6.191,55	6.683,57	8.392,49	9.804,69	11.532,39	12.324,88	12.324,88	16.088,26	17.849,77	18.000,00
c) Diğer Giderler	21.239,44	21.854,46	23.990,61	25.755,87	27.915,49	28.906,10	28.906,10	33.610,33	35.812,21	36.000,00
Toplam	39.814,08	41.905,16	49.168,08	55.169,95	62.512,68	48.430,99	65.880,75	81.875,12	89.361,50	90.000,00

iii. İnsan gücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

Tasarım Merkezi işletme aşamasında 23 kişinin görev alması öngörülmektedir. Bu kişilerin yıllık maliyeti ise 1.812.000,00 TL'dir. Merkez yönetiminde idari kadro, destek personeli, eğitim birimi, pazarlama birimi, tasarım birimi, test analiz birimi ve diğer organizasyon işlemlerinin yapılacağı birimlerden oluşacaktır.

Genel yönetim giderleri kapsamında Tasarım Merkezi'nin Genel Müdür, Mali İdari İşler, Destek- Asistan, Pazarlama Koord., Pazarlama Uzm., Tasarım Mer. Md., Modelist-Tasarım Uzmanı, Test Analiz Lab. Teknisyeni, Kesim - Dikim - Yıkama - Ütü Operatörü, Eğitim Danışmanı personel olarak görev alacaktır. Personellerin merkezde 1 yıllık görev alması ile oluşan maliyet **1.812.000,00 TL**'dir.

Tablo 28 Yönetim ve Organizasyon Giderleri

Gider Kalemi	Aylık	Yıllık
Genel Müdür	20.000,00	240.000,00
Mali İdari İşler Personeli	10.000,00	120.000,00
Destek Asistanı-2 kişi	5.000,00	120.000,00
Pazarlama Koordinatörü	10.000,00	120.000,00
Pazarlama Uzmanı	6.000,00	72.000,00
Tasarım Merkezi Müdürü	15.000,00	180.000,00
Modelist-Tasarım Uzmanı-2 kişi	16.000,00	192.000,00
Test Analiz Lab. Teknisyeni-2 kişi	9.000,00	108.000,00
Kesim - Dikim - Yıkama - Ütü Operatörü- 10 kişi	4.800,00	480.000,00
Eğitim Danışmanı-2 kişi	7.500,00	180.000,00

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri

Proje yürütücüsü kurum Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası olacaktır.

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası, yaklaşık 10 bin üye şirketin politika ve yönetim bakımından çıkarlarını temsil etmekte, ayrıca ilgili tüm ekonomik konularda bilgi vererek tavsiyelerde bulunmakta, mesleki eğitimler sunmakta, deneyimlerin paylaşılması için bir platform oluşturmaktadır.

Kahramanmaraş 2 bine yakın üretici şirketiyle; tekstil, metal sanayii, elektrik üretiminde, çimento ve kağıt sektöründe Türkiye üretiminde ciddi bir paya sahip olup, son 10 yılda 6,5 milyar dolar özel sektör yatırımı yapmış, 150 bin kişilik istihdamı, 5 milyar dolar sanayi üretimi ve 2,5 milyar dolar dış ticaret hacmine ulaşmıştır.

Özel sektörün gelişimini teşvik etmek, şirketlerin kapasitelerini artırmak, 5174 sayılı Kanun kapsamında sayılan hizmetleri sunmak amacıyla kurulan Türk ticaret ve sanayi odaları özel sektörün dünya ve AB'ne uyum kabiliyetinin tesisi konusunda çok önemli bir misyona sahiptir.

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'nın stratejik ana hedefleri şu şekildedir:

- Ticari ve ekonomik işbirliği için önde gelen ağ (network) kuruluşu olmak,
- İş dünyasının sözcülüğünde lider olmak,
- Bilgi, danışmanlık ve eğitim hizmetlerinde etkinliği artırmak,
- Kahramanmaraş ve ötesindeki Oda markasının gücünün ve görünürlüğünün artırılması,
- Üyeleri için mükemmel bir girişimcilik ve finansa erişim koordinasyon merkezi olmak

ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)

Tasarım Merkezi, 1 genel müdür ve ona bağlı mali işler, eğitim, pazarlama, tasarım, test analiz birimlerinden oluşan bir yapı ile hizmet verecektir. Bununla birlikte, tasarım merkezinin ana politika ve stratejilerinin oluşturulması için üst komite kurulması planlanmaktadır. Bu komite, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'nın belirleyeceği sektör ve meslek uzmanlarından oluşacaktır.

iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

Proje uygulama planı 1,5 yıl olarak öngörülmektedir. Tasarım Merkezi yatırımının fiziki termin planı aşağıda verilmiştir. Mali uygulamanın da fiziki gerçekleşme ile eşzamanlı gerçekleştirileceği öngörülmüştür. Tasarım Merkezi yatırımının bütününe tamamlanmasına bağlı olarak yukarıda özetlenen sürelerde tamamlanması öngörülmüştür.

Tablo 29 Yatırım Termin Planı

FAALİYETLER	1.YIL												2.YIL					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
Etüt, Proje ve Araştırma	■	■	■	■														
İnşaat					■	■	■	■	■									
Makine-Ekipman Cihaz Alımı								■	■	■	■							
Web sayfası tasarım ve kurulum								■	■	■	■							
Lisans alımları										■	■	■						
Montaj-Kurulum												■	■					
Taşı aracı-demirbaşlar													■	■	■			
Tefrişat														■	■	■		
İşletmeye alma																	■	■

12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması

Tasarım Merkezinde verilmesi planlanan hizmetler şu şekildedir;

Seminer
Destek Eğitimleri-20 Saat (1 hafta)
Destek Eğitimleri-80 Saat (1 Ay)
Destek Eğitimleri-240 Saat (3 ay)
Trend Araştırmaları (Moda Trendi Araştırması)
Trend Araştırmaları (Renk Trendi Araştırması)
Trend Araştırmaları (Fuar ,Moda ,Sergi ve Tasarım Org. Tak.)
Pazar Araştırmaları (Üretici Tedarikçi Araştırması)
Pazar Araştırmaları
Tasarım ve Koleksiyon Hazırlama
Trend Alanı Tasarımı (Yurtiçi)
Trend Alanı Tasarımı (Yurtdışı)
Akademik Program
Tasarım Projesi Hazırlığı (Ticaret Bakanlığı)
Tasarım Danışmanlığı

Merkezin hizmetlerinin ücretlendirmesi saatlik ve adet olarak birimlendirilmiş olup ücretlendirme de genel piyasa koşulları kapsamında belirlenmiştir. Birimler üzerinden konularına göre fiyatlandırma bilgisi şu şekildedir;

Hizmet/Ürün Adı	Birim	Birim Fiyatı
Seminer	Ad./ TL.	600,00
Birim Hizmet Tutarı		
Destek Eğitimleri-20 Saat (1 hafta)	Ad./ TL.	1.200,00
Birim Hizmet Tutarı		
Destek Eğitimleri-80 Saat (1 Ay)	Ad./ TL.	4.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Destek Eğitimleri-240 Saat (3 ay)	Ad./ TL.	15.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Trend Araştırmaları (Moda Trendi Araştırması)	Ad./ TL.	7.500,00
Birim Hizmet Tutarı		
Trend Araştırmaları (Renk Trendi Araştırması)	Ad./ TL.	7.500,00
Birim Hizmet Tutarı		
Trend Araştırmaları (Fuar ,Moda ,Sergi ve Tasarım Org. Tak.)	Ad./ TL.	15.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Pazar Araştırmaları (Üretici Tedarikçi Araştırması)	Ad./ TL.	6.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Pazar Araştırmaları	Ad./ TL.	30.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Tasarım ve Koleksiyon Hazırlama	Ad./ TL.	50.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Trend Alanı Tasarımı (Yurtiçi)	Ad./ TL.	30.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Trend Alanı Tasarımı (Yurtdışı)	Ad./ TL.	50.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Akademik Program	Ad./ TL.	30.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Tasarım Projesi Hazırlığı (Ticaret Bakanlığı)	Ad./ TL.	30.000,00
Birim Hizmet Tutarı		
Tasarım Danışmanlığı	Ad./ TL.	100.000,00
Birim Hizmet Tutarı		

ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

Tablo 32 'de i.Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması bölümünde yer verilen hizmet kalemleri ve birim fiyatları üzerinden yıllık satış gelirleri hesaplanarak sunulmuştur.

Tablo 30 Satış Gelirleri											
	Birim	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl
Seminer	Ad.	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./Ad	80,00	80,00	100,00	100,00	100,00	120,00	120,00	120,00	120,00	120,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00	600,00
Destek Eğitimleri-20 Saat (1 hafta)	Ad.	4,00	6,00	8,00	10,00	12,00	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./Ad	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00	1.200,00
Destek Eğitimleri-80 Saat (1 Ay)	Ad.	2,00	4,00	6,00	8,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./Ad	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00	4.000,00
Destek Eğitimleri-240 Saat (3 ay)	Ad.	2,00	3,00	3,00	4,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./Ad	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00	24,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
Trend Araştırmaları (Moda Trendi Araştırması)	Ad.	2,00	2,00	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./Ad	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00

Tasarım Merkezi Fizibilitesi

Trend Araştırmaları (Renk Trendi Araştırması)	Ad.	2,00	2,00	2,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00	7.500,00
Trend Araştırmaları (Fuar ,Moda ,Sergi ve Tasarım Org. Tak.)	Ad.	4,00	6,00	6,00	8,00	10,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00	15.000,00
Pazar Araştırmaları (Üretici Tedarikçi Araştırması)	Ad.	2,00	4,00	6,00	8,00	10,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00	6.000,00
Pazar Araştırmaları	Ad.	4,00	4,00	6,00	6,00	8,00	8,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
Tasarım ve Koleksiyon Hazırlama	Ad.	6,00	6,00	6,00	6,00	8,00	8,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
Trend Alanı Tasarımı (Yurtiçi)	Ad.	4,00	4,00	5,00	5,00	6,00	6,00	7,00	7,00	8,00	8,00
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Birim Hizmet Tutarı	TL.	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00

Tasarım Merkezi Fizibilitesi

Trend Alanı Tasarımı (Yurtdışı)	Ad.	2,00	2,00	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Birim Hizmet Tutarı	TL.	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	
Akademik Program	Ad.	0,00	2,00	2,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	0,00	0,00	12,00	12,00	12,00	12,00	16,00	16,00	16,00	16,00	
Birim Hizmet Tutarı	TL.	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
Tasarım Projesi Hazırlığı (Ticaret Bakanlığı)	Ad.	6,00	8,00	10,00	12,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Birim Hizmet Tutarı	TL.	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	
Tasarım Danışmanlığı	Ad.	3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	9,00	9,00	9,00	9,00	
Hedeflenen Kişi Sayısı	TL./A d.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	
Birim Hizmet Tutarı	TL.	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	
Toplam Satış Gelirleri	TL	2.518.000, 00	3.416.000, 00	4.863.500, 00	6.141.000, 00	7.696.000, 00	8.126.000, 00	8.776.000, 00	8.776.000, 00	8.806.000, 00	8.806.000, 00	67.924.5 00

Tablo-31’de Tasarım Merkezinin tam kapasitede hizmet sunumuna ilişkin giderler sunularak sabit ve değişken giderlerin belirlenmesi ve Merkezin yıllık gider hesaplaması sunulmaktadır.

Tablo 31 Tam Kapasitede Yıllık İşletme Giderleri							
Gider Unsurları	Miktar	Birim	Birim Fiyat (TL)	Toplam Tutar (TL)	Sabit (%)	Değişken (%)	Giderdeki Payı (%)
1-Direkt İlk Madde ve Malzeme				251.700,00			11,74%
a) İlk Madde Kullanımı				215.700,00			10,06%
Kumaş	1.000,00	Metre	30,000	30.000,00	0%	100%	1,40%
Kalıp malzemesi	200,00	Set	400,000	80.000,00	0%	100%	3,73%
Kesim Kağıdı	400,00	Kg	14,000	5.600,00	0%	100%	0,26%
Dikim Malzemeleri	200,00	Set	60,000	12.000,00	0%	100%	0,56%
Kumaş Örgü	1.000,00	Kg	45,000	45.000,00	0%	100%	2,10%
Trend Takip Sitesi Üyelikleri	3,00	Ad.	9.000,000	27.000,00	0%	100%	1,26%
Desen Programları	2,00	Ad.	7.500,000	15.000,00	0%	100%	0,70%
Tela	200,00	Ad.	5,500	1.100,00	0%	100%	0,05%
b) Yardımcı Madde				36.000,00			1,68%
Kırtasiye	1,00	Ad.	36.000,00	36.000,00	30%	70%	1,68%
2-Direkt Tasarım İmalat Giderleri				960.000,00			44,79%
Tasarım Mer. Md	1,00	KİŞİ	180.000,00	180.000,00	0%	100%	8,40%
Modelist-Tasarım Uzmanı	2,00	KİŞİ	96.000,00	192.000,00	30%	70%	8,96%
Test Analiz Lab. Teknisyeni	2,00	KİŞİ	54.000,00	108.000,00	30%	70%	5,04%
Kesim - Dikim - Yıkama - Ütü Operatörü	10,00	KİŞİ	48.000,00	480.000,00	30%	70%	22,40%
Eğitim Danışmanı	2,00	KİŞİ	90.000,00	180.000,00	30%	70%	8,40%
3-Genel Tasarım İmalat Giderleri				90.000,00			4,20%
a) Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri	12,00	AY	3.000,00	36.000,00	20%	80%	1,68%
b) Bakım Onarım Giderleri	12,00	ay	1.500,00	18.000,00	20%	80%	0,84%
c) Diğer Giderler	12,00	AY	3.000,00	36.000,00	50%	50%	1,68%
TOPLAM Tasarım İmalat GİDERLERİ (1+2+3)				1.301.700,00			60,74%
4 - Genel Yönetim Giderleri				552.000,00			25,76%

a) Genel Müdür	1,00	KİŞİ	240.000,00	240.000,00	100%	0%	11,20%
b) Mali İdari İşler	1,00	KİŞİ	120.000,00	120.000,00	100%	0%	5,60%
c) Destek- Asistan	2,00	KİŞİ	60.000,00	120.000,00	100%	0%	5,60%
d) Diğer Giderler (Kira, Sigorta, Temizlik, vb.)	12,00	AY	6.000,00	72.000,00	100%	0%	3,36%
5 - Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri				289.500,00			13,51%
a) Pazarlama Koord.	1,00	KİŞİ	120.000,00	120.000,00	100%	0%	5,60%
b) Pazarlama Uzm.	1,00	KİŞİ	72.000,00	72.000,00	50%	50%	3,36%
c) Seyahat Giderleri	1,00	AY	7.500,00	7.500,00	20%	80%	0,35%
d) Proje Yönetim Uzmanı	1,00	KİŞİ	90.000,00	90.000,00	0%	100%	4,20%
TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ (1+2+3+4+5)				2.143.200,00			100,00%
<u>TOPLAM ÜRETİM GİDERLERİ</u>							
Sabit Giderler Toplamı	-		349.200,00				
Değişken Giderler Toplamı			1.204.500,00				
<u>TOPLAM İŞLETME GİDERLERİ</u>							
Sabit Giderler Toplamı	-		1.058.700,00				
Değişken Giderler Toplamı			1.336.500,00				

Tablo-32’de Tasarım Merkezinin 10 yıllık üretim giderleri hesaplanmaktadır. Hesaplama hammadde yardımcı madde, genel gider, bakım onarım, diğer giderler ele alınarak hesaplama yapılmıştır.

Tablo 32 Üretim Giderleri											
Üretim Giderleri	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl	
1-Direkt İlk Madde ve Malzeme	84.824,88	94.778,01	129.348,04	157.915,81	192.865,73	193.628,56	208.897,10	285.027,15	320.660,88	323.700,00	
a) İlk Madde Kullanımı	69.489,67	78.581,77	110.161,19	136.257,59	168.184,04	182.828,56	182.828,56	252.372,69	284.923,79	287.700,00	
b) Yardımcı Madde	15.335,21	16.196,24	19.186,85	21.658,22	24.681,69	10.800,00	26.068,54	32.654,46	35.737,09	36.000,00	
2-Direkt Tasarım İmalat Giderleri	441.333,33	470.444,44	571.555,56	655.111,11	757.333,33	804.222,22	804.222,22	1.026.888,89	1.131.111,11	1.140.000,00	
3-Genel Tasarım İmalat Giderleri	39.814,08	41.905,16	49.168,08	55.169,95	62.512,68	48.430,99	65.880,75	81.875,12	89.361,50	90.000,00	
a) Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri	12.383,10	13.367,14	16.784,98	19.609,39	23.064,79	7.200,00	24.649,77	32.176,53	35.699,53	36.000,00	
b) Bakım Onarım Giderleri	6.191,55	6.683,57	8.392,49	9.804,69	11.532,39	12.324,88	12.324,88	16.088,26	17.849,77	18.000,00	
c) Diğer Giderler	21.239,44	21.854,46	23.990,61	25.755,87	27.915,49	28.906,10	28.906,10	33.610,33	35.812,21	36.000,00	
Toplam Üretim Giderleri (1+2+3)	565.972,30	607.127,62	750.071,67	868.196,87	1.012.711,74	1.046.281,77	1.079.000,08	1.393.791,16	1.541.133,49	1.553.700,00	10.417.986,70

Tablo 33 Amortisman Giderleri											
Sabit Kıymetler	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl	
Makine-Ekipman / Arsa Bina	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	
Toplam Amortisman	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	5.273.353,76

Tablo 34 Genel Yönetim Giderleri

Genel Yönetim Giderleri	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl	
a) Genel Müdür	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	240.000,00	
b) Mali İdari İşler	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	
c) Destek- Asistan	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	
d) Diğer Giderler (Kira, Sigorta, Temizlik, vb.)	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	72.000,00	
TOPLAM	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	5.520.000,00

Tablo 35 Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri

Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl	
a) Pazarlama Koordinatörü	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	120.000,00	
b) Pazarlama Uzmanı	42.478,87	43.708,92	47.981,22	51.511,74	55.830,99	57.812,21	66.394,37	67.220,66	71.624,41	72.000,00	
c) Seyahat Giderleri	2.579,81	2.784,82	3.496,87	4.085,29	4.805,16	5.135,37	6.565,73	6.703,44	7.437,40	7.500,00	
d) Proje Yönetim Uzmanı	16.197,18	19.272,30	29.953,05	38.779,34	49.577,46	54.530,52	75.985,92	78.051,64	89.061,03	90.000,00	
TOPLAM	181.255,87	185.766,04	201.431,14	214.376,37	230.213,62	237.478,09	268.946,01	271.975,74	288.122,85	289.500,00	2.369.065,73

13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

i. Toplam Yatırım Tutar

Tasarım Merkezinin toplam yatırım tutarı **13.334.946,86 TL**'dir.

➤ Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)

Fizibilite konusu Tasarım Merkezi, alternatif alanlardan birisi olan mülkiyeti Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ait olup protokol kapsamında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na devredilecek olan Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu İlçesi Yenişehir Mahallesi 599 ada 113 parseldeki alanda kurulacaktır.

İkinci alternatif ise Kahramanmaraş Meslek Yüksekokulu yerleşkesinde Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası'na tahsis edilecek olan alanda kurulması planlanmaktadır.

Tasarım Merkezi, her iki alternatif alanda kamu arazilerinin tahsisi yöntemiyle edinileceğinden dolayı arsa gideri söz konusu olmayacaktır.

Bununla birlikte, yatırımın inşa edileceği alanda her türlü altyapı hizmeti sağlanmış durumdadır. Elektrik, su, doğalgaz, iletişim teminine ilişkin sorun bulunmamaktadır.

➤ Sabit Sermaye Yatırımı

Tasarım Merkezi'nin kuruluş aşamasında ihtiyaç duyulan sabit yatırım tutarı 13.277.18141 TL'dir. Sabit yatırım içerisinde yatırım aşaması bina inşaat, makine ekipman ve Merkezin faaliyete başlaması için gerekli diğer harcamalar ele alınarak hesaplama yapılmıştır.

Tablo 36 Sabit Yatırım Harcamaları	
A.1 Arazi Bedeli	0,00
A.2 Sabit Sermaye Yatırımı	13.277.181,41
1. Etüd- Proje Giderleri	174.867,69
2. Patent ve Lisans Giderleri	0,00
3. Arazi Düzenleme Giderleri	0,00
4. Hazırlık Yapıları Giderleri	0,00
5. İnşaat İşleri Giderleri	7.400.000,00
6. Makine-Ekipman Gideri	4.371.692,20
8. Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri	131.150,77
9. Montaj Giderleri	131.150,77
10. Taşıt Araçları Giderleri	500.000,00
11. Genel Giderler	218.584,61
12. İşletmeye Alma Giderleri	131.150,77
13. Beklenmeyen Giderler	218.584,61
B.Yatırım Dönemi Faiz Gideri	0,00
Sabit Yatırım Giderleri Toplamı	13.277.181,41

➤ **Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri**

Mimari proje, makine teçhizat, cihaz araştırmaları, inşaat ve tesisatlarına yönelik kontrol ve müşavirlik giderleri, personel eğitimleri, sertifikasyon danışmanlıkları ve eğitimlerini kapsamaktadır. Yapılacak harcamalar **174.867,69 TL'dir.**

➤ **Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri**

Yatırım dönemi için herhangi bir lisans, patent, Know-How gideri bulunmamaktadır.

➤ **Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.)**

Proje kapsamında arazi düzenleme ve buna benzer büyük ölçekli gider bulunmamaktadır.

➤ **İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.)**

Proje kapsamında inşaat gideri bulunmamaktadır.

➤ **Çevre Koruma Giderleri**

Proje de çevre koruma gideri bulunmamaktadır.

➤ **Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler**

Proje de ulaştırma tesislerine ilişkin gider bulunmamaktadır.

➤ **Makine-donanım giderleri**

Projede makine ekipman kapsamında **4.371.692,20 TL** gider öngörülmektedir.

➤ **Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri**

Proje kapsamında taşıma, sigorta, ithalat ve gümrükleme gideri olarak **131.150,77 TL** öngörülmektedir.

➤ **Montaj Giderleri**

Projede **131.150,77 TL** montaj gideri öngörülmektedir.

➤ **Taşıt Araçları**

Projede **500.000,00 TL** taşıt araçları gideri öngörülmektedir.

➤ **Genel Giderler**

Projede **218.584,61 TL** genel gider öngörülmektedir.

➤ **İşletmeye Alma Giderleri**

Projede **131.150,77 TL** işletmeye alma gideri öngörülmektedir.

➤ **Beklenmeyen Giderler**

Projede beklenmeyen gider **218.584,61 TL** olarak öngörülmektedir.

➤ **Yatırım Dönemi Faizleri**

Yatırım dönemi faiz gideri bulunmamaktadır.

➤ **İşletme Sermayesi**

İşletme sermayesi **57.765,45 TL** olarak öngörülmektedir.

ii. Yatırımın Yıllara Dağılımı

Yatırımın 1,5 yıl içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

14. PROJENİN FİNANSMANI

i. Yürütücü ve İşletmeciler Kuruluşlarının Mali Yapısı

Tasarım Merkezi yönetimi ilk etapta yatırım aşamasında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası tarafından yürütülecektir. Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odasında, 1 Genel Sekreter, 1 Genel Sekreter Yardımcısı, 4 müdür, 2 müdür yardımcısı, 23 memur bulunmaktadır.

Ticaret ve Sanayi Odasında, 1 Başkan Odası, 1 Genel Sekreter Odası, 3 Müdür Odası, 1 Müdür Yardımcıları Odası, 1 İdari işler odası, 1 mali işler odası, 5 adet çalışma ofisi, 1 danışma, 1 toplantı odası, 1 meclis salonu, 1 çay ocağı bulunmaktadır. Ticaret ve Sanayi Odasında 25 adet bilgisayar, 3 adet projeksiyon, 12 adet yazıcı gibi ekipmanlar mevcuttur.

KMSTO ‘nun son 3 yıllık geliri;

2017 yılı : 5.752.193,50 TL

2018 yılı: 8.832.164,44 TL

2019 yılı: 9.117.997,43 TL ‘dir.

ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)

Tasarım Merkezinin yapım aşamasında Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası tarafından liderliği üstlenilmiş olacaktır. Yatırım aşamasında DOĞAKA’nın GÜDÜMLÜ Proje Desteğine başvuru yapılması planlanmaktadır. İşletme aşamasında ise özel bir yönetim sistemi kurularak Ticaret Kanunu kapsamında işletici bir kuruluş tarafından faaliyetlerin yürütülmesi gerçekleştirilecektir. Ticari bir kuruluş olarak işletme döneminde Kamu Kurumlarının sunmuş olduğu hibe desteklerden faydalanması da planlanmaktadır. Ayrıca uygulama aşamasında 5.000.000,00 TL lik kredi kullanımı da planlanmaktadır.

Tablo 37 Toplam Yatırım Finansman Planı		
Yatırım Harcamaları	Arazi	0,00
	Yapım	7.574.867,69
	Makine	4.371.692,20
	Genel	1.330.621,52
	Yatırım Dönemi Faiz Gideri	0,00
	İşletme Sermayesi Değişimi	57.765,45
	TOPLAM	13.334.946,86
Finansman Kaynakları	Özkaynak	0,00
	Banka Kredisi	5.000.000,00
	Diğer Kaynaklar	8.350.000,00
	TOPLAM	13.350.000,00

iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları

Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde kurulacak olan Tasarım Merkezi’nin (Tekstil ve Moda tasarımı) sürdürülebilir bir işletme yapısı kurması amacı ile kurulacak bu merkez ile ilgili olarak; hem kuruluş aşaması hem de sonrası için bazı yol haritaları aşağıdaki kısımlarda anlatılmıştır.

Öncelikle yapının kurumsal olarak sürdürülebilir olması amacı ile bütçe yapısı dahilinde maliyetlerinin, gelirlerinin görülebildiği bir Anonim Şirket yapısı altında kurulması önerilmektedir. Şirketin, hedeflere göre operasyonel etkinliklerinin takip edilebildiği, hesap verebilir bir yapı oluşturmak nedeni ile bu şekilde bir şirket yapısı içerisinde kurulması önemlidir.

Ek olarak, bir A.Ş. olarak kurulmanın hem kurulum aşamasında hem de işletme aşamalarında bazı finansal avantajlara yönelik altyapı avantajlarına sahip olunmasına sebep olacaktır.

Güdümlü Proje Desteği:

Öncelikle, A.Ş. olarak kurularak bölgenin Kalkınma Ajansı olan DOĞAKA'dan kuruluş aşamasında Güdümlü Proje Desteği alması yönünde bir avantaj sağlamaktadır. Elinizde tutmuş olduğunuz rapor sonucunda kurulacak olan bu merkez için, KMTSO; DOĞAKA'dan Güdümlü Proje Desteği alma hakkı olacaktır.

iv. Finansman Maliyeti

İşletme döneminde ise kredi kullanımı planlanmaktadır. Kredi finansmanına ilişkin tablo aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 38 Kredi Geri Ödeme ve Mali Giderler										
	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl
Banka Kredisi Anapara Geri Ödemeleri	0	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0	0	0
Faiz ve Komisyon Giderleri	510.000	455.000	390.000	320.000	243.000	155.000	57.000	0	0	0
Banka Kredisi Faiz Ödemeleri	510.000	455.000	390.000	320.000	243.000	155.000	57.000	0	0	0
Diğer Faiz ve komisyon Ödemeleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

v. Finansman Planı

Projenin yatırım aşamasın 1,5 yıl olarak planlanmakta olup, yatırım dönemi DOĞAKA'nın Güdümlü Proje desteği ile sağlanacaktır. Bu kapsamda yatırım tutarı ele alındığında 8.350.000,00 TL nin Ajans desteği ile diğer kalan 5.000.000,00 TL nin ise kredi olarak kullanılması öngörülmektedir.

15. PROJE ANALİZİ

i. Finansal Analiz

• Finansal Tablolar ve Likidite Analizi

Tablo 39 Tahmini Gelir Tablosu										
	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl
Toplam Gelir	2.518.000,00	3.416.000,00	4.863.500,00	6.141.000,00	7.696.000,00	8.126.000,00	8.776.000,00	8.776.000,00	8.806.000,00	8.806.000,00
Satış Gelirleri	2.518.000,00	3.416.000,00	4.863.500,00	6.141.000,00	7.696.000,00	8.126.000,00	8.776.000,00	8.776.000,00	8.806.000,00	8.806.000,00
Toplam Gider	2.861.166,61	2.851.832,10	2.945.441,26	3.006.511,68	2.215.525,35	2.168.359,86	2.134.546,09	2.395.366,90	2.558.856,34	2.572.800,00
Direkt İlk Madde ve Malzeme	84.824,88	94.778,01	129.348,04	157.915,81	192.865,73	193.628,56	208.897,10	285.027,15	320.660,88	323.700,00
Direkt İşçilik Giderleri	441.333,33	470.444,44	571.555,56	655.111,11	757.333,33	804.222,22	804.222,22	1.026.888,89	1.131.111,11	1.140.000,00
Genel Üretim Giderleri	39.814,08	41.905,16	49.168,08	55.169,95	62.512,68	48.430,99	65.880,75	81.875,12	89.361,50	90.000,00
Genel Yönetim Giderleri	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00	552.000,00
Pazarlama Satış Dağıtım Giderleri	181.255,87	185.766,04	201.431,14	214.376,37	230.213,62	237.478,09	268.946,01	271.975,74	288.122,85	289.500,00
Mali Giderler	510.000,00	455.000,00	390.000,00	320.000,00	243.000,00	155.000,00	57.000,00	0,00	0,00	0,00
Amortisman Giderleri	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	1.051.938,44	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00	177.600,00
Vergi Öncesi Kar	-343.166,61	564.167,90	1.918.058,74	3.134.488,32	5.480.474,65	5.957.640,14	6.641.453,91	6.380.633,10	6.247.143,66	6.233.200,00
Vergi	0,00	124.116,94	421.972,92	689.587,43	1.205.704,42	1.310.680,83	1.461.119,86	1.403.739,28	1.374.371,61	1.371.304,00
Vergi Sonrası Net Kar	-343.166,61	440.050,96	1.496.085,82	2.444.900,89	4.274.770,23	4.646.959,31	5.180.334,05	4.976.893,82	4.872.772,06	4.861.896,00

Tablo 40 Üretim Giderleri										
Üretim Giderleri	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl
1-Direkt İlk Madde ve Malzeme	84.824,88	94.778,01	129.348,04	157.915,81	192.865,73	193.628,56	208.897,10	285.027,15	320.660,88	323.700,00
a) İlk Madde Kullanımı	69.489,67	78.581,77	110.161,19	136.257,59	168.184,04	182.828,56	182.828,56	252.372,69	284.923,79	287.700,00
b) Yardımcı Madde	15.335,21	16.196,24	19.186,85	21.658,22	24.681,69	10.800,00	26.068,54	32.654,46	35.737,09	36.000,00
2-Direkt Tasarım İmalat Giderleri	441.333,33	470.444,44	571.555,56	655.111,11	757.333,33	804.222,22	804.222,22	1.026.888,89	1.131.111,11	1.140.000,00
3-Genel Tasarım İmalat Giderleri	39.814,08	41.905,16	49.168,08	55.169,95	62.512,68	48.430,99	65.880,75	81.875,12	89.361,50	90.000,00
a) Elektrik, Su, Doğalgaz Giderleri	12.383,10	13.367,14	16.784,98	19.609,39	23.064,79	7.200,00	24.649,77	32.176,53	35.699,53	36.000,00
b) Bakım Onarım Giderleri	6.191,55	6.683,57	8.392,49	9.804,69	11.532,39	12.324,88	12.324,88	16.088,26	17.849,77	18.000,00
c) Diğer Giderler	21.239,44	21.854,46	23.990,61	25.755,87	27.915,49	28.906,10	28.906,10	33.610,33	35.812,21	36.000,00
Toplam Üretim Giderleri (1+2+3)	565.972,30	607.127,62	750.071,67	868.196,87	1.012.711,74	1.046.281,77	1.079.000,08	1.393.791,16	1.541.133,49	1.553.700,00
										10.417.986,70

- İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu

Tasarım Merkezi'nin yatırımdan sonra uygulama dönemine geçmesi ile merkez yatırımını 6.yılında artı yönlü olarak ivme kazanacaktır.

Tablo 41 Tahmini Nakit Akış Tablosu											
Endeksler	Yatırım Dönemi	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	6.Yıl	7.Yıl	8.Yıl	9.Yıl	10.Yıl
Nakit Girişi	0,00	2.518.000,00	3.416.000,00	4.863.500,00	6.141.000,00	7.696.000,00	8.126.000,00	8.776.000,00	8.776.000,00	8.806.000,00	8.806.000,00
Satışlardan Elde Edilen Nakit Girişi	0,00	2.518.000,00	3.416.000,00	4.863.500,00	6.141.000,00	7.696.000,00	8.126.000,00	8.776.000,00	8.776.000,00	8.806.000,00	8.806.000,00
	0,00	0,00									
Toplam Nakit Çıkışı	13.334.946,86	1.809.228,17	1.934.977,66	3.353.567,45	3.675.638,66	4.282.140,08	4.319.105,20	4.494.584,25	3.628.873,37	3.794.891,71	3.769.852,72
Toplam Yatırım Harcamaları	13.334.946,86	0,00	10.967,06	38.091,71	31.477,99	38.510,30	17.664,51	76.518,30	7.367,19	39.263,76	3.348,72
İşletme Sermayesindeki Değişim	57.765,45	0,00	10.967,06	38.091,71	31.477,99	38.510,30	17.664,51	76.518,30	7.367,19	39.263,76	3.348,72

Tasarım Merkezi Fizibilitesi

Sabit Yatırım Harcaması	13.277.181,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit Çıkışı Olan Giderler	0,00	1.809.228,17	1.799.893,66	1.893.502,82	1.954.573,24	2.037.925,35	1.990.759,86	1.956.946,09	2.217.766,90	2.381.256,34	2.395.200,00
Ödenen Vergi	0,00	0,00	124.116,94	421.972,92	689.587,43	1.205.704,42	1.310.680,83	1.461.119,86	1.403.739,28	1.374.371,61	1.371.304,00
Kredi Anapara Ödemesi	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00	0,00
Net Nakit Akışı	-13.334.946,86	708.771,83	1.481.022,34	1.509.932,55	2.465.361,34	3.413.859,92	3.806.894,80	4.281.415,75	5.147.126,63	5.011.108,29	5.036.147,28
Kümülatif Net Nakit Akışı	-13.334.946,86	12.626.175,03	11.145.152,69	9.635.220,15	7.169.858,80	3.755.998,88	50.895,92	4.332.311,68	9.479.438,31	14.490.546,60	19.526.693,88

- Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)

Tablo 42 Net Bugünkü Değer (NBD) Tablosu

	Yatırım Dönemi	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	4. Yıl	5. Yıl	6. Yıl	7. Yıl	8. Yıl	9. Yıl	10. Yıl
Net Nakit Akışı	-13.334.946,86	708.771,83	1.481.022,34	1.509.932,55	2.465.361,34	3.413.859,92	3.806.894,80	4.281.415,75	5.147.126,63	5.011.108,29	5.036.147,28
Net Nakit Akışların Bugünkü Değerleri		708.771,83	1.481.022,34	1.509.932,55	2.465.361,34	3.413.859,92	3.806.894,80	4.281.415,75	5.147.126,63	5.011.108,29	5.036.147,28
Net Nakit Akışların Bugünkü Değerleri Toplamı	32.861.640,74										
Net Bugünkü Değer	19.526.693,88										

Tablo 43 Fizibilite Yatırım Değerlendirme Kriterleri Özet Tablosu

Kriter	Değer
Yatırım Konusu	
Toplam Makine Yatırım Tutarı (TL)	4.371.692
Toplam Yatırım Tutarı (TL)	13.277.181,41
İstihdam (beyaz yakalı) - kişi	15
İstihdam (mavi yakalı) - kişi	10
Net Bugünkü Değer (TL)	19.526.693,88
Geri Ödeme Süresi (Yıl)	5,99
İç Verim Oranı (%)	15%
Yatırım Getirisi (%) (10 Yıllık Sürede)	146%
Karlılık Endeksi	2,46

- **Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi**

Projenin yatırım ve işletme dönemlerinde sağlayacağı gelirler ve bu kapsamdaki giderler devlet bütçesi üzerinde etkiye sahip olacaktır. Öncelikle yatırım aşamasın yapılacak giderlerin sağlayacağı makine ekipman, inşaat giderleri kapsamında tedarikçilerin gelir dengesinde kazanç sağlamaları, ödenecek vergisel yükümlülükler devlet bütçesini etkileyecektir.

İşletme döneminde ise sağlanan istihdamlar ile bölgenin işsizlik düzeyinin azaltılmasına, şehirde yaşayan halkın refah seviyelerine etki edilecektir. Yine şehrin yapılacak etkinlikler ile konaklama, hediyelik eşya, gıda, ulaşım, turizm gibi alanlarda da kazanımlar sağlanması beklenmektedir. Yapılacak tüm faaliyetler dolaylı olarak devlet bütçesi üzerinde olumlu etkiler yaratmasını sağlayacaktır.

İstihdam Etkisi	
Kalem	Tutar
Toplam Yatırım tutarı	13.277.181,41 TL
Tam kapasitede yapılan istihdam	23
İstihdam etkisi	580.434, 78 TL

ii. Ekonomik Analiz

Ekonomik analizin temel mantığı finansal değerlendirmeler dışın da kalan, beklenmedik veya öngörülme-yen maliyetlerin alternatif veya örtülü maliyet ve faydaların kullanılarak analizlerin yapılmasıdır.

Yatırımın ekonomik anlamda giderleri yatırım aşamasında bina –inşaat, makine ekipman gideridir. İşletme döneminde ise personel ve merkez faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak maliyetler öngörülmektedir.

Öncelikle Tasarım Merkezi işletme aşamasında kendi faaliyetlerini gerçekleştirerek kendi ekonomik faydasını oluşturacaktır. Merkez'in elde ettiği ekonomik fayda aynı zaman da merkezin sürdürülebilirliğini de sağlayacaktır. Merkez daha sonra Kahramanmaraş'ın önde gelen sektörü olan tekstilde yer alan firmaların tasarım, geliştirme, ar-ge, katma değer yaratma gibi konulardaki kabiliyetini geliştirecektir. Bu da firmaların ekonomik olarak gelirlerini artırmalarını sağlayacaktır. Sektör daha sonra ulusal anlamda moda trenlerini oluşturma, modaya yön verme gibi konularda marka şehirlerden biri olmasına da olumlu etki edecektir.

Özellikle tasarım alanında nitelikli personellerin yetişmesi, sektörde istihdam edilmesi ile Kahramanmaraş'ın istihdam oranını da artıracaktır. Şehirdeki işsizlik oranının azaltılması ile yerel halkın yaşam seviyelerinde ekonomik olarak gelişmeleri ve refah hayat seviyelerine ulaşmaları da sağlanacaktır.

Tasarım kabiliyetini geliştiren firmalar katma değerli ürün satışları sayesinde uluslararası pazarlarda da adın söz ettirecektir. Daha çok katma değer ile daha çok pazara hakim olma ve dolayısıyla şehrin ihracat gelirlerine doğrudan olumlu artışları da beraberinde getirecektir. Bu sayede hem bölgesel gelişmişlik düzeylerinin azaltılması hem de 2023 yılı ihracat hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlanacaktır.

Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)

Tasarım Merkezinin ekonomik etkileri ele alındığında öncelikli olarak Kahramanmaraş'ta yer alan tekstil firmalarının tasarım kabiliyetlerinin gelişmesi ile ürün katma değerinde artışlar yaşanacaktır. Tasarımsal ürünlerin firma ekonomilerine etkisi bölge ekonomisinin de doğrudan etkilenmesini tetikleyecektir.

iii. Sosyal Analiz

• Sosyal Fayda-Maliyet Analizi

Kahramanmaraş tekstil sektöründe hem ulusal hem de ulusal önde gelen şehirleri arasındadır. Tekstil sektörü, sağladığı istihdam imkânı, üretim sürecinde yarattığı katma değer ve uluslararası ticarete sağlanan önemli kazanımları nedeniyle ekonomik kalkınma sürecinde büyük rol oynayan bir sanayi dalı olarak karsımıza çıkmaktadır. Kahramanmaraş uzun yıllardan beri tekstil sektörüne ev sahipliği yapmış, dünyada adını bu sektör ile ön plana çıkarmış bir şehirdir. Bugün Kahramanmaraş dünyanın en iyi markalarına kumaş, iplik hatta hazır giyim ürünleri üretmektedir.

Tasarım Merkezi ile Tekstil sektörünün tasarım gücünün gelişmesi sağlanacaktır. Kahramanmaraş'ın öncelikli sektörleri arasında yer alan tekstil sektörü ulusal ve uluslararası pazarlarda kendilerine ait tasarımlar ile ön plana çıkacak ve adını tasarımları ile duyuracaktır. Sektörün tasarım gücünün gelişmesi ile elde edeceği rekabet gücü ile ihracat gelirlerinin artması, ülkemizin cari açığının azaltılmasına da çarpan oluşturacaktır.

Tekstil sektörünün öncelikli sorunları arasında yer alan tasarım, markalaşma sorunları bu merkez ile giderilecek, ilimizin ve bölgemizin tekstildeki tasarım ve marka değeri artırılacaktır. Böylece ilimize ve bölgemize tekstil alanında yatırım yapmak isteyenlerin dikkatleri çekilecek ve yeni yatırımların yapılmasına zemin hazırlanacaktır.

Tasarım Merkezi ile sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli tasarımcıların yetiştirilmesi, tasarım kabiliyetinin geliştirilmesi, tasarımla katma değeri yüksek ürün üretimi gerçekleştirilmesi böylece hem bölgenin hem de ülkenin tekstilden sağlayacağı gelirlerin artırılması da gerçekleşecektir.

- **Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)**

Kahramanmaraş'ın Sosyo kültürel analizine bakıldığında çok kapsamlı faaliyetlerin yapılmadığı görülmektedir. Ancak merkez ile özellikle tekstil sektörünün tasarım kabiliyetinin geliştirilmesi bölgenin Sosyo kültürel anlamda farklı faaliyetlere ev sahipliği yapmasını da beraberinde getirecektir. Dünyaca ünlü markaları, tasarımcıların, firmaların şehirdeki potansiyel için gelmesi şehrin hem Sosyo kültürel hem de Sosyo ekonomik anlamda kazanımlar elde etmesini sağlayacaktır. Merkez ile şehrin önce tekstilde daha sonra diğer önde gelen sektörlerde tasarım kabiliyeti geliştirilmesi ve sektörlerde çarpan etkisinin artarak devam etmesinde olumlu ve sürekli artan bir seyir elde edilecektir.

- **Projenin Diğer Sosyal Etkileri (istihdama katkı vb.)**

Tekstil ve hazır giyim sektörü gerek Kahramanmaraş'ın gerekse ülkemizin geleneksel sanayi kollarından olup, ihracatta gösterdiği başarı ile sanayide önde gelen sektörlerden biridir. Tekstil ve hazır giyim sektörü halen en fazla dış ticaret fazlası veren sektördür. Buna ek olarak oluşturduğu istihdam ile işsizliğin azalmasına ve toplumun refahına çok ciddi düzeyde katkıları mevcuttur. Sektörler ürün kalitesi, moda ve eğilimleri belirleme gücüne sahip tasarımları ve yüksek teknolojisi itibarıyla dünyada çok özel bir yere sahiptir.

Tasarım merkezi ile yenilikçi tasarım ve fikirlerin ortaya çıkarılması da sağlanacaktır. Yenilikçi ve özgün tasarım sahibi girişimciler tekstil sektöründe yer alan işletmeler ile bir araya getirilerek, girişimcilerin firmada istihdamı da sağlanabilecektir. Bu sayede gerek ilimizin gerekse bölgemizin işsizlik sorunun azaltılmasına katkı sağlanacaktır.

Öncelikle tekstil sektörüne yönelik önemli bir ihtiyaç olan Tasarım Merkezinin kurulması ile sektörün tasarım yapma ihtiyacına gerçekleştirilecek faaliyetler ile cevap verilecektir. Tekstil sektörünün tasarım gücünün artması ile sektörden elde edilen gelirlerde de artış yaşanacaktır.

iv. Bölgesel Analiz

- **Projenin bölgesel düzeydeki doğrudan ve dolaylı etkileri**

Kahramanmaraş tekstil sektöründe Türkiye'nin önde gelen şehirleri arasındadır. Proje ile tekstil sektörünün tasarım alanında moda ve trendlere yön verecek şekilde gelişmesi sağlanacaktır. Proje doğrudan tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin, orijinal tasarım üretimini gerçekleştirme düzeylerinin, işletmelerin orijinal marka üretimi ve ihracat performanslarını iyileştirmelerine katkı sağlayacaktır.

Hayatımızın her alanında giyimden, ev tekstiline, bindiğimiz araçlardan, yaralandığımız zaman kullandığımız sargı bezine kadar ihtiyaçlarımız karşılayan tekstil sektörü dünyanın ve ülkemizin en büyük sektörlerinden biridir.

Tekstil ve Moda endüstrisinde, üretim süreçlerinin daha çevre dostu ve küresel normlara uygun olması gerektiği artık bir gerçektir ve konu ile ilgili olarak Dış ticaret gelirlerimizi artırmanın tek yolu da budur.

Günümüzün en revaçta konularından biri olan 'Sürdürülebilirlik', tekstil sektörünün de önemli gündem maddelerinden biri haline geldi. Çevresel ve sosyal duyarlılığın her geçen gün arttığı güncel koşullarda özellikle tekstil markalarının da hassasiyetle üzerinde durduğu konuların başında gelen 'Sürdürülebilirlik', tasarımdan üretime; tekstil endüstrisinin olmazsa olmazı haline gelmiştir.

Durum böyleyken bu değişimin öncüsü mü olacağız, yoksa takipçisi mi?

Sürdürülebilirlik Nedir :

Sürdürülebilirlik; Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin günümüz kuşaklarının ihtiyaçlarını karşılamak olarak tanımlanmaktadır. Bir kalkınma modeli olan “sürdürülebilir kalkınma” ise, 20. yüzyıl sonlarına doğru dünya gündemine girmiş ve 1990’lı yıllarda imzalanan uluslararası antlaşmalarla küresel bir uygulama planı haline gelmiştir. Sürdürülebilir kalkınma anlayışı, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişme hedeflerinde ortak paydayı “sürdürülebilirlik” olarak belirlemektedir. Geleceği de sahiplenilen bu ortak hedef, herkesin temel ihtiyaçları ile daha iyi bir hayata ilişkin beklentilerinin karşılanmasına imkân vermeye yöneliktir. Çevre ile sosyoekonomik gelişme arasındaki ilişkileri iyi kurgulanmamış bir kalkınma stratejisinin uygulanması, şu anki ihtiyaçları karşılayabilir ancak insanların gelecekteki temel ihtiyaçlarının karşılanmasını tehlikeye sokabilir. Çünkü büyümenin hangi sınırdan sonra çevresel felaketlere yol açacağı kesin değildir ve çevresel bozulma çoğu zaman geri döndürülemez niteliktedir. Bu nedenle, ekonomik ve sosyal yapı ile çevre etkileşiminin bütüncül bir şekilde değerlendirilerek bugünkü ve gelecekteki nesillerin kalkınmanın getirdiği fırsatlardan hakkaniyetli bir şekilde yararlanmasının sağlanması, sürdürülebilir kalkınmanın temel felsefesini oluşturmaktadır. Geçmiş deneyimler bu yaklaşımın önemini daha iyi vurgulamaktadır. (<http://www.surdurulebilirlikkalkinma.gov.tr/temel-tanimlar/>)

2015’te Birleşmiş Milletler’e üye 193 ülke tarafından 2030 sonuna kadar ulaşılmak üzere kabul edilen “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri”, artık “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları” olarak anılmaya başlandı. 17 Maddeden oluşan SKA nı Türkiye Cumhuriyeti olarak da imzalayarak “Ortak Hedefler için sağlam temeller “ mottosuna ulaşmak için çalışmalara başlamıştır.

Tekstil ve moda endüstrisinin hızlı döngüsü ucuz işçilik, çocuk işçi çalıştırma, toplumsal kaynakların hızla tüketilmesi sonucunda yüksek miktarda çevresel kirliliğe neden oluyor. Bunun sonucunda da tekstil sektörü şuan da çevreyi en çok kirleten ikinci sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Tam da bu sebeple sürdürülebilirlik kavramı hayatımıza girmiştir.

Sürdürülebilirlik en kolay temel haliyle “bir sistemin çeşitliliğinin ve üretkenliğinin devamlılığının sağlanması”, “bugünkü neslin ihtiyaçlarının, gelecek nesillerin ihtiyaçlarından ödün verilmeksizin karşılanması” olarak tanımlanmaktadır.

Tekstilde sürdürülebilirlik kavramı; üretimden tüketime kadar uzanan bir zinciri anlatmak için kullanılır. Çünkü ham maddenin nasıl üretildiğini bilmeden son ürünün sürdürülebilir olduğunu savunamayız.

Bir ürünün sürdürülebilirliğinden bahsederken, bu ürünün hem çevreye hem de onu yapan, hazırlayan, taşıyan, satan ve satın alan insanlara olan etkisinden söz edilmektedir.

Yeni dönemde ise artık bir tekstil ürününün satışında aşağıda ki başlıklar öne çıkacaktır.

- Ürünün yapımında kullanılan materyaller ve materyallerin sürdürülebilirliği
- Ürünün hangi ülkelerde yapıldığı
- Ürünlerinizi imal etmek için hangi tedarikçilerle hangi üretim tesislerinde üretildiği
- Ürün tasarımında , ürünün geri dönüşümüne yönelik bilgiler..

Birçok Tekstil ve Hazır Giyim Markasının 2030 yılına kadar çevrimli bir işletmeye dönüşmek için attığı kilit adımlardan biri sadece geri dönüştürülmüş veya yenilenebilir malzeme kullanmak. Tekstil ürünleri gibi malzemeler için geri dönüşüm döngüsünü kapatmak geri dönüş teknolojilerinin eksikliği, toplanan geri dönüştürülebilir tekstil ürünlerinin sınırlı düzeyde mevcut olması ve izlenebilirlik gibi bazı zorluklar ortaya koymaktadır.

Genel olarak birçok marka, 2030 yılına kadar tüm ürünlerinde geri dönüştürülmüş ya da sürdürülebilir kaynaklardan elde edilen malzemeler kullanma doğrultusunda yeni bir hedef belirlediler. Bu, aynı zamanda tamamen döngüsel bir moda endüstrisi hedefinin bir parçası olmanın gerekliliğidir.

Hedef olarak, tekstil üretimi ve kullanımında nasıl döngüsel bir sistem kurulup, doğal kaynaklara nasıl daha az bağımlı olunacağını araştırılıp geliştirileceği sistemler önem kazanmaktadır.

Sürekli değişen dünya düzeni içerisinde bu değişiklere ayak uydurma isteği, her koşulda yeni ve farklı olanı arzulayan tüketim toplumlarını, moda dünyasında ise neredeyse altı aydan da kısa süren trendleri gündeme getirmektedir. Tasarımlar, bu trendlere sırtını dayayarak esas tanımı olan “problem çözme eyleminden uzaklaşmakta iken küreselleşme, sürdürülebilirlik ve diğer çevresel ihtiyaçlar gibi güncel problemleri de ortaya çıkarmaktadır. Kısa süreli trendlere yönelik karşı akımla beraber dünya; tüketimi yavaşlatma, çevre bilincine sahip olma, gelecek nesillere yaşanabilir alanlar bırakabilme arzusuyla tasarımda sürdürülebilirlik kavramına yönelmektedir. Sürdürülebilir moda kavramı oluştururken bu kavrama yönelik tasarım fikirleri, Malzeme Odaklı Tasarım, Kalıp Odaklı Tasarım ve Modüler Tasarım başlıkları altında değerlendirilmektedir. Buradaki amaç, sürdürülebilir modanın tasarım ayağındaki

fikirleri derleyerek tartışmak, farkındalık düzeyini artırmak ve geliştirilebilecek yeni fikirlerin doğmasına yönelik bir basamak oluşturmaktır.

Bütün bunlar ışığında KMTSO tarafından kurulacak olan Tasarım Merkezi'nin özel olarak sürdürülebilir Tasarım alanını operasyonun merkezine alarak çalışmalara bu kapsamda devam etmesi öngörülmektedir. Zira Sürdürülebilir Tasarım mantığının tasarımın merkezine alınması ile hem bölgedeki firmalara ciddi bir farkındalık oluşturarak konu ile ilgili altyapının gelişmesinin sağlanabileceği gibi, bu konuda müşterilerle yapılacak ortak çalışmalarla fiyatın dışında ki rekabet koşullarının öne geçmesinin sağlanmasına katkı sağlayacaktır.

Çünkü, yakın gelecekte, Tekstil ve Moda Endüstrisinde Sürdürülebilir olmayan Tasarımdan Üretime hiçbir konunun satma ihtimali yok. Bu kapsamda yeni rekabet şartları altında rekabet avantajı yakalamamızın en hızlı ve kolay yolu olan Sürdürülebilirlik konusunun kurulacak olan Tasarım Merkezi'nin odağına yerleştirmek durumundayız.

v. Duyarlılık Analizi

Duyarlılık analizi ile merkezin gelir ve gider dengesinde oluşacak olumsuz senaryoların değerlendirilmesi yapılmaktadır. Buna göre tabloda da yer aldığı üzere merkez gelirlerinin %20 az olması durumunda yatırımın geri ödeme süresi 7,60 yıl, iç verim oranı ise %8 olarak gerçekleşecektir.

Tablo 44 Duyarlılık Analizi	
Kriter	Değer
Yatırım Konusu	
Toplam Makine Yatırım Tutarı (TL)	4.371.692
Toplam Yatırım Tutarı (TL)	13.277.181,41
İstihdam (beyaz yakalı) - kişi	15
İstihdam (mavi yakalı) - kişi	10
Net Bugünkü Değer (TL)	8.793.492,81
Geri Ödeme Süresi (Yıl)	7,60
İç Verim Oranı (%)	8%
Yatırım Getirisi (%) (10 Yıllık Sürede)	66%
Karlılık Endeksi	

vi. Risk Analizi

Risk analizi yatırım ve işletme aşamasında karşılaşılabilmesi muhtemel zarar verici etkilerin önceden varsayımı ve bu zararların azaltılması veya önüne geçilmesi için alınacak tedbirleri içermektedir. Tasarım Merkezi ile ilgili yatırım aşaması riskler ele alındığında yatırım için gerekli arazi bina, inşaat, makine ekipman gibi yatırımların finansman kaynağına erişiminde sıkıntı yaşanması düşünülebilir. Bu aşamada iki alternatif ortaya koyulmaktadır. İlk alternatif DOĞAKA'nın GÜDÜMLÜ Proje Desteği ile bu yatırımı uygulamaya koymasidir. Bu desteğin düşünülmediği alternatif ise finansman kaynağının tamamen Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası tarafından üstlenilmesidir. Bu aşamada ise özellikle sektör temsilcileri ile birlikte kaynak kullanımı için çözümler geliştirilecektir. Bu senaryo kapsamında yine belli bir oran da özkaynak kullanımı kalan kısım içinse kredi alternatifi devreye alınacaktır.

Uygulama aşamasında ise faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin etkin bir yönetim kadrosu ile merkezin işleyişi sağlanacaktır.

T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı

Adres: Haraparası Mah. Yavuz Sultan Selim Cad.
Birinci Tabakhane Sk. No:20 Antakya / HATAY 31060

Tel: +90 (326) 225 14 15

Fax: +90 (326) 225 14 52

e-posta: bilgi@dogaka.gov.tr

Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz.